

A photograph of a city, likely in the Middle East, featuring a prominent golden dome and a minaret. The buildings are made of light-colored stone or brick, showing signs of wear and damage. The sky is a clear, bright blue. The text is overlaid on the upper portion of the image.

ကျော်အောင်

အိုဂျေဂုဆလင်

ရှေးဦးစကား

သည် အသံကို သူတို့ သိသည် ။ ယခု ၁၉၄၈ မေလ
ညနေခင်းမတိုင်မီ လပေါင်းအတန်ကြာက ကြားခဲ့ရသည့်
အသံဖြစ်သည် ။ ထိုအသံသည် သူတို့ ရပ်တည်မှုကို စည်းခြားထားသည့်
နယ်နိမိတ်၏ သင်္ကေတတစ်ခု ဖြစ်သည် ။ ထိုအသံမှာ ဗြိတိသျှတပ်များ
ဆီက ကြားရသည့် အိတ်ပလွေသံဖြစ်သည် ။ ယခုမူ
နောက်ဆုံးအကြိမ်အဖြစ် ကျောက်တုံးလမ်းကြားများ ဆီမှ
ပြန်လည်ပဲ့တင်ထပ်လာသည့် အသံဖြစ်သည် ။ မြို့ရိုးကာရံထားသည့်
ဂျေရုဆလမ်မြို့ဟောင်းထဲမှ ဗြိတိသျှစစ်သားများ ထွက်ခွာသွားကြရန်
နှိုးဆော်သည့် အိတ်ပလွေသံမှန်း သူတို့ သိသည် ။ စစ်သားများ
စီတန်းလျှောက်သွားကြသည့် စစ်ဖိနပ်သံကို စည်းချက်မှန်မှန်
ကြားရသည် ။ အိတ်ပလွေသံသဲ့သဲ့နှင့် အတူ ဝေး၍ ဝေး၍ သွားသည် ။
ရှေ့ဆုံးစစ်သားနှင့် နောက်ဆုံးစစ်သားတို့ သည် စတင်းဂန်းများကို
ကိုင်ဆောင်ထားကြသည် ။ ပတ်ပတ်လည်ရှိ တင်းမာခက်ထရော်ရှိသော
ကျောက်တုံးမျက်နှာစာများကို စူးစိုက်ကြည့်ရင်း လျှောက်သွားကြသည်
။

လမ်းတစ်လျှောက်တွင် ဂျူးလူမျိုးများက သူတို့ ကို
ကြည့်နေကြသည် ။ ဘုရားကျောင်း ပြတင်းများ တွင် ခေါင်းများ
ပြုထွက်လာသည် ။ ဘုရားကျောင်းခန်းမထဲမှ မုတ်ဆိတ်မွေးနှင့်
အဘိုးအိုများ သည် စစ်သားများ ထွက်ခွာသည် ကို ကြည့်နေကြသည်

။ သူတို့ ၏ ဘေးဘိုးဘီဘင်တို့ သည် ဂျေရုဆလမ်မြို့ထဲမှ ဘေဘီလုံပြည်သားများ ၊ အဆီးရီးယန်းများ ၊ ရောမစစ်သားများ ၊ ပါရှင်းစစ်သားများ ၊ အာရပ်စစ်သားများ ၊ ကရူးဆိတ်စစ်သားများ နှင့် တူရကီစစ်သားများ ယခုလိုပင် ထွက်ခွာသည် ကို ကြည့်ခဲ့ကြသည် ။ သူတို့ သည် ယခု ဗြိတိသျှစစ်သားတို့ အလျင် ဂျေရုဆလမ်မြို့ထဲသို့ ဝင်ရောက်နေထိုင်သူများ ဖြစ်သည် ။ ယခုမူ ဗြိတိသျှ စစ်သားတို့ ၏ နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်တပ်စွဲမှုမှာ အဆုံးသတ်လေပြီ။ ဂျူးဓမ္မဆရာများ ၊ ကျမ်းတတ်များ ၊ ဥပဒေပညာရှင်များ သည် ဂျေရုဆလမ်မြို့ရိုးအတွင်းတွင် ရာစုနှစ်ပေါင်းများ စွာကပင် နေထိုင်နေခဲ့ကြသည် ။ သူတို့ ကား အမေ့လျော့ခံ ဂျူးလူမျိုးများ ဖြစ်သည် ။ ပြန့်ကျဲနေသော ဂျူးညီအစ်ကိုများ ၏ ပေးကမ်းမှုဖြင့် အသက်ရှင်ခဲ့ကြရသူများ ဖြစ်သည် ။ သူတို့ ကား ဒေးဗစ်ဘုရင်ကြီး၏ မြို့တော်ကို တာဝန်ယူစောင့်ရှောက်သူများ ဖြစ်လေသည် ။ သားစဉ်မြေးဆက် ဥပုသ်သီတင်းဆောက်တည်ပြီး ဂျူးကျမ်းစာများကို တစ်ဆင့်ပြီးတစ်ဆင့် ကူးယူ မှတ်တမ်းတင်ခဲ့ကြသည် ။ ဘုရားကျောင်း၊ တောင်ကုန်းကျောက်ဆောင်များကို အရိုအသေပြုကာ အဝေးသို့ ထွက်ပြေးကြရသော သူလူမျိုးများအား ဇီယွန်မြေသို့ ပြန်လည်ခေါ်ဆောင်ပေးရန် အဘရာဟမ်၏ ထာဝရဘုရားအား တောင်းပန်ခဲ့ကြသည် ။

ထိုနေ့ကို ရောက်လာရန် မျှော်လင့်ခဲ့ကြရသည် ။ ယခုလောက်ကား ဘယ်တုန်းကမျှ ထိုနေ့နှင့် နီး လာပြီဟု မပြောနိုင်ခဲ့ပေ။ အခြားသူများ သည် သဲအိတ်များ ကာရံထားသည့် ပြတင်းပေါက်များ အတွင်းမှ ဗြိတိသျှစစ်သားများ ထွက်သွားသည် ကို ကြည့်နေကြသည် ။ ထို့နောက် သူတို့ အား မုန်းတီးသည့် ပတ်ပတ်လည် အာရပ် ရပ်ကွက်များ နှင့်

ခွဲခြားထားသည့် ဗြိတိသျှစစ်သားများ စခန်းချရာ မြို့ဟောင်းကြီး၏ ဂျူးရပ်ကွက်များ သို့ ဝင်ရောက်နေရာယူရန် ပြေးသွားကြသည်။ ။

ထွက်ခွာသွားသည့် နောက်ဆုံးဗြိတိသျှ စစ်သားများ သည် အာမေးနီးယန်း ဂိုဏ်းချုပ်ကြီးနေသော အဆောက်အအုံဆီသို့ ရုတ်တရက် လမ်းကြောင်းပြောင်းကာ ချီတက်သွားသည်။ ။ နံပါတ် ၃၊ အောချောယင်လမ်းသို့ ဝင်သည့် ကျောက်မုဒ်ဦးရှေ့တွင် သူတို့ ရပ်သည်။ ။

အဆောက်အအုံအတွင်းတွင် ဓမ္မဆရာ မော်ဒီချိုဝိန်ဂါတင်သည် ဂျူးကျမ်းစာအုပ်များ စွာကြား နစ်မြုပ်နေရာမှ တံခါးခေါက်သံတစ်ခု ကြားလိုက်ရသည်။ ။

တံခါးဖွင့်ပေးလိုက်သည် တွင် ဝိန်ဂါတင်ရှေ့၌ ဆပ်ဖော့တပ်ရင်းတံဆိပ်များ တပ်ဆင်ထားသည့် လူလတ်ပိုင်း ဗြိတိသျှဗိုလ်မှူးတစ်ယောက် ရပ်နေသည် ကို တွေ့ရသည်။ ။ ဗိုလ်မှူးက သံချေးတက်နေသော တစ်ပေခန့် သံချောင်းတစ်ခုကို ဝိန်ဂါတင်အား ပေးသည်။ ။ ယင်းမှာ ဂျေရုဆလမ်မြို့ဟောင်း၏ တံခါးခုနစ်ခုအနက် ဇီယွန်တံခါး၏ သော့ဖြစ်သည်။ ။

“အေဒီ ၇၀ ကတည်းက ဒီနေ့အထိ ဂျေရုဆလမ်မြို့တံခါးတွေကို ဖွင့်တဲ့ သော့ဟာ ဂျူးတွေလက်ထဲ ဘယ်တုန်းကမှ မရောက်ခဲ့ဘူး။ ရာစု ၁၈ စုအတွင်း ဒီအချိန်ဟာ ခင်ဗျားတို့ ဂျူးတွေ အခွင့်အရေးရတဲ့ ပထမဆုံးအကြိမ်ပဲ” ဟု ဆိုသည်။ ။

ဝိန်ဂါတင်သည် တုန်ယင်သောလက်ဖြင့် သော့ကို လက်ခံသည်။ ။ ဂျူးသမိုင်းပုံပြင်တစ်ခုက ဤသို့ဆိုသည်။ ။ ရောမပြည့်ရှင် တိုက်တပ်က ဘုရားကျောင်းကို ဖျက်ဆီးလိုက်သည့် ညတွင် စိတ်အားပျက်နေသော

ဘုန်းကြီးများ သည် ဂျေရုဆလမ်မြို့တံခါးသော့ကို ကောင်းကင်ဘုံသို့ လွှင့်ပစ်ကာ “ထာဝရအရှင်၊ ယခုအချိန်မှ စ၍ အရှင်သည် သော့များကို ထိန်းသိမ်းထားသူအဖြစ် ခံယူပါလော့” ဟု ပြောဆိုခဲ့သည် ။ ယခုမူ ထိုသော့ကို ယူလာသူသည် ဂျူးလူမျိုးတို့ လက်သို့ သော့ကိုအပ်ကာ အလေးပြုသည် ။

“ကျွန်တော်တို့ နှစ်ဖက်ဆက်ဆံရေးဟာ ဘယ်တုန်းကမှ မပြေပြစ်ခဲ့ဘူး၊ ဒါပေမဲ့ အခု မိတ်ဆွေများ အဖြစ် ခွဲကြဲမယ်၊ ဘုရားသခင် စောင့်ရှောက်ပါလိမ့်မယ်၊ ဝှက်ဘိုင်” ဟု ဗိုလ်မှူးက နှုတ်ဆက်သည် ။

“သင့်ကို ဘုရားသခင်က ကောင်းချီးပေးပါလိမ့်မယ်၊ ကျွန်တော်တို့ လူမျိုးတွေရဲ့ ကိုယ်စား ဒီသော့ကို လက်ခံပါမယ်” ဟု ဝိန့်ဂါတင်က ပြန်၍ ပြောသည် ။

အင်္ဂလိပ်ဗိုလ်မှူး လှည့်၍ ထွက်သွားသည် ။ သူ့နောက်က စစ်သားများ အမြန်လျှောက်ကာ ချီတက်သွားသည် ။ အိတ်ပလွေသံများ သဲ့သဲ့ကြားရသည် ။ ဝိန့်ဂါတင်သည် ဇီယွန်တံခါးသော့ကို ကိုင်ကာ တောင့်တောင့်ကြီး ရပ်နေသည် ။ သူ့လူမျိုးများ ဂျေရုဆလမ်မြို့တံခါးကို ဖွင့်ရန် ဘယ်မျှအခွင့်အရေး နည်းပါးသည် ကိုလည်းကောင်း၊ ထိုမြို့တော်တွင် နေထိုင်ရန် တိုတောင်းလိမ့်မည်ဟု လည်းကောင်း အိတ်ပလွေသံက သတိပေးနေသည် ဟု သူထင်သည် ။ ဂျေရုဆလမ်သည် နောက်တစ်ကြိမ် စစ်တလင်းဖြစ်ရလိမ့်ဦးမည်။ သို့နှင့် အမှောင်ရိပ်တွင် ဝိန့်ဂါတင် အိတ်ပလွေသံကို နားစွင့်နေစဉ် ဆူညံသောအသံဗလံများ မြို့ဟောင်းကြီး၏ အရပ်ရှစ်မျက်နှာဆီမှ ကြားရသည် ။

ထိတ်လန့်စရာ အသံများ သည် ကား သေနတ်သံများ ဖြစ်လေသည်

။

သေနတ်သံကြားရလျှင် အာရပ်အမျိုးသမီးများ သည် စိုးရွံ့မိသည် ။ ကျည်ဆန်များ သူ့ဦးခေါင်းထက်မှ ဖြတ်၍ ပြေးသည် ။ သူလည်း လူသူမရှိသောလမ်းတွင် ခပ်မြန်မြန် သုတ်ခြေတင်သည် ။ ရှေ့နားဆီက ဂျူလီယန်လမ်းထိပ်တွင် ရှိသည့် ခြောက်ထပ်အဆောက်အအုံမှာ သူ နေထိုင်လုပ်ကိုင်ခဲ့သည့် နေရာဖြစ်သည် ။ အလုပ်လုပ်စဉ်က အက်ဆီယာဟာလာဘီသည် ထိုအခန်းတွင် ကာလကြာမြင့်စွာ နေထိုင်ခဲ့သည် ။ တိုက်အိုကြီးသည် ဂျေရုဆလမ် မိုးထိုးကောင်းကင်မြင်ကွင်းတွင် ထိပ်ဆုံးက နေရာယူထားသည် ။ ဂျေရုဆလမ်ဟူသည် ဂျူဒီယာတောင်ကုန်းများ ပေါ်တွင် မြို့တော်တည်ဆောက်ရန် နေရာရွေးခဲ့သူ ဂျူးဘုရင်တစ်ပါး၏ နာမည်ဖြစ်သည် ။ ပါလက်စတိုင်းနယ်မြေမှာ ဗြိတိသျှ ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ်သည့် နယ်မြေဖြစ်လာခဲ့သည် ။

ယနေ့နံနက်ခင်းတွင် ကင်းဒေးဗစ်ဟိုတယ်ဧည့်ခန်းတွင် လူသူကင်းမဲ့နေသည် ။ ကုလားထိုင်များ ၊ ဆိုဖာများ တွင် ဖုန်များ တင်နေသည် ။ အပြင်ဘက်တွင် ထရပ်ကားတစ်စီးသည် ဗြိတိသျှမော်ကွန်းတိုက်တွင် ထိန်းသိမ်းရန် ဖိုင်တွဲများ ပါသည့် ဗီရိုများကို စောင့်၍ တင်နေသည် ။ အခန်းထောင့်တစ်နေရာတွင် ဗြိတိသျှပဋိညာဉ်ခံ ဝန်ထမ်းများ အချင်းချင်းပြောဆိုကာ နောက်ဆုံးကော့တေးအရက်ပွဲကို ကျင်းပနေကြသည် ။

အက်ဆီယာဟာလာဘီသည် ဗြိတိသျှဝန်ထမ်းများအား နှုတ်ဆက်ရန် ဒေးဗစ်ဟိုတယ်သို့ စွန့်စွန့်စားစား ရောက်လာသည် ။

ဟိုတယ်ထဲဝင်လျှင် သူတို့ ဇာတိမြေကို နှစ်သုံးဆယ်တိုင်တိုင် အုပ်ချုပ်သွားသူ ဗြိတိသျှအရာရှိများအား နှုတ်ဆက်ရန်လာသူ အာရပ် သို့မဟုတ် ဂျူးဆို၍ သူတစ်ယောက်တည်းသာ ရှိနေသည် ကို သတိထားမိသည် ။ သူတို့ ကား အက်ဆီယာ၏ လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ ဖြစ်ကြသည် မဟုတ်လား။

ထိုညနေက ဒေးဗစ်ဟိုတယ်တတိယထပ် သူ၏ ရုံးခန်းတွင် ဗြိတိသျှဘုရင့်အစိုးရ၏ အမှုထမ်းအဖြစ် နောက်ဆုံး လုပ်ငန်းတာဝန်ကို သူဆောင်ရွက်သည် ။ ဂျေနင်သစ်တောတွင် စောင့်ကြပ်နေသည့် အရန်တပ်သားနှစ်ယောက်အတွက် စိုက်ပျိုးရေးဌာနမှ ပါလက်စတိုင်း ပေါင် ၆၅၀ အသုံးပြုခွင့်ပြုသည့် အမိန့်ကို သူ လက်မှတ်ထိုးပေးလိုက်သည် ။ အက်ဆီယာဟာလာဘီသည် ပါလက်စတိုင်း ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေးမှ ပေါက်ဖွားလာသည့် ဗျူရိုကရက်တစ်ယောက် ဖြစ်လေသည် ။

သူသည် ခရစ်ယာန် အာရပ်လူလတ်တန်းစား မိသားစုမှ မွေးဖွားလာသည့် သမီးတစ်ယောက်ဖြစ်သည် ။ ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေးက သူ့ကိုများစွာ ကျေးဇူးပြုခဲ့သည် ။ အချုပ်ချယ်ခံ အာရပ်အမျိုးသမီးဘဝမှ သူ လွတ်မြောက်ခဲ့သည် ။ ၁၉၃၉ တွင် ဂျေရုဆလမ် မော်တော်ယာဉ်မှတ်ပုံတင်ရုံး၌ မော်တော်ကားပိုင်ရှင်အဖြစ် လည်းကောင်း၊ မော်တော်ကားဝယ်သူအဖြစ် လည်းကောင်း မှတ်ပုံတင်ခဲ့သည် ။ သူသည် မော်တော်ကားပိုင်ဆိုင်သော ပထမဆုံး အာရပ်အမျိုးသမီး ဖြစ်လာသည် ။

အခြား ပါလက်စတိုင်း အာရပ်များ နည်းတူ သူလည်း ဗြိတိသျှတို့

ယခုလို စွန့်ခွာသွားလိမ့်မည်ဟု မယုံကြည် မမျှော်လင့်ခဲ့ပေ။ လူမှုလုပ်ငန်းများ တွင် အုပ်ချုပ်ရေးအတတ်ကို ချစ်မြတ်နိုးအောင် သင်ကြားပေးခဲ့သူများ သည် ဤမြေတွင် အုပ်ချုပ်သူမရှိဖြစ်၍ ကျန်ရစ်အောင် ယခုလို စွန့်ခွာသွားကြလိမ့်မည်ဟု အက်ဆီယာ မထင်။

ယခုမူ လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ကာ ထရပ်ကားပေါ်သို့ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် တက်သွားကြသည် ။ ဂျေရုဆလမ်မြို့တွင် သူတို့ ကို နှုတ်ဆက်သူမှာ သူတစ်ယောက်တည်းသာရှိသည် ကိုလည်း သူတို့ သတိမမူမိကြပေ။ သူတို့ သည် ဂျူလီယန်လမ်းအတိုင်း ဒမတ်စကတ်တံခါးသို့ ဦးတည်မောင်းနှင်သွားကြသည် ။ ထို့နောက် ဘေးရန်ကင်းရှင်းစွာ ဇာတိမြေသို့ ပြန်ကြတော့သည် ။

အက်ဆီယာဟာဘီ တစ်ယောက်သာ သူတို့ ကို လက်ပြုနှုတ်ဆက်ရင်း ဒေးဗစ်ဟိုတယ်တွင် ကျန်ရစ်ခဲ့သည် ။ ယခုမူ ဒေးဗစ်ဟိုတယ်တွင် လူသူကင်းမဲ့သွားသည် ။ အုပ်ချုပ်သူ ဗြိတိသျှအမှတ်အသားဆို၍ ရုံးစာအချို့သာ စကြိုများ တွင် ဆောင်းဦးသစ်ရွက်များ လို လွင့်ပါးကျန်ရစ်ခဲ့သည် ။

အိမ်သို့ပြန်ရောက်လျှင် သူ့အစ်ကိုထံမှ စာတစ်စောင်ရောက်နေသည် ကို တွေ့ရသည် ။ အက်ဆီယာဟာလာဘီအား မြို့ဟောင်းကြီး၏ လုံခြုံသော မွတ်ဆလင်ရပ်ကွက်သို့ လာပြီး သူနှင့် အတူနေရန် အကြောင်းကြားသည့် စာ ဖြစ်သည် ။ ပိုင်ဆိုင်သမျှကို သိမ်းဆည်းသည် ။

လက်နှိပ်စက်ကလေးတစ်လုံး၊ ခေါင်းအုံးငယ်တစ်ခုနှင့် ဝက်ဝံရုပ်လေးတစ်ခု၊ အစိမ်းရောင်ဝတ်စုံတို့ ကို ထုပ်ပိုးသည် ။ အိမ်မှ အထွက်တွင် ပျင်းလျှင် ဖတ်ရန် စာအုပ်စင်မှ စာအုပ်တစ်အုပ်ကိုလည်း ဆွဲယူလာခဲ့သည် ။

နောက်တစ်နေ့ အရုဏ်ဦးတွင် အခြား ဂျေရုဆလမ်မြို့သားများ

နည်းတူ အက်ဆီယာဟာလာဘီကို ဘဝသစ်တစ်ခုက ဆီးကြိုနေလေသည် ။ ချက်ချင်းပင် ဂျေရုဆလမ်မြို့လယ်တွင် နံရံတစ်ခုကို ဖြိုချလိုက်ကြသည် ။ အက်ဆီယာဟာလာဘီသည် သူ့မွေးဇာတိမြို့တော်တွင် မြို့ပြေးတစ်ယောက် ဖြစ်ခဲ့ရလေသည် ။ နောက်ရက်များ တွင် ဖတ်ရန် ယူခဲ့သည့် စာအုပ်ကို နောင်နှစ်ပေါင်းများစွာ အက်ဆီယာ ဖတ်ရှုခဲ့ရသည် ။ ထိုစာအုပ်၏ အမည်မှာ “အာရပ်များ နိုးကြားလာခြင်း” ဖြစ်လေသည် ။

ပါလက်စတိုင်း၏ တောင်ကုန်းတစ်ခုတွင် ဗြိတိသျှမဟာမင်းကြီးရုံးတစ်ခု ရုံးစိုက်သည် ။ ယင်းကို “မကောင်းဆိုးဝါး သံတမန်တောင်ကုန်း” ဟု အသိအမှတ်ပြုကြသည် ။ မဟာမင်းကြီး မှာ ဘုရင့်တော်ဝင်အမြောက်တပ်မှ ဗိုလ်ချုပ်တစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး စကော့လူမျိုးတစ်ယောက် ဖြစ်လေသည် ။ ယခုမူ ဆာအယ်လင်ကန်နင်ဟမ်သည် နောက်ဆုံး မဟာမင်းကြီးအဖြစ် ဂျေရုဆလမ်မြို့ဟောင်းကြီးမှ ထွက်ခွာတော့မည်။ သူသည် သူ့မျက်စိအောက်ရှိ မြို့ကြီးကို ရွှင်ပျသည့် နှလုံးဖြင့် နောက်ဆုံးအကြိမ် ကြည့်သည် ။

ဆာအယ်လင်အဖို့ ပြန်ပြောင်းစဉ်းစားချိန် များစွာမရ။ နောက်ဆုံး ဗြိတိသျှ မဟာမင်းကြီးအဖြစ် ဆောင်ရွက်ရန် အခမ်းအနားတစ်ခုက သူ့ကို စောင့်နေသည် ။ သူ အုပ်ချုပ်စဉ်အတွင်း မအောင်မြင်မှုများ စွာ ရှိခဲ့သည် ။ ယခုမူ ပါလက်စတိုင်းတွင် ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေး အဆုံးသတ်တော့မည်။

ပထမကမ္ဘာစစ်အပြီး ဗြိတိသျှသည်
မဟာဗျူဟာရည်မှန်းချက်နှစ်ခုဖြင့် ပါလက်စတိုင်းကို

ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ်ရန် လက်ခံခဲ့သည် ။ စူးအက်တူးမြောင်း
မြောက်ဘက်အဝင်လမ်းတွင် လုံခြုံမှုရှိရေးနှင့် အီရတ်ရေပြင်တွင်
ရေနံရှာဖွေရန် ဟူသော ရည်မှန်းချက်နှစ်ခုကို ဗြိတိသျှတို့
ရင်ဝယ်ပိုက်ကာ အုပ်ချုပ်ခဲ့သည် ။ နိုင်ငံပေါင်းချုပ်အသင်းကြီးက
အော့တိုမင် တူရကီအင်ပါယာကို အောင်နိုင်သူများကိုယ်စား ဗြိတိသျှတို့
အား တာဝန်ပေးခြင်း ဖြစ်သည် ။

ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်ရေး၏ ရည်ရွယ်ချက်မှာ ကြီးမားသည် ။ ကမ္ဘာအနှံ့
ပြန့်ကျဲနေသော ဂျူးလူမျိုးတို့ ကို စုစည်းကာ ဤဒေသတွင်
နေရာပေးသည် ။ တိုင်းရင်းသားတို့ အား ပညာပေးသည် ။ တူရကီတို့
၏ မတော်မတရား အာဏာအလွဲသုံးစား အုပ်ချုပ်ခြင်းကို
အမြော်အမြင်ကြီးသည့် ခရစ်ယာန်ကိုလိုနီနယ်ချဲ့စနစ်ဖြင့်
အစားထိုးမည်။ သို့ငြားလည်း ရည်မှန်းချက် မပေါက်မြောက်။
ပြဿနာမျိုးစုံ၊ အခက်အခဲမျိုးစုံ ကြုံရသည် ။ နောက်ဆုံး
မဟာမင်းကြီးထက် မည်သူမျှ ပို၍ မသိနိုင်။ ယခုမူ မေလ
တစ်မနက်ခင်းတွင် ဗြိတိသျှတို့ ထားခဲ့သည့် အမွေမှာ မလွဲမသွေ
စစ်ပွဲများ ဖြစ်ပွားမည့် ဆိုးမွေပင် ဖြစ်သည် ။ ကန်နမ်ဟန်
ထွက်ခွာတော့မည်။ သူသည် မဟာမင်းကြီးအိမ်တော် ပန်းခြံထဲတွင်
လမ်းလျှောက်နေသည် ။ တောင်ကုန်းအောက်တွင် မူ
အချင်းချင်းသတ်ဖြတ်ရန် လူ ၁၆၀,၀၀၀ သည် သူ ထွက်ခွာမည့်
အချိန်တိုင်း စောင့်နေကြသည် ။

ပန်းခြံထဲတွင် လမ်းလျှောက်စဉ်းစားနေရာမှ တစ်ဖက်ကို သူ
လှည့်လိုက်သည် ။ စစ်တပ်အရာရှိများ ၊ အစိုးရအရာရှိများ နှင့်
သတင်းစာဆရာအနည်းငယ် သူ့ကို စောင့်နေကြသည် ။ စောင့်နေသူတို့
မျက်နှာကို သူ ကြည့်သည် ။ ဂျေရုဆလမ်မြို့ရှိ အာရပ်ကိုယ်စားပြုသူ၊

ဂျူးကိုယ်စားပြုသူ တစ်ယောက်မျှ နှုတ်ဆက်ရန် မရောက်လာကြသည်ကို သတိထားမိသည် ။ ဆာအယ်လင်သည် အိမ်တော်ရှေ့တွင် နေရာယူသည် ။ ဆင်ဝင်တွင် တောင်ပေါ်သား ခြေမြန်တပ်ရင်းမှ စစ်သားငါးယောက်က သတိအနေအထားဖြင့် နေရာယူသည် ။ အချိန်မှာ နံနက် ခုနစ်နာရီ။ နံနက်ခင်း၏ လေပြည်အေးတွင် စစ်ခရာသံထွက်ပေါ်လာသည် ။ ဆာအယ်လင် သတိအနေအထားဖြင့် ရပ်သည် ။ ဂျေရုဆလမ်မြို့၏ ကောင်းကင်ပြာပြာအောက်တွင် ယူနီယန်ဂျက်အလံ အောက်သို့ချနေစဉ် အိတ်ပလွေသံများက ငြိမ်ညောင်းခဲ့သွားစွာ တီးမှုတ်သည် ။

အလံတိုင်ထိပ်မှ ယူနီယန်ဂျက်အလံ တဖြည်းဖြည်းကျလာသည် ။ ဆာအယ်လင်မှာ ဝမ်းနည်းစိတ်ကို မြို့သိပ်ထားရသည် ။ “တို့ တစ်တွေ အများကြီး ကြိုးစားအားထုတ်ခဲ့တယ်၊ အခုလို စွန့်ခွာဖို့ အတွက် အသက်ပေါင်းများစွာ စွန့်ခဲ့ရတယ်၊ နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ် ကြာတယ်၊ ဘာတစ်ခုမှ မအောင်မြင်ဘူး” ဤသို့ ဆာအယ်လင် တွေးမိသည် ။

လေဆိပ်သို့ သူ့ကို ပို့ဆောင်ပေးမည့် ကားအနက်ကြီး ရောက်လာသည် ။ ယင်းမှာ လေးတန်လေးသည့် ဒိမ်းမလားသံချပ်ကာကားဖြစ်ပြီး ဗုံးမိုးရွာသည့် လန်ဒန်မြို့တွင်းသို့ ဆဋ္ဌမဂျော့ဘုရင် လှည့်လည်ကြည့်ရှုရန် ဆောက်လုပ်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည် ။ ကန်နင်ဟမ်၏ လုံခြုံရေးအတွက် ကလီးမင့်အက်တလီက ဂျေရုဆလမ်သို့ ပို့သဖြင့် ရောက်လာသည့် ကား ဖြစ်သည် ။ ခေါင်းအလွန်မာသည့် စကော့ဗိုလ်ချုပ်သည် ဒိမ်းမလားကို ဘယ်တော့မျှမစီး။ ယခုမူ လုံခြုံရေးအရာရှိ၏ ညွှန်ကြားချက်အရ နောက်ဆုံးဝမ်းနည်းဖွယ် ခရီးတွင် ဂျေရုဆလမ်မြို့တော်ကို ဖြတ်၍ ထိုကားက သူ့ကို ဘေးကင်းရာသို့ သယ်ဆောင်သွားသည် ။

ကားထဲသို့ မဝင်မီ ဘေးဘီလှည့်ကြည့်သည် ။ အိမ်တော်ပန်းခြံထဲ သူဆင်း၍ လျှောက်သည် ။ ပါလက်စတိုင်းတွင် သုံးနှစ်နေခဲ့စဉ် ပန်းခြံကို သူ့အလွန်နှစ်သက်သည် ။ နှင်းဆီပန်းတွေ ဝေဝေဆာဆာ ဖူးပွင့်နေကြသည် ။ ။ ထိုပန်းခြံထဲမှာ လမ်းလျှောက်ရင်း အပြစ်ဒဏ်ခံရသည့် ဂျူးအကျဉ်းသားတစ်ယောက်၏ ပုံရိပ်သည် သူ့စိတ်ထဲတွင် ပေါ်လာသည် ။ အကြမ်းဖက်သူများ ၏ ဗုံးဒဏ်ခံရပြီး ခြေပြတ်လက်ပြတ်ခဲ့ရသည့် ဗြိတိသျှစစ်သားများ သူ မြင်ယောင်လာသည် ။ ပန်းခြံထဲမှ လာဗင်ဒါပန်းရုံတိုင်းကို သူသိသည် ။ ပန်းခြံနံရံကို တွယ်၍ တက်နေသော နှင်းဆီပန်းနွယ်များ ၊ အလက်ပိုထင်းရှူးပင် သေးသေးသွယ်သွယ်များကို သူ သိသည် ။

အခုတော့ အဲဒီပန်းပင်တွေကို ဘယ်သူ ကြည့်ရှုပြုစုတော့မှာ လဲ၊ သူ စိတ်မချမ်းမမြေ့ ဖြစ်ရသည် ။

ထိုနေ့ကား ၁၉၄၈ မေလ ၁၄ ရက် ဖြစ်သည် ။ မြင့်မြတ်သည့် ပါတလီနတ်ပြည် (ဝါ) ပါလက်စတိုင်းပြည်တွင် သမိုင်းစာမျက်နှာသစ် တစ်မျက်နှာ အစပျိုးလေပြီ။ ဗြိတိသျှ ဗိုလ်ချုပ်တစ်ယောက် ဤမြေမှ ထွက်ခွာသွားပြီးနောက် ရှေးဟောင်းမြို့တော်တစ်ခု ပြန်လည်မွေးဖွားလာတော့မည်။ ထိုမြေတွင် သူပိုင်သည် ၊ ငါပိုင်သည် အချင်းပွားကာ အာရပ်နှင့် ဂျူးများ အကြား တိုက်ပွဲသစ်တစ်ခု ထင်ထင်ရှားရှား ပေါ်လာတော့မည်။ ။ ဤသို့ဖြင့် နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်လုံးလုံး အရှင်းရခက်သည့် အရှုပ်အထွေးတစ်ခုသည် အရှေ့အလယ်ပိုင်းဒေသ တစ်ခုလုံးကို ဒုက္ခပေးပြီး တစ်ကမ္ဘာလုံး ပိုင်းဝန်းဖြေရှင်းရသည့် ပြဿနာတစ်ခု ဖြစ်လာခဲ့လေသည် ။

* * *

အပိုင်း [၁]

တစ်ချိန်တွင် ငိုကြွေးခဲ့ရပြီး တစ်ချိန်တွင် ပျော်ပွဲဆင်ခဲ့ရသည့်
ဂျေရုဆလမ်

[၁၉၄၇ နိုဝင်ဘာ ၂၉ မှ ၁၉၄၇ ဒီဇင်ဘာ ၂၀ အတွင်း]

အခန်း(၁)

ဖလတ်ရှင်းမဲဒိုး ဆုံးဖြတ်ချက်

အချိန်ကား ၁၉၄၇ နိုဝင်ဘာ ၂၉ စနေနေ့ ညနေခင်း။
နယူးယောက်မြို့ ဖလတ်ရှင်းမဲဒိုး (Flushing Meadow) ဒေသ။
တစ်ချိန်က ရေခဲလျှာစီးကွင်း ညိုညိုမွဲမွဲ လိပ်ခုံးအဆောက်အအုံကြီးတွင်
ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂလုံခြုံရေးကောင်စီ အထွေထွေညီလာခံအဖွဲ့ဝင်
ငါးဆယ့်ခုနစ်နိုင်ငံတို့ စုဝေးရောက်ရှိလာကြသည် ။
မြေထဲပင်လယ်ကမ်းခြေ အရှေ့ဘက်နှုတ်ခမ်းပေါ်ရှိ
နယ်မြေအပိုင်းအစကလေး တစ်ခု၏ အနာဂတ်ကို ဆွေးနွေးဆုံးဖြတ်ရန်
ရောက်ရှိလာကြခြင်း ဖြစ်သည် ။ ထိုမြေအကျယ်မှာ ဒင်းမတ်နိုင်ငံ
တစ်ဝက်မျှသာ ရှိသည် ။ စကြဝဠာတွင် ရှေးဟောင်းမြေပုံ
ရေးဆွဲလိုသူများ ၏ အချက်အချာ ဒေသတစ်ခုဖြစ်ပြီး ကမ္ဘာကြီး
ငယ်ရွယ်စဉ်က လူတို့ ၏ ပန်းတိုင်သို့ ရှေးရှုရာလမ်းများ
လာရောက်ဆုံတွေ့ကြသည့် ဒေသတစ်ခု ဖြစ်သည် ။ ယင်းမှာ
ပါတလိနတ်ပြည် ခေါ် ပါလက်စတိုင်းနိုင်ငံ ဖြစ်လေသည် ။

ဤ မြေ မှာ မိမိတို့ ဘာသာရေးအမွေအနှစ်များ စတင်ရာ

ဇာတိဖြစ်သည် ဟူ၍ အငြင်းပွား အချင်းများ ခွဲရသည့် မြေ ဖြစ်သည် ။ ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂသမိုင်းတွင် ဤမြေပိုင်ခွင့် အချေအတင် စကားစစ်ထိုးပွဲများ သည် စိတ်အားအထက်သန်ဆုံးဟု မှတ်တမ်းတင်ရမည် ဖြစ်သည် ။ ဘယ်စကားစစ်ထိုးပွဲမျှ သူ့လောက် မပြင်းထန်ခဲ့ပေ။ အထွေထွေ ညီလာခံတွင် ရှေးဟောင်းနယ်မြေကို နှစ်ပိုင်းပိုင်းကာ အာရပ်နယ်မြေတစ်ခု၊ ဂျူးနယ်မြေတစ်ခု ဖန်တီးရန် အစီအစဉ်တစ်ခု ဖော်ပြထားသည် ။ နှစ်ပေါင်းသုံးဆယ်လုံးလုံး ဂျေရုဆလမ်ကို သူပိုင်သည် ၊ ငါပိုင်သည် ဟူ၍ ဂျူးနှင့် အာရပ်တို့ ရုန်းကန်တိုက်ပွဲဝင်ခဲ့ရာမှ ကုလသမဂ္ဂ၏ အထူးကော်မတီက နည်းလမ်းရှာကြံရန် အဆိုပြုခဲ့သည် တွင် ထွက်ပေါ်လာရသည့် ရလဒ်အဖြေပင် ဖြစ်သည် ။ ကုလသမဂ္ဂ၏ စုပေါင်းအကြံဉာဏ်ဖြစ်ပြီး အမြော်အမြင်ကြီးသည့် အကြံဉာဏ်ဟု လက်ခံကြသည် ။

မြေပုံဆွဲသူ ဘီလူးစီးခံရသည့် ကိစ္စမျိုး ဖြစ်သည် ။ စေ့စပ်ဆွေးနွေး၍ အဖြေရှာရလျှင် အကောင်းဆုံးဖြစ်နိုင်သည် ။ သို့မဟုတ်လျှင်ကား မကျေနပ်စရာတွေ ပွားများ လာနိုင်သည် ။ ထိုမြေတွင် နေထိုင်သူဦးရေ သုံး ပုံ နှစ် ပုံ မှာ အာရပ်များ ဖြစ်ပြီး၊ မြေတစ်ဝက်ကျော်ကျော်မှာ အာရပ်တို့ နေထိုင်ကြသည့် မြေများ ဖြစ်ငြားလည်း ပါလက်စတိုင်း၏ ငါးဆယ်ခုနစ်ရာခိုင်နှုန်းကို ဂျူးလူမျိုးတို့ အား ပေးလိုက်ခြင်းဖြစ်သည် ။ ဂျူးနိုင်ငံပိုင်မြေတွင် မြေအများ အပြားကို အာရပ်တို့ က ပိုင်သည် ။ ဂျူးတို့ ထက် ပို၍ ပိုင်သည် ။ ကိုယ်ပိုင်မြေများ သို့ မပြောင်းရွှေ့မီကဆိုလျှင် ဂျူးမြေတွင် ဂျူးအများ စုအဖြစ် တစ်ထောင်ခန့်သာ ရှိသည် ။ ခွဲခြမ်းလိုက်သည့် နိုင်ငံတစ်ခုကို သုံးပိုင်းခွဲသည် ။ ထို့နောက် နိုင်ငံတကာက ဖြတ်သန်းပိုင်ခွင့်လမ်းများ သတ်မှတ်သည် ။ မည်မှ ထိန်းချုပ်နိုင်မည်မှာ စီမံကိန်းတစ်ခုလုံး

ရုပ်လုံးပေါ်ရေး အပေါ်တွင် တည်သည်။ ။ နိုင်ငံနှစ်ခုစလုံးမှာ စစ်ရေးအရ ကိုယ့်နိုင်ငံကိုယ်ကာကွယ်နိုင်သည့် အခြေအနေ မရှိ။

အရေးကြီးသည့် ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုမှာ ကုလသမဂ္ဂက ဂျေရုဆလမ်မြို့တော်အား အစွဲရေးရော ပါလက်စတိုင်းတို့ ကိုပါ ပိုင်ဆိုင်ခွင့်မပေးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ။ အမှန်စင်စစ် ဂျေရုဆလမ်သည် ရှေးအတိတေကတည်းက ပါလက်စတိုင်း၏ နိုင်ငံရေး၊ စီးပွားရေးနှင့် ဘာသာရေး အချက်အချာမြို့ကြီးတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည်။ ။ ကုလသမဂ္ဂက ဂျေရုဆလမ်မြို့နှင့် ဆင်ခြေဖုံးတို့ ကို နိုင်ငံတကာ ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင် ထားရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည်။ ။ အာရပ် သို့မဟုတ် ဂျူးတို့ အား ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ပေးခဲ့လျှင် ပို၍ မကျေလည်မှုများ ရှိလာမည်ကို ကုလသမဂ္ဂက ဆင်ခြင်မိသောကြောင့် ဖြစ်သည်။ ။

ထိုအဆိုပြုချက်သည် ဂျူးတို့ ၏ မျှော်လင့်ချက်ကို ရိုက်ချိုးသည့် ဆုံးဖြတ်ချက် ဖြစ်သည်။ ။ ဂျေရုဆလမ် မပါဘဲ ပါလက်စတိုင်းနယ်မြေတွင် ဂျူးနိုင်ငံ ဖန်တီးထူထောင်ခွင့်ပြုခြင်းမှာ ဂျူးတို့ ကျိန်ဆဲချင်စရာ ဖြစ်လာသည်။ ။ ခန္ဓာကိုယ် ပြန်လည်ရှင်သန်လာသော်လည်း ဝိညာဉ်မပါသည် နှင့် တူလေသည်။ ။

နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင်ကျော် ဂျူးလူမျိုးတို့ ဇာတိမြေမှ လွင့်စဉ်ထွက်သွားခဲ့ကြသည်။ ။ ယင်းကို “သင့်ကို ငါတို့ မေ့လျော့ခဲ့ရင်၊ အို... ဂျေရုဆလမ်” ဟူသော စကားလုံးများ ဖြင့် ဖော်ပြခဲ့ကြသည်။ ။ ပြန့်ကျဲနေသော ဂျူးတို့ ၏ ဘုရားကျောင်း၏ အဓိကနံရံများ သည် ဂျေရုဆလမ်မြို့ရှိရာ အရှေ့ဘက်သို့ မျက်နှာမူတည်ဆောက်ခဲ့ကြသည်။ ။

* နောင် အနှစ်နှစ်ဆယ်ရှိပြီး ခြောက်ရက်စစ်ပွဲ ပြီးဆုံးသည့် အခါ အစွဲရေးသည် မူလက စီမံကိန်းပိုင်နက်ထက် သုံးဆပို၍ နယ်မြေပိုင်ဆိုင်

လာပြီး ၁၉၄၇ ခုနှစ်က နယ်နိမိတ် အကျယ်ထက် ပို၍ ကျယ်လာသည်။ ။

ရှေးရိုးအစွဲအလမ်းကြီးသော သူများ ၏ အိမ်နံရံတစ်ကွက်ကို ဂျေရုဆလမ်နာမည်နှင့် ခေါ်ထားလျှင် ဝတ်မပြုကြတော့ပေ။ ဂျူးသတို့ သားသည် မင်္ဂလာအခမ်းအနားတွင် ဖန်ခွက်ကို ခြေထောက်နှင့် နင်းခြေခြင်းဖြင့် သူတို့ ဘုရားကျောင်း ဖျက်ဆီးခံရခြင်းကို ဝမ်းနည်းသည့် အထိမ်းအမှတ်ပြုလေ့ရှိကြသည်။ ။ သူ့မင်္ဂလာဆောင် အထိမ်းအမှတ်အဖြစ် “ဂျေရုဆလမ် မြို့တော်လမ်းမများ တွင် ပျော်ရွှင်စွာ ကခုန်ရပါစေ” ဟု ဆုတောင်းလေ့ ရှိသည်။ ။ ဂျေရုဆလမ်မြို့တော်တွင် အဓိကရ တောင်ကုန်းတစ်ခုရှိသည်။ ။ ယင်းမှာ ဇီယွန် (Zion) တောင်ကုန်းဖြစ်သည်။ ။ ဂျူးလူမျိုးများ ဇာတိမြေ၌ ပြန်လည်စုစည်းကြရန် နှိုးဆော်သည့် ဝေါဟာရတစ်ခု ဖြစ်လေသည်။ ။

သိုးသားငယ် ပူဇော်ပွဲဖြစ်သည့် နွေဦးပွဲတော်တွင် ဂျူးဒီယာတောင်ကုန်းကို ကြည့်ကာ နောင်နှစ်တွင် “ဂျေရုဆလမ်တွင် ဆုံကြပါစို့” ဟု ကတိစကား ထားလေ့ရှိကြသည်။ ။

ဘာသာရေးအစွဲအလမ်းအပြင် အခြားမဟာဗျူဟာအချက်များ ရှိသေးသည်။ ။ ဂျေရုဆလမ်မြို့သား သုံးယောက်အနက် နှစ်ယောက်မှာ ဂျူးလူမျိုးဖြစ်သည်။ ။ ဂျူးနိုင်ငံမှာ ပင်လယ်ကမ်းခြေနှင့် အလှမ်းဝေးသည်။ ။ ဂျေရုဆလမ်မပါသည့် ဂျူးနိုင်ငံသည် မြေထဲပင်လယ်ကို မပေါက်ရောက်သည့် ကမ်းရိုးတန်းနိုင်ငံတစ်ခု ဖြစ်သွားနိုင်သည်။ ။

ဗာတီကန် ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီး၏ တိုက်တွန်းချက်အရ တောင်အမေရိက ကက်သလစ် နိုင်ငံများအား တစ်ခုအသိပေးသည်။ ။

ယင်းမှာ အကယ်၍ ပါလက်စတိုင်း ခွဲခြမ်းခြင်းကို ထောက်ခံခဲ့လျှင် ဂျေရုဆလမ်ကို နိုင်ငံတကာ ထိန်းသိမ်းမှုအောက်တွင် ထားရှိရမည်ဟူသော အချက်ပင် ဖြစ်သည်။ ။

လက်တင်အမေရိကနိုင်ငံများ ၏ မဲဆန္ဒမပါဘဲ ဂျူးတို့ အဖို့ ခွဲခြမ်းနိုင်ငံ တည်ထောင်ရန် မဖြစ်နိုင်။ ။ ဂျူးတို့ အလျှော့ပေးလိုက်သည်။ ။ ဂျေရုဆလမ်ကို သူတို့ အဆုံးရှုံးခံလိုက်သည်။ ။

ဂျေရုဆလမ်ကို ဆုံးရှုံးရသော်လည်း ကုလသမဂ္ဂ၏ ပါလက်စတိုင်း ခွဲခြမ်းရေးသည် ပါလက်စတိုင်းရှိ ဂျူး ၆၀၀,၀၀၀ တို့ အတွက် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင်က အိပ်မက်တစ်ခုကို အကောင်အထည် ပေါ်စေခဲ့သည်။ ။ ဂျူးတို့ သည် သမ္မာကျမ်းစာပါ သူတို့ နိုင်ငံကို ဖက်တွယ်ထားကြသည်။ ။ အေဒီ ၇၀ က သူတို့ ထွက်ခွာခဲ့ကြသည် မဟုတ်လား။ ။ ယခုမူ ဘုရားသခင်က အဗရာဟမ်နှင့် သူ၏ သားစဉ်မြေးအား ပေးမည်ဟု ကတိပြုထားသည့် ခါနန်ပြည်ကို ပြန်လာခွင့်ရတော့မည်။ ။

သူတို့ ၏ ဘေးဘိုးဘီဘင်တို့ သည် လှည့်လည်သွားလာသည့် ဟီးဘရူးများ အဖြစ် မိဆိုပိုရေးမီးယားမှ ထွက်ပြေးခဲ့ကြသည်။ ။ နောက်ဆုံးတွင် မိုးဇက် ခေါင်းဆောင်ပြီး အီဂျစ်ပြည်မှ နှစ်လေးဆယ် ခရီးနှင့်ကာ ဂျူဒီယာ တောင်ကုန်းများ ဆီသို့ ပြန်လာကြသည်။ ။ ယခုမူ ပထမဆုံး အချုပ်အခြာအာဏာပိုင် နိုင်ငံတစ်ခု ထူထောင်ခွင့်ရကြပြီ။ ။

ဒေးဗစ်နှင့် ဆော်လမွန်ဘုရင်ကြီးတို့ လက်ထက်တွင် နှစ်ပေါင်းတစ်ရာ ဂျူးနိုင်ငံထူထောင်ခွင့် ရခဲ့သည်။ ။ ဥရောပ၊ အာရှနှင့် အာဖရိကတို့ ၏ ကုန်သည် များ ဖြတ်သန်းရာ လမ်းဆုံလမ်းခွဲဖြစ်သည့် ထိုဒေသကို အနီးဝန်းကျင်က ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ကြသည်။ ။

ဟီးဘရူးတို့ မှာ နှစ်ပေါင်းတစ်ထောင်နီးပါး အတိုက်ခိုက်ခံခဲ့ရသည် ။ အဆီးရီးယား၊ ဘေဘီလုံ၊ အီဂျစ်၊ ဂရိ၊ ရောမတို့ ၏ စစ်သည် များ သည် ဂျူးတို့ မြေကို တစ်ဦးပြီးတစ်ဦး ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည် ။ ၅၈၆ ဘီစီနှင့် အေဒီ ၇၀ တို့ တွင် စစ်နိုင်သူတို့ သည် ဂျူးတို့ အား နှင်ထုတ်ခဲ့ကြသည် ။ ဂျေရုဆလမ်၏ တောင်ကုန်းပေါ်တွင် တည်ဆောက်ထားသည့် ဘုရားကျောင်းကို ဖျက်ဆီးခဲ့ကြသည် ။ ထိုသို့ ဇာတိမြေမှ ထွက်ခွာပြေးကြရသဖြင့် ရှေးဟောင်းမြေကို ပို၍ ခင်တွယ်လာကြသည် ။

အသိပညာ ကင်းမဲ့သူတို့ အား ခရစ်ယာန်ဘာသာသို့ ကူးပြောင်းပေးရန် ကြိုးပမ်းကြသည့် ရှေးဦး ခရစ်ယာန်ဘုရားကျောင်းသည် ဂျူးလူမျိုးတို့ အား ဘာသာရေး ကိုးကွယ်မှု မတူသူများ အဖြစ် ခွဲခြားဖိနှိပ်ခဲ့သည် ။ ရောမဘုရင် ဒုတိယ သီအိုဒိုဆီးယတ်သည် ဥပဒေတစ်ခု ထုတ်ပြန်ကာ ဂျူးတို့ ကိုးကွယ်သည့် ဂျူဒါဝါဒကို ဖိနှိပ်ခဲ့သည် ။ ဂျူးလူမျိုးများကို ခွဲခြမ်းအုပ်ချုပ်ခဲ့သည် ။

ဖရင့်ဘုရင် ဒါဂိုဘတ်သည် ဂေါ်နိုင်းငံမှ ဂျူးတို့ အား မောင်းထုတ်သည် ။ စပိန်ဘုရင် ဗီဇီဂေါ့သည် ဂျူးတို့ မှ မွေးဖွားလာသည့် သားသမီးမယားကို ခရစ်ယာန်ဘာသာသို့ သွတ်သွင်းခဲ့သည် ။ ဘိုင်ဇန်တိုင်ဘုရင် ဟိရာကလိယတ်သည် ဂျူးတို့ ကိုးကွယ်သည့် ဂျူဒါဝါဒကို ပိတ်ပင်ခဲ့သည် ။ ကရူးဆိတ်စစ်ပွဲတွင် ဂျူဒါဝါဒကို စနစ်တကျ သုတ်သင်ခဲ့သည် ။

နိုင်ငံအများ အပြားက ဂျူးလူမျိုးတို့ အား မြေပိုင်ဆိုင်ခွင့် မပေး။ အလယ်ခေတ် လက်မှုပညာသည် အဖွဲ့နှင့် ကုန်သည် အဖွဲ့များ သို့ ဂျူးများကို အဝင်မခံ။

ထိုခေတ်များကို ဂျူးတို့ က အမှောင်ခေတ်ဟု သတ်မှတ်သည် ။ အမှောင်ခေတ်တွင် ဂျူးလူမျိုးများ အေးချမ်းစွာ ရပ်တည်ခွင့်ကို ပေး သူ မှာ စပိန်နိုင်ငံ မဟာမေဒင် အကြီးအကဲများ ဖြစ်သည် ။ အာရပ်လူမျိုးတို့ အုပ်ချုပ်ရေးလက်အောက်တွင် ဂျူးတို့ မှာ ကြီးပွားချမ်းသာလာကြသည် ။ ထို့နောက် စပိန်ကို ခရစ်ယာန်တို့ သိမ်းပိုက်သည် တွင် ဂျူးတို့ အဖိနှိပ်ခံရသည် ။ ၁၉၄၂ တွင် ဖာဒီနန်နှင့် အစ္စဘဲလား လက်ထက်၌ စပိန်နိုင်ငံမှ ဂျူးတို့ အား နှင်ထုတ်သည် ။

ဂျာမနီတွင် ဂျူးတို့ အား ရထားတွဲများ တွင် စီးခွင့်မပြု။ မြို့သို့ ဝင်လျှင်လည်း မြို့ဝင်ကြေး ပေးရသည် ။ ဗင်းနစ်သမ္မတနိုင်ငံတွင် ဂတ်တိုနူအိုဗိုဟူသော ဝေါဟာရတစ်ခု တီထွင်သည် ။ ဂတ်တိုဟူသည် ဂျူးရပ်ကွက်ဖြစ်သည် ။ ယင်းတွင် ဂျူးတို့ သီးခြားနေထိုင် ရသည် ။ ပိုလန်နိုင်ငံတွင် ကော့ဆက်တို့ ၏ တော်လှန်ရေး၌ ဂျူးတို့ များ စွာ ဖိနှိပ်သုတ်သင်ခံရသည် ။ ဆယ်နှစ်အတွင်း ဂျူး ၁၀၀,၀၀၀ ကျော် သေဆုံးခဲ့သည် ။ ဇာဘုရင်တို့ ပိုလန်ကို သိမ်းပိုက်သည့် အခါ ကမ္ဘာတွင် ဂျူးလူမျိုး တစ်ဝက်ခန့် အမှောင်ခေတ်မှာ နစ်မွန်းရသည် ။ ဂျူးလူမျိုးယောက်ျားလေး ဆယ့်နှစ်နှစ်ပြည့်လျှင် နှစ်ဆယ့်ငါးနှစ် စစ်မှုထမ်းရသည် ။ ဂျူးတို့ စားသည့် သန့်ရှင်းသော အသားအတွက် အထူး အခွန်ကောက်ခံသည် ။ ဥပုသ်သီတင်းတွင် ပူဇော်သည့် ဖယောင်းတိုင်တို့ ကိုလည်း အခွန်ကောက်သည် ။ မြို့ကြီးများ တွင် တက္ကသိုလ်ရပ်ကွက်များ ၌ ဂျူးအမျိုးသမီးများ နေထိုင်ခွင့်မပြု။ နေထိုင်ချင်လျှင် ပြည်တန်ဆာ အမှတ်အသားဖြစ်သည့် ကြယ်ဝါတံဆိပ်ကို ရင်မှာ ချိတ်ထားရသည် ။ ၁၈၈၀ တွင် ဒုတိယအလက်ဇင်းဒါး အသတ်ခံရသဖြင့် ဇာဘုရင်စစ်သားများ အားပေးအားမြှောက်ပြုသည့် လူရမ်းကားအုပ်စုသည် ဂျူးရပ်ကွက်

တစ်ခုပြီးတစ်ခုသို့ ဝင်ရောက် ဖျက်ဆီးမီးရှို့သည် ။ သတ်ဖြတ်သည် ။
ဤသို့ဖြင့် စနစ်တကျ လူသတ်ပွဲဆိုသော ဝေါဟာရတစ်ခု
ပေါ်ပေါက်လာသည် ။

ဟစ်တလာ၏ လူသတ်ဓာတ်ငွေ့ခန်းဆီသို့ ဂျူးအမြောက်အမြား
ပို့ဆောင်သတ်ဖြတ်သည် မှာ ခေတ်သစ်သမိုင်းတွင် သွေးစွန်းသည့်
ထူးခြားသော သမိုင်းမှတ်တိုင်များ ဖြစ်လာသည် ။

၁၈၉၅ တွင် ပြင်သစ်စစ်တပ်မှ ဂျူးအရာရှိတစ်ယောက်ဖြစ်သည့်
ကပ္ပတိန် အဲလ်ဖရက်ဒရေးဖက်အား ပဲရစ်မြို့တွင် စစ်အခမ်းအနားဖြင့်
ရှုတ်ချသည် ။ ပြစ်မှုမှာ စစ်ရေးလျှို့ဝှက်ချက်များကို ဂျာမနီအား
ပေးသောကြောင့် ဖြစ်သည် ။

ထိုအခမ်းအနားကို ဗီယင်နာသတင်းစာဆရာတစ်ယောက်
ကြည့်ရှုခဲ့ရသည် ။ သူကား သီယိုဒိုဟာဇယ်ဖြစ်ပြီး ဒရေးဖက်လိုပင်
ဂျူးလူမျိုးတစ်ယောက် ဖြစ်လေသည် သူသည် ဥရောပအဖွဲ့အစည်းတွင်
သက်သောင့်သက်သာ နေထိုင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည် ။ သူ့လူမျိုး
သူ့ဘာသာတရားကို လျစ်လျူရှုခဲ့သည် ။ ထိုနေ့က “သစ္စာဖောက်ကို
သတ်ပါ၊ ဂျူးကိုသတ်ပါ” ဆိုသော အော်သံများကို သူကြားရသည် ။
သူ့ မှာ တုန်လှုပ်ခဲ့ရသည် ။ ကြက်သီးမွေးညင်းများ ထလာသည် ။
ချက်ချင်းပင် သူနားလည်လိုက်သည် ။ လူအုပ်ကြီးသည်
အဲလ်ဖရက်ဒရေးဖက်၏ သွေးကို သောက်လိုခြင်းမဟုတ်။ သူ့သွေးကိုပါ
သောက်လိုကြခြင်းဖြစ်သည် ဟု နားလည်လိုက်သည် ။ ဟာဇယ်
ချောက်ချောက်ချားချားဖြစ်ကာ ထိုမြင်ကွင်းမှ ထွက်လာခဲ့သည် ။
စိတ်ချောက်ချားရာမှ အမြင်တစ်ခု ကြည်ကြည်လင်လင် ရလာသည် ။
သူ့လူမျိုး၏ ရည်မှန်းချက်ပန်းတိုင်ကို ဖော်ဆောင်ကာ

နှစ်ဆယ်ရာစုသမိုင်းသစ်ကို ရေးမည့် အမြင်သစ်တစ်ခု ဖြစ်သည်။ ။

ယင်းမှာ ဇီယွန်ဝါဒ ဖြစ်လေသည်။ ။ ဟာဇယ်သည် စာမျက်နှာတစ်ရာရှိ စက္ကူပြာစာတမ်းတစ်ခု ပြုစုသည်။ ။ နာမည်မှာ “ဂျူးနိုင်ငံတော်” ဖြစ်လေသည်။ ။

နောင်နှစ်နှစ်ခန့်ကြာသည့် အခါတွင် ဆွစ်ဇာလန်နိုင်ငံ ဘေဆယ်မြို့ လောင်းကစားကက်စီနိုတစ်ခု၌ ပထမဆုံး ကမ္ဘာ့ဇီယွန်ကွန်ဂရက်ကို ဟာဇယ် ခေါင်းဆောင်ကာ ကျင်းပခဲ့သည်။ ။ ဟာဇယ်၏ ကွန်ဂရက်ကို နိုင်ငံတကာ ဂျူးအမှုဆောင်အဖွဲ့ဖွဲ့စည်းကာ ဂျူးနိုင်ငံတော်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရာ၌ လမ်းညွှန်မှုပေးစေသည်။ ။ ဂျူးအမျိုးသား ရန်ပုံငွေတစ်ခုကို ထူထောင်သည်။ ။ ဟာဇယ် ဂျူးနိုင်ငံတော် ထူထောင်မည့် ပါလက်စတိုင်းနိုင်ငံတွင် မြေများ ဝယ်ရန် မြေယာဘဏ်တစ်ခုလည်း ထူထောင်သည်။ ။ ထို့ပြင် နိုင်ငံတော်အလံနှင့် နိုင်ငံတော်သီချင်းကိုလည်း ရွေးချယ်သည်။ ။

ဂျူးတို့ ဘုရားဆုတောင်းရာတွင် အသုံးပြုသော ရှောစောင်၏ အရောင်ဖြစ်သည့် အဖြူနှင့် အပြာကို ဂျူးနိုင်ငံတော်အလံအဖြစ် သတ်မှတ်ရွေးချယ်သည်။ ။ ဟီဘရူးသီချင်းနာမည်မှာ ပို၍ အဓိပ္ပါယ်ရှိသည်။ ။ ယင်းမှာ မျှော်လင့်ချက် ဖြစ်သည်။ ။

ဟာဇယ်၏ နောက်လိုက်များ သည် ပါလက်စတိုင်းသို့ ပြန်ကြရန် စိတ်အားထက်သန်လာကြသည်။ ။ ဂျူးတို့ အကွဲကွဲအပြားပြား ဖြစ်သွားသည်။ ။ အမှောင်ခေတ်မှာ ပင် အာဖဂန်နစ္စတန်၌ ပါကစ္စတန်နယ်စပ် ဆာဖက် (Safed)၊ မြောက်ပါလက်စတိုင်းရှိ တိုင်းဘားရီးယတ် (Tiberias) နှင့် မြောက်အစ္စရေးရှိ ဂယ်လီလီ (Galilee) တို့ တွင် ဂျူးကိုလိုနီလေးများ ထူထောင်နိုင်ခဲ့သည်။ ။

ခရစ်ယာန်တို့ အုပ်စိုးစဉ်ကာလတွင် ဂျူးတို့ အား ဂျေရုဆလမ်သို့ ဝင်ခွင့်မပြု။ ကရူးဆိတ် စစ်သားတို့ သည် ဂျူးတို့ အား ဂျူးဘုရားကျောင်းထဲမှာ ပင် အရှင်လတ်လတ် မီးရှို့သတ်ခဲ့ကြသည်။ ။

ပါလက်စတိုင်း၏ မွတ်ဆလင် အုပ်ချုပ်သူများမှာ သည်းခံသက်ညှာသည် ။ အိုမာကလစ်က ဂျူးတို့ ကို မဖိနှိပ်။ ဆာလာဒင်သည် မွတ်ဆလင်ဘာသာဝင်တို့ နှင့် အတူ ဂျူးတို့ အား ဂျေရုဆလမ်သို့ ခေါ်ဆောင်ခဲ့သည် ။ အေ့တိုမင်တူရကီတို့ လက်ထက်တွင် ဂျူးတို့ မှာ ပါလက်စတိုင်းသို့ ပြန်လာရန် ပထမဆုံး အခွင့်သာခဲ့သည် ။ ၁၈၆၀ တွင် အင်္ဂလိပ် လူသားချင်း စာနာသူ ဆာမိုးဇက်မွန်တီဖီယိုးရီသည် ဂျေရုဆလမ် မြို့ရိုးပြင်ဘက်တွင် ပထမဆုံး ဂျူးရပ်ကွက် တည်ဆောက်ပေးခဲ့သည် ။ တစ်ညလျှင် တစ်ပေါင် (စတာလင်) သုံးစွဲရန် ပေးခဲ့သည် ။ အဲလ်ဖရက်ဒရေးဖက် ရှုတ်ချခံရပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ၁၈၉၀ ဂျေရုဆလမ်၏ လူဦးရေငါးသောင်းအနက် ဂျူးသုံးသောင်းရှိလာသည်။ ။

ရုရှားတွင် ဂျူးတို့ အစုလိုက် အသတ်ခံရသဖြင့် နှစ်ဆယ်ရာစုအကူး၌ ပါလက်စတိုင်းသို့ ဂျူးများ ပြောင်းရွှေ့လာကြသည် ။ ယင်းတို့ မှာ ဟာဇယ်လုပ်ရှားမှု၏ ပထမဆုံး အသီးအပွင့်များ ဖြစ်သည် ။ ထို့နောက် ကရိုင်မီယာမှ ရှေ့နေ ရီယူဗင်ရှာရီသည် ဇီယွန်လုပ်ရှားမှု၏ ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် ဖြစ် လာပြီး ပါလက်စတိုင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့လာသည် ။ သူ့ဇနီးမှာ ဂီတတီးဝိုင်းတွင် စန္ဒရားတီးသူ ဖြစ်သည် ။ “ဥပဒေဘွဲ့ယူပြီး အခု မြေတူးနေရတယ်။ ကျွန်တော့်ဇနီးက ဘရာဟမ်နဲ့ မိုးဇက်တို့ ရဲ့ ဂီတကို စန္ဒရားတီးပြီး ဖြေဖျော်တယ်။ အခု သူ့လက်တွေဟာ စန္ဒရားမတီးတော့ဘဲ နွားနို့ညှစ်နေပြီ။ ဒါမှ ဒီမြေကို ဖွံ့ဖြိုးစေနိုင်မယ်

မဟုတ်လား” ဟု ရှာရီက ဆိုသည်။ ။

ပါလက်စတိုင်းသို့ ပြန်လာကြသူထဲတွင် ပိုလန်နိုင်ငံ ဝါဆောမြို့ အနောက်မြောက်ဘက် သုံးဆယ့်ရှစ်မိုင်ဝေးသည့် ပလွန်မှ “ဒေးဗစ်ဂရင်း” လည်း ပါသည်။ ။ သူသည် ၁၉ နှစ်သားရှိပြီး ရှေ့နေတစ်ယောက်၏ သား ဖြစ်သည်။ ။ သူ့အဖေ၏ အိမ်ထဲသို့ တိတ်တဆိတ်ဝင်ရောက်လာသည့် ဇီယွန်ဝါဒကို သဘောကျသည်။ ။ သူ့အဖေ၏ စာကြည့်ခန်းသည် ပလွန်မှ ဇီယွန်ဝါဒီတို့ စုဝေးရာ နေရာတစ်ခုဖြစ်သည်။ ။ ဒေးဗစ်ဂရင်းသည် ဆွေးနွေးသူများ ထဲတွင် မပါ။ သို့သော်လည်း သူသည် ဇီယွန်ဝါဒနှင့် အတူ ကြီးပြင်းလူလားမြောက်ချင်သည်။ ။

ပါလက်စတိုင်းတွင် ဒေးဗစ် ဆင်းဆင်းရဲရဲ နေထိုင်ရသည်။ ။ ငတ်မွတ်သည်။ ။ ငှက်ဖျားဒဏ်ခံရသည်။ ။ မြေယာကို ထွန်ယက်ရသဖြင့် ချွေးမြေကျသည်။ ။ ပါလက်စတိုင်းရောက်ပြီး တစ်နှစ်ရှိလျှင် ဂျက်ဖာမှ နှစ်ရက်ခွဲ ခရီးနှင်ကာ ဂျေရုဆလမ်မြို့ရိုးကြီးကို သွား၍ ကြည့်သည်။ ။ သူတွေ့ရသည် မှာ ဘာသာစကား မျှော်စင်ကြီးဖြစ်သည်။ ။ ဂျူးတို့ ၏ ဘာသာရေး ဗဟိုအချက်အချာတွင် ဂျူးလူမျိုးတို့ သည် အချင်းချင်း ဘာသာစကားအမျိုးပေါင်းလေးဆယ်ဖြင့် ဆက်သွယ်နေသည် ကို သူ တွေ့ရသည်။ ။ တစ်ဝက်ခန့်သည် အခြားတစ်ဝက်နှင့် မဆက်သွယ်နိုင်။ စကားမပေါက်။ တစ်ယောက်ပြောသည် ကို တစ်ယောက်က နားမလည်။

ဘာသာစကားတူရှိလာမှ ဂျူးများမှာ အချင်းချင်းနားလည်ပြီး ခေတ်မီနိုင်ငံတော်တစ်ခုကို တည်ထောင်နိုင်မည်ဟု ဒေးဗစ် နားလည်လာသည်။ ။ များ မကြာမီ အချိန်အတွင်း ဟီးဘရူး

ဘာသာစကားကို ပြန်လည်ဖော်ထုတ်သည် ။

ဇီယွန်အလုပ်သမားသမဂ္ဂ၏ သတင်းစာ အယ်ဒီတာအဖြစ် ဂျေဆလမ်သို့ ဒေးဗစ်ပြန်လာသည် ။ ပထမဆုံး ခေါင်းကြီးပိုင်းကို သူရေးသည် ။ ပြီးလျှင် ရေးသူကို ဖော်ပြသည် ။ “ဂရင်း” ဆိုသည် မှာ ဟီးဘရူးလို မည်သို့ပြောရမှန်း မသိ။ ဝေါဟာရ မကြွယ်သေး။ ခဏမျှ သူစဉ်းစားသည် ။ ထို့နောက် မျိုးရိုးနာမည်တစ်ခု ဟီးဘရူးလို သူ ရေးချလိုက်သည် ။ ထိုနာမည်သည် အသက်ထက်ဆုံး တည်တံ့သွားမည့် နာမည်ဖြစ်သည် ။ သူမှ ညွှ်ခေါ်သည့် မျိုးရိုးနာမည်၏ အဓိပ္ပါယ်မှာ ခြင်္သေ့ငယ်၏ သား ဖြစ်သည် ။ ယင်းမှာ ဒေးဗစ်ဘင်ဂူရီယန် ဖြစ်လေသည် ။

ဗြိတိသျှတို့ က ဇီယွန်ဝါဒီတို့ ကို သက်ဝင်စာနာသည် ။ တစ်ဖန် ပထမကမ္ဘာစစ်တွင် မဟာမိတ်တို့ အား ဂျူးတို့ က ကူညီသည် ကို ကျေးဇူးဆပ်ချင်သည် ။ ထို့ကြောင့် ဒေးဗစ်ဘင်ဂူရီယန်နှင့် သူ့အပေါင်းအပါ ဇီယွန်ဝါဒီတို့ အား မျှော်လင့်ချက် တစ်ခုပေးသည် ။ သူတို့ ရည်မှန်းချက်ကို အကောင်အထည်ဖော်နိုင်မည့် အခွင့်အရေးတစ်ခုဖြစ်သည် ။ “ဗြိတိန်ဘုရင်အစိုးရက ဂျူးတို့ ၏ အမျိုးသားပိုင်မြေတစ်ခု ပါလက်စတိုင်းတွင် ထူထောင်ရန် ခွင့်ပြုမည်” ဟူ၍ လွှဲပြောင်းရန် နိုင်ငံရေးဝန်ကြီး အာသာဘဲလ်ဖိုးက စကားလုံး ၁၁၇ လုံးပါသော စာတစ်စောင်ကို ဗြိတိသျှ ဂျူးဘဏ်မိသားစု အကြီးအကဲ လော့ဝေါ့လ်တာ ရိုက်ချိုင်းထံသို့ ပေးပို့သည် ။ ယင်းမှာ တိကျသည့် ကတိစကားဖြစ်သည် ။ ယင်းကို ဘဲလ်ဖိုးကြေငြာချက်ဟု နောင်အခါ ခေါ်တွင် သည် ။ ခြွင်းချက်တစ်ခုတော့ ရှိသည် ။ ဂျူးအမျိုးသားတို့ ၏ နိုင်ငံထူထောင်ရာတွင် ပါလက်စတိုင်းတွင် နေထိုင်လျက်ရှိသော ဂျူးမဟုတ်သူ လူမျိုးစုများ ၏ လူမှုအခွင့်အရေးနှင့်

ဘာသာရေး အခွင့်အရေးတို့ ကို မထိခိုက် မဆန့်ကျင်စေရဟု ဆိုသည် ။
ထိုကတိစကားမှာ သေရေးရှင်ရေးတမျှ အရေးကြီးသည် ။ ထိုအချိန်တွင်
ဂရိတ်ဗြိတိန်မှာ ပါလက်စတိုင်းကို ဂျာမနီ၏ စစ်အတွင်း မဟာမိတ်
တူရကီထံမှ သိမ်းပိုက်စပြုနေချိန်ဖြစ်သည် ။ ပထမကမ္ဘာစစ်ပြီးသည့်
အခါ နိုင်ငံပေါင်းချုပ်အသင်းကြီးက ပါလက်စတိုင်းကို
ဗြိတိန်အုပ်ချုပ်မှုအောက်တွင် ထားရှိရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည် ။
ထိုဆုံးဖြတ်ချက်ထဲတွင် ဘဲလ်ဖိုးကြေညာချက်သည်
ဆက်စပ်အကျိုးဝင်နေသည် ။

ပါလက်စတိုင်းမြေတွင် ဂျူးတို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်လာကြသည် ။
ဘဲလ်ဖိုးကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ပြီးနောက်ပိုင်းတွင် ပိုလန်နှင့်
နာဇီဂျာမနီတို့ တွင် ဂျူးများ စွာ အသတ်ခံရသည် ။ ထိုအခါ
ပါလက်စတိုင်းသို့ ပြောင်းရွှေ့သူ ဂျူးလူဦးရေ များ ပြား လာပြီး
၁၉၃၅-၃၆ တွင် ခြောက်သောင်းအထိ တိုးပွားလာသည် ။ ဂျူးတို့ ၏
ရင်းနှီးမြှုပ်နှံငွေသည် လည်း များ ပြားလာသည် ။ ဗြိတိန်အုပ်ချုပ်သည့်
ပထမ ဆယ့်ငါးနှစ်အတွင်း စတာလင်ပေါင် သန်းရှစ်ဆယ်ရှိလာသည် ။
ထိုဂဏန်းမှာ ထိုအချိန်က ဗြိတိန်ဘက်ဂျက်၏ နှစ်ဆဖြစ်သည် ။

ဤသို့ဖြင့် ၁၉၄၇ ဆောင်းဦးပေါက်တွင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂသို့ ဂျူးတို့
က သူတို့ အား နိုင်ငံတစ်ခု သတ်မှတ်ပေးပါရန် တောင်းဆိုကြသည် ။
ဒုတိယကမ္ဘာစစ်ပြီးသည့် အခါ ဂျူးတို့ မှာ
လူသားချင်းစာနာထောက်ထားခြင်းမရှိဘဲ ဓာတ်ငွေ့ခန်းများ တွင်
အစုလိုက်အပြုံလိုက် အသတ်ခံရသည့် ရက်စက်မှုများကို
ကြောက်ခမန်းလိလိ ကြုံလာရသည် ။ ဂျူးမျိုးပြုန်းအောင်
စနစ်တကျသတ်ဖြတ်သဖြင့် ဂျူးခြောက်သန်းသေဆုံးခဲ့ရသည် ။
ကြောက်စရာ ငရဲခန်းများ ဖြစ်လေသည် ။ သို့သော်လည်း ဂျူးတို့ အဖို့

ကုလသမဂ္ဂ၏ အစီအစဉ်သည် အားတက်စရာတစ်ခု ဖြစ်လာသည် ။
ပါလက်စတိုင်းတွင် ဂျူးများ စုစည်းပြီး အင်အားရှိသည့် ဂျူး
လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု တည်ဆောက်နိုင်မည်ဆိုလျှင် ကြောက်စရာ
ငရဲခန်းများ နောက်ထပ် ကြုံတွေ့စရာ မရှိတော့ပြီ။

ပါလက်စတိုင်းတွင် အာရပ်တို့ နှစ်ပေါင်းခုနစ်ရာကျော်
အဆက်မပြတ် နေထိုင်ခဲ့သည် ။ အာရပ်ဦးရေ ၁.၂ သန်း ထိုမြေပေါ်တွင်
ရှိသည် ။ သူတို့ သည် ဘာပြစ်မှုကိုမှ မကျူးလွန်ပါဘဲလျက်
ပါလက်စတိုင်းကို ခွဲခြမ်းခြင်းမှာ မတရားဟု သူတို့ ထင်သည် ။
မျက်နှာဖြူ အနောက်တိုင်းနယ်ချဲ့စနစ်သည် တရားခံဖြစ်သည် ဟု သူတို့
ယုံကြည်သည် ။ ရာစုနှစ်ပေါင်းများ စွာ အာရပ်တို့ နှင့် ဂျူးတို့
သင့်တင့်အောင် နေထိုင်ခဲ့သည် ။ ဆူပူမှုအချို့ကားရှိသည် ။ စပိန်တွင်
ကာလစ်တို့ အုပ်ချုပ်စဉ် ဂျူးတို့ မှာ တစ်စုတစ်စည်းတည်း
နေနိုင်ခဲ့ကြသည် ။ ယင်းကာလမှာ ဂျူးတို့ ၏ ရွှေခေတ် ဖြစ်သည် ။
ဥရောပနိုင်ငံများက ဂျူးတို့ အတွက် တံခါးပိတ်ထားစဉ်
အော့တိုမင်တူရကီတို့ သည် ဂျူးတို့ အား ကြည်ကြည်ဖြူဖြူ
လက်ခံခဲ့သည် ။ ဥရောပတွင် ဂျာမနီ၌ ဂျူးတို့ အား
ဓာတ်ငွေ့ဖိုထဲထည့်၍ အစုလိုက်အပြုံလိုက် သတ်ခဲ့သည် ။ ယင်းမှာ
ဥရောပ ခရစ်ယာန်တို့ ၏ လက်ချက်ဖြစ်သည် ။ အရှေ့ဘက်က
အစ္စလာမ်နိုင်ငံတို့ နှင့် မည်သို့မျှမဆိုင်။ ထိုပြစ်မှု၏ ပစ်မှတ်ကို
ဥရောပနိုင်ငံတို့ ခံသင့်သည် မဟုတ်လားဟု အာရပ်တို့ က ဆိုသည် ။
တစ်ဖန် ပါလက်စတိုင်းမြေ၌ နှစ်ပေါင်းခုနစ်ရာနေခဲ့သည့် အာရပ်တို့ မှာ
ထိုမြေကို သူတို့ ပိုင်ထိုက်သည် ဟု တောင်းဆိုကြသည် ။ သူတို့
တောင်းဆိုချက်သည် တရားသည် ဟု ဆိုသည် ။ ဂျူးတို့ အဖို့ သမိုင်း
အဆက်အစပ် မည်မျှကြီးစေကာမူ အာရပ်တို့ လည်း ပိုင်ဆိုင်ထိုက်သည်

ဟု ဆိုသည်။ ။

ဘဲလ်ဖိုးကြေညာချက် ထုတ်ပြန်သည့် အခါ ပါလက်စတိုင်းတွင် အာရပ် ၉၂ ရာခိုင်နှုန်း နေထိုင်လျက်ရှိသည်။ ။ သူတို့ ၏ ဆန္ဒကို မမေးမြန်းဘဲ ဘဲလ်ဖိုးကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ခြင်းမှာ နယ်ချဲ့စနစ်၏ လက်ချက်ဖြစ်သည်။ ။ ဗြိတိန်သည် သူပိုင်ဆိုင်ခွင့်လုံးဝမရှိသော ပါလက်စတိုင်းကို အနာဂတ်အား ပေါင်နှံလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည် ဟု အာရပ်တို့ က မြင်သည်။ ။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ်အပြီးတွင် ဥရောပကိုလိုနီ အင်အားကြီးနိုင်ငံတို့ သည် အာဖရိက၊ အာရှတိုက်ရှိ မျက်နှာဖြူမဟုတ်သူတို့ ၏ ကံကြမ္မာကို ကောင်းစွာဖန်တီးဖို့ အချိန်တန်ပြီဟု သဘောပေါက်လာကြသည်။ ။ ပါလက်စတိုင်း ခွဲခြမ်းခြင်းသည် ဒုတိယကမ္ဘာစစ်မှ ပေါ်ထွက်လာသည့် အသားပိုတစ်ခု ဖြစ်လေသည်။ ။

အာရပ်တို့ ကလည်း သူတို့ လိုလားချက်များကို နိုင်ငံကြီးများအား တင်ပြခဲ့သည်။ ။ ပထမကမ္ဘာစစ် မဖြစ်မီ ဂျေရုဆလမ် သတင်းစာခေါင်းကြီးတွင် ဒေးဗစ်ဘင်ဂူရီယန် လက်မှတ်ရေးထိုးပြီးနောက် တစ်နှစ်မပြည့်မီမှာပင် အာရပ် လူငယ်ခုနစ်ဦးသည် ဒမတ်စကတ်မြို့၌ တွေ့ဆုံကာ လျှို့ဝှက်အဖွဲ့တစ်ခု ဖွဲ့စည်းခဲ့ကြသည်။ ။ ယင်းတို့ တွင် ပါလက်စတိုင်းနှစ်ဦး ပါဝင်သည်။ ။ သူတို့ အဖွဲ့ကို အယ်ဖာတက် (AL Fatat) အမျိုးသမီးငယ်အဖွဲ့ဟု နာမည်ပေးသည်။ ။ ရည်ရွယ်ချက်မှာ အာရပ်လူမျိုးတို့ တူရကီ၏ အေ့တိုမင်အင်ပါယာအောက်မှ လွတ်မြောက်ရေး ဖြစ်သည်။ ။ ဤသည် မှာ အာရပ်အမျိုးသားရေးဝါဒ စတင် အကောင်အထည်ဖော်ခြင်း ဖြစ်သည်။ ။ ပါလက်စတိုင်းကို ဂျူးတို့ ပိုင်ဆိုင်ထိုက်သည် ဆိုခြင်းကို ရာစုဝက်နီးပါး ဆန့်ကျင်ခဲ့သည့် အဖွဲ့အစည်း ဖြစ်လေသည်။ ။

အာရပ်တို့ မှာ လည်း သူတို့ နှင့် ဆိုင်သည့် ဘဲလ်ဖိုးကြောညာချက် ရှိသည် ။ တူရကီအေ့တိုမင်အင်ပါယာကို တော်လှန်မည်ဆိုလျှင် လွတ်လပ်သော အာရပ်နယ်မြေ အကျယ်ကြီးတစ်ခု တည်ဆောက်ပေးမည်ဟု ဂရိတ်ဗြိတိန်က ကမ်းလှမ်းသည် ။ အီဂျစ်နိုင်ငံရှိ ဗြိတိသျှမဟာမင်းကြီး ဆာဟင်နရီ မက်မဟု န်နှင့် အာရပ်လောက၏ ဘာသာရေးခေါင်းဆောင် မက်ကာ၏ ရှုရစ် အကြီးအကဲတို့ အပြန်အလှန်ရေးကြသည့် စာရစ်ဆောင်တွင် ထိုကမ်းလှမ်းချက် ပါရှိသည် ။

သံတမန်တို့ သုံးနှုန်းသည့် ဘာသာစကား မတိကျသဖြင့် မက်မဟု န်၏ စာများ တွင် “ပါလက်စတိုင်း” ဟူသော စကားလုံး မပါရှိ။ သို့သော်လည်း အာရပ်တို့ ကမူ ထိုစာများ ၏ အနှစ်သာရတွင် သူတို့ အတွက် နိုင်ငံတစ်ခု တည်ဆောက်ပေးမည်ဟု နားလည်ထားကြသည် ။ ၁၉၁၆ တွင် တီး၊ အီး၊ လောရင့်၏ လှုံ့ဆော်မှုဖြင့် အာရပ်တို့ တော်လှန်ရေး စတင်ခဲ့ကြသည် ။

အီဂျစ်ရှိ ဗြိတိသျှမဟာမင်းကြီးက အာရပ်တို့ အား ပေးခဲ့သည့် ကတိကို သိသည့် ပြင်သစ်သည် ဗြိတိန်နှင့် လျှို့ဝှက်စွာ စေ့စပ်ရေးတစ်ခု ပြုလုပ်သည် ။ ပထမကမ္ဘာစစ် *လက်ရှိပါလက်စတိုင်း လွတ်မြောက်ရေးလှုပ်ရှားမှုဖြစ်သည့် အယ်လ်ဖာတာ (AL Fatah) နှင့် မတူ။ ပြီးဆုံးသည့် နောက်ပိုင်းတွင် အေ့တိုမင်အင်ပါယာကို ခွဲခြမ်းမည်ဆိုလျှင် ပြင်သစ်တို့ က သူတို့ လည်း ဝေစုရသင့်သည် ဟု ဆိုသည် ။ သို့ဖြစ်ရာ ဗြိတိန်ကိုယ်စား ဂျက်ဂျော့ပီဘိုးတို့ သည် ဆိုက်-ပီဘိုး သဘောတူညီချက်ကို လျှို့ဝှက်စွာ လက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ကြသည် ။ ဗြိတိန်က အာရပ်တို့ အတွက် လွတ်လပ်သော အာရပ်နိုင်ငံတစ်ခု ထူထောင်ပေးမည်ဆိုလျှင် ပြင်သစ်ကိုလည်း ဩဇာသက်ရောက်စေမည့်

အခွင့်အရေးပေးမည်ဟု ထိုသဘောတူညီချက်က ဆိုသည် ။ ယင်းကို အာရပ်တို့ မသိ။

ပါလက်စတိုင်း အာရပ်နယ်မြေပေါ်ထွန်းရေးကို ဗြိတိန်၏ ဘဲလ်ဖိုးကြေညာချက်အရ အကောင်အထည်မဖော်နိုင်ဘဲ ဗြိတိန်နှင့် ပြင်သစ်တို့ က သစ္စာဖောက်ကာ အဟန့်အတား ပြုလုပ်နေသည် ကို သိလျှင် အာရပ်တို့ သည် ပထမကမ္ဘာစစ်ပြီးနောက် ခပ်ကြမ်းကြမ်း နိုးကြားတက်ကြွလာကြသည် ။ အာရပ်တို့ အား အသိအမှတ်ပြုထားသည့် နယ်မြေသို့ ဇီယွန်ဝါဒီတို့ မလွဲမသွေ ပြန်ရောက်လာကြတော့မည့် အခြေအနေများ ဖြစ်ပေါ်လာသည် ။

ပါလက်စတိုင်းသို့ ပြန်လာသည့် ဂျူးတို့ ကလည်း ဗြိတိသျှတို့ ကတိစကားအတိုင်း သူတို့ တည်ဆောက်နိုင်မည့် နိုင်ငံသည် သမ္မာကျမ်းစာတွင် ပါသည့် နိုင်ငံမျိုးဖြစ်ရမည်ဟု မျှော်မှန်းထားသည် ။ အာရပ်တို့ ကို ထိုမြေတွင် လက်ခံရန် ဂျူးတို့ က မစဉ်းစားခဲ့ပေ။ ကမ္ဘာ့ဇီယွန်ကွန်ဂရက်များ တွင် အာရပ်တို့ ၏ နာမည်ကို ဘယ်သောအခါကမျှ ဟာဇယ်၏ မိန့်ခွန်းများ ၌ ထည့်မပြောခဲ့ပေ။ အာရပ်ပြဿနာသည် အရေးကြီးသည့် ကိစ္စမဟုတ်သဖြင့် သူ၏ ရေးသားချက်များ တွင် ချန်လှပ်ထားခဲ့သည် ။

ဘဲလ်ဖိုးကြေညာချက် ထုတ်ပြန်ပြီးနောက် ရှစ်နှစ်အကြာ ၁၉၂၅ တွင် မှ ချိမ်းဝိုက်ဇမန်းက “ပါလက်စတိုင်းသည် ရိုဒီးရှား မဟုတ်၊ ထိုမြေတွင် အာရပ် ၆၀၀,၀၀၀ နေထိုင်လျက်ရှိသည် ။ သူတို့ သည် လည်း ဇာတိမြေအဖြစ် ငါတို့ နည်းတူ အခွင့်အရေးရှိသူများ ဖြစ်သည် ” ဟူ၍ သတိပေးခဲ့သည် ။

ဇီယွန်ဝါဒီ ထူထောင်သူများ သည် မတ်ဝါဒ၏ သြဝါဒကိုခံယူကာ

ဂျူးအစဉ်အလာကို ဘာသာရေးလှုပ်ရှားမှုထက် ကျော်လွန်ပြီး လူမှုရေးစည်းကမ်းအရ လူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခုလုံး သာယာဝပြောသည့် နိုင်ငံသစ်တစ်ခု အောင်မြင်စွာ တည်ဆောက်ရန်လည်း စိတ်ကူးခဲ့ကြသည်။ ။

သူတို့ သည် ဂျူးအလုပ်သမား လူတန်းစားသစ်တစ်ခု ဖြစ်ပေါ်လာအောင် ကြိုးစားကြမည်။ မြေယာတူးဆွသူများ လည်း ဒဿနပညာရှင်များ လိုပင် အရေးကြီးသည် ဟု ယူဆသည်။ ။ ဂျူးလူ့အဖွဲ့အစည်းသစ်အတွက် ဂျူးအလုပ်သမားများ သွေးစည်းကြရန် လှုံ့ဆော်စည်းရုံးသည်။ ။ ဂျူးအလုပ်သမား သမဂ္ဂက ဂျူးကုမ္ပဏီများအား ဂျူးအလုပ်သမားများကိုသာ ငှားရမ်းရန် တိုက်တွန်းသည်။ ။

ဘီရွတ်တွင် နေထိုင်ကြသည့် အာရပ်မြေပိုင်ရှင်တို့ ၏ မြေယာများ တွင် ဂျူးလယ်သမားများ ဝင်ရောက်ထွန်ယက်ကြသည်။ ။ အာရပ်စာရင်းငှား လယ်သမားများကို မောင်းထုတ်ကြသည်။ ။ ယင်းတို့ နေရာတွင် အတိုင်းတိုင်း အပြည်ပြည်မှ ရောက်လာသော ဂျူးများကို နေရာချထားပေးသည်။ ။ ထိုအာရပ်လယ်သမားများ သည် မြို့များ သို့ အလုပ်ရှာတက်သွားကြသည်။ ။ ထိုအခါ ဂျူးတို့ အစပကတူးကတည်းက အုပ်စီးထားသော ကုန်သွယ်ရေးလုပ်ငန်းနှင့် စက်မှုလုပ်ငန်းများ တွင် ဝင်ရောက်လုပ်ကိုင်ရန် အခွင့်အလမ်းမသာ ဖြစ်ကြရသည်။ ။ ဤသည် မှာ ဇီယွန်ဝါဒ၏ ညွှန်ကြားချက်အရ ဖြစ်လေသည်။ ။

ဟီးဘရူး ဘာသာစကားနှင့် ယဉ်ကျေးမှုကို ဂျူးတို့ က ပြန်လည်ဖော်ထုတ်သည်။ ။ ထိရောက်သည့် ပညာရေးစနစ်ကို ထူထောင်ကာ ကိုယ်ပိုင်ကျောင်းများ ဖွင့်လှစ်သည်။ ။ သူတို့ ၏ နိုင်ငံရေးလုပ်ငန်းများ တွင် အာရပ်တို့ နှင့် မဆက်ဆံဘဲ တသီးတခြား

လုပ်ကိုင်လှုပ်ရှားသည် ။ ပါလက်စတိုင်းတွင် နေထိုင်သူ ဂျူးတို့ သည် သီခြားလူ့အဖွဲ့အစည်းတစ်ခု ထူထောင်ကြသည် ။ လူနေမှုအဆင့်အတန်း၊ ပညာရေးအဆင့်အတန်း မြင့်မားသည် ။ အာရပ်တို့ အား သူတို့ လောက် အဆင့်အတန်း မရှိသူများ အဖြစ် သတ်မှတ်ကြသည် ။

အာရပ်တို့ ကမူ ဂျူးတို့ ၏ ယဉ်ကျေးမှုအဆောက်အအုံတို့ သည် သူတို့ ဇာတိမြေကို ဝင်ရောက်ကျူးကျော်ကြသည့် အဖွဲ့အစည်းများ ဖြစ်သည် ဟု သဘောထားကြသည် ။ ဂျူးတို့ သည် သူတို့ လူနေမှုစနစ်အရ သတ်မှတ်ထားသော ဘောင်ထဲတွင် သီးခြားနေထိုင်သည် ။ အာရပ်တို့ ကို အပေါ်စီးကဆက်ဆံပြီး ဩဇာပေးသည် ။ သို့ဖြစ်ရာ အာရပ်တို့ က ဂျူးတို့ ကို ခါးခါးသီးသီး ရွံ့မုန်း လာပြီး လူ့အဖွဲ့အစည်းနှစ်ခုသည် အစေးမကပ်တော့ဘဲ ကွာဟသည် ထက် ကွာဟလာသည် ။

အာရပ်အမျိုးသားစိတ် နိုးကြားမှုမှာ ဂျူးတို့ နောက် ရာစုဝက် နောက်ကျသည် ။ စက်မှုလုပ်ငန်းနှင့် လူမှုရေးအဖွဲ့အစည်းတို့ မဖွံ့ဖြိုး။ ကိုလိုနီနယ်ချဲ့ လောင်းရိပ်အောက်တွင် ရာစုနှစ်ပေါင်းများ စွာ အဖိနှိပ်ခံခဲ့ရပြီး ယခုမှ လွတ်မြောက်ရေး လမ်းကြောင်းပေါ်သို့ ရောက်စဖြစ်ရာ သူတို့ သည် လက်ရှိအခြေအနေကို ခပ်ရိုးရိုးပင် ရင်ဆိုင်သည် ။ သူတို့ နှင့် စေ့စပ်ဆွေးနွေးတိုင်း ဘယ်တော့မျှလက်မခံ။ စေ့စပ်ရန်ငြင်းဆိုသည် ။ ပါလက်စတိုင်းတွင် ဂျူးနိုင်ငံထူထောင်ခွင့်သည် တရားမဝင်ဟု ပထမဆုံး ငြင်းပယ်သည် ။ သို့ဖြစ်ရာ ယင်းနှင့် ပတ်သက်၍ ဘယ်တော့မျှမဆွေးနွေးဘဲ ရှောင်သည် ။ သူတို့ ၏ ခေါင်းဆောင်များမှာ တစ်ယူသန်များ ဖြစ်သည် ။ သို့ဖြစ်ရာ ဂျူးတို့ ပါလက်စတိုင်းတွင် ခြေချရေးကို ဆွေးနွေးသည့် အခါတိုင်း

ပါဝင်ဆွေးနွေးရေး အခွင့်အရေးများ လက်လွှတ်ဆုံးရှုံးရသည် ။ တစ်ဖန် အာရပ်တို့ ၏ အခွင့်အရေး ဘယ်ရွေ့ဘယ်မျှ ရှိသည် ကို ပြတ်ပတ်သားသား အဓိပ္ပါယ်ဖော်ဆောင်ရန် အခွင့်အရေးများ ဆုံးရှုံးခဲ့ရသည် ။ အာရပ်တို့ သည် မကျေနပ်မှုကို အကြမ်းဖက်ကာ ထုတ်ဖော်သည် ။ ၁၉၂၀ နှင့် ၁၉၂၉ တို့ တွင် အကြမ်းဖက် ဆူပူလှုံ့ဆော်သည် ။ ၁၉၃၅-၃၆ တွင် မူ ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်မှုကို အတိအလင်း လက်နက်ကိုင် တော်လှန်သည် ။

ယခုမူ အာရပ်တို့ က ပါလက်စတိုင်း နှစ်ခြမ်းခွဲရေးအဆိုကို ခါးခါးသီးသီး ဆန့်ကျင်သည် ။ ထို့နောက် နှစ်သုံးဆယ်လုံးလုံး ရပ်တည်ခဲ့သည့် အာရပ်တို့ ၏ လိုလားချက်ကို တင်ပြသည် ။ ယင်းမှာ လက်တွေ့အရ အကောင်အထည်ဖော်၍ မဖြစ်နိုင်။

အာရပ်တို့ လိုချင်သည် မှာ တစ်ခုတည်းသော အာရပ်နိုင်ငံဖြစ်ပြီး ဂျူးတို့ အား သူတို့ လက်အောက်တွင် လူနည်းစုအဖြစ် နေထိုင်ခွင့်ပြုမည်ဟူ၍ ဖြစ်သည် ။ ယင်းလမ်းစဉ်ကို အကောင်အထည်ဖော်ရန် ဂျူးခြောက်သန်းအား သတ်ဖြတ်ရာတွင် နာဇီဂျာမနီနှင့် အတူ ပါဝင်ခဲ့သည့် အာရပ်ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ကို ရွေးချယ်တင်မြှောက်သည် ။

ဗြိတိသျှတို့ မှာ ကြားညှပ်နေသည် ။ ဦးစွာပထမ နိုင်ငံပေါင်းချုပ်အမိန့်အရ ပါလက်စတိုင်းကို အုပ်ချုပ်ရမည်ဖြစ်ရာ ဂျူးနှင့် အာရပ်တို့ အား အချင်းချင်း ဆန့်ကျင်စေမည့် ကတိစကားများကို ပေးကာ ပါလက်စတိုင်းသို့ အဝင်ပြေပြစ်အောင် ကြိုးစားခဲ့သည် ။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် စ၍ ဖြစ်ကတည်းက နာဇီနိုင်စက်မှုအောက်မှ အသက်ရှင်ကျန်ခဲ့သည့် ဂျူးများကို

ပါလက်စတိုင်းသို့ပြန်ပို့ရန် သူ ငြင်းဆန်ခဲ့သည် ။ ယင်းမှာ အာရပ်တို့ ကန့်ကွက်မှုကြောင့် ဖြစ်သည် ။ ဤတွင် ပါလက်စတိုင်းတွင် ရှိနေသော ဂျူးတို့ က ဗြိတိသျှကို မကျေနပ်။ လက်နက်ကိုင် ဆန့်ကျင်ကြသည် ။ ပါလက်စတိုင်းတွင် အခြေအနေ တည်ငြိမ်ရေးအတွက် ဂျူးခြောက်ယောက်ကို စောင့်ကြည့်ရန် ဗြိတိသျှစစ်သားတစ်ယောက် ထားရလိမ့်မည်။ သို့ဆိုလျှင် ဗြိတိသျှစစ်သား ၁၀၀,၀၀၀ ချထားရလိမ့်မည်။ ထိုအခြေအနေကို မဖြေရှင်းနိုင်သော ဗြိတိသျှသည် နောက်ဆုံးတွင် ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂလက်သို့ လွှဲအပ်လိုက်သည် ။

နယူးယောက်မြို့ ဖလတ်ရှင်းမဲဒိုးတွင် ကျင်းပသည့် ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေ ညီလာခံ၌ ပါလက်စတိုင်း အကျပ်အတည်းကို ဖြေရှင်းရန် နှစ်နိုင်ငံခွဲခြားရေးအဆိုကို ထောက်ခံသူတို့ အနက် အမေရိကန် ပြည်ထောင်စုလောက် မည်သည့် ကိုယ်စားလှယ်များကမျှ မပြင်းထန်။ အင်တိုက်အားတိုက် သဘောထားမပြကြ။ ကမ္ဘာ့အရပ်ရပ်ရှိ များစွာသော ဂျူးအဖွဲ့အစည်းများ နှင့် ဩဇာတိက္ကမရှိသော ဂျူးအဖွဲ့အစည်းများက အမေရိကန်ကို အပြင်းအထန် တိုက်တွန်းကြသည် ။ ထိုအခါ အမေရိကန် ဥပဒေပြုအဖွဲ့များ သည် အယူခံလွှာ အများ အပြား လက်ခံရရှိသည် ။

ပါလက်စတိုင်း နှစ်ပိုင်းခွဲရေးကို ထောက်ခံပြီး ပြန့်ကျဲနေသော ဂျူးတို့ ကို ပါလက်စတိုင်းက လက်ခံရန် ကြေငြာချက်များ ၊ စာတမ်းများ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည် ။ အမြီးအမောက် မတည့်သဖြင့် ရယ်စရာတော့ ကောင်းသည် ။ အမေရိကန်၏ ပါလက်စတိုင်း ပေါ်လစီတွင် လိမ်လည်မှုများ ရှိသည် မှာ ထင်ရှားလာသည် ။ အထွေထွေ ညီလာခံတွင် ပြန့်ကျဲနေသော ဂျူးအသိန်းအသောင်း၏ ဒုက္ခကို ဝေဖန်ဆွေးနွေးနေစဉ် အမေရိကန် ကွန်ဂရက်သည် ဒုက္ခသည် များ

ထောက်ပံ့ရေး ဥပဒေကြမ်းကို အတည်မပြုဘဲ ပယ်ချလိုက်သည် ။
၁၉၄၆ ပထမ ရှစ်လအတွင်း အမေရိကန်ဥပဒေပြု ကိုယ်စားလှယ်များ
သည် ၁ ဒသမ ၂ သန်း နေထိုင်သော ပါလက်စတိုင်းတွင်
ဂျူးတစ်သန်းလက်ခံရန် တိုက်တွန်းခဲ့ခြားလည်း ပါလက်စတိုင်းတွင်းမှ
ထွက်ပြေးလာကြသူများ ၊ တရားမဝင် တင်ဆောင်လာသည့်
အိတ်ဆိုးဒတ် သင်္ဘောတွင် ပါလာသည့် ဒုက္ခသည် ၄,၇၆၇ ကိုသာ
အမေရိကန်က ပြည်ဝင်ခွင့်ပေးခဲ့သည် ။

ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံတွင် ပါလက်စတိုင်း
နှစ်ခြမ်းခွဲရေးကို ကန့်ကွက်သူများ သို့မဟုတ် တွန့်ဆုတ်နေသူများအား
အမေရိကန် အစိုးရက အိမ်ဖြူတော်၏ တိုက်ရိုက်အမိန့်ဖြင့်
တွန်းအားအမျိုးမျိုးပေးသည် ။ ကုလသမဂ္ဂ အမေရိကန်ကိုယ်စားလှယ်
ဟာရှယ်ဂျွန်ဆန်အား သမ္မတ ထရူးမင်းက “ပါလက်စတိုင်း ခွဲခြမ်းရေး
မိန့်ခွန်း ကောင်းကောင်း ပြော၊ မဟုတ်ရင် သေရအောင်သာ
ပြင်ပေတော့” ဟူ၍ လူကိုယ်တိုင်တွေ့ကာ သတိပေးသည် ။ ထရူးမင်း၏
အကြံပေးအရာရှိ ဘားနက်ဘာရတ်သည်
ကုလသမဂ္ဂပြင်သစ်ကိုယ်စားလှယ် အလက်ဇင်းဒါးပါရိုဒီအား
အကယ်၍ ပြင်သစ်သည် ခွဲခြမ်းရေးကို ဆန့်ကျင်ခဲ့လျှင် အမေရိကန်က
ပြင်သစ်သို့ပေးမည့် အကူအညီကို ဖြတ်တောက်ရလိမ့်မည်ဟု
ပြောင်ပြောင်တင်းတင်း ခြိမ်းခြောက်သည် ။ အလက်ဇင်းဒါးပါရိုဒီမှာ
သွေးလန့်သွားသည် ဟု ဆိုသည် ။

ဤမျှ စည်းရုံးကြိုးစားသော်လည်း ၁၉၄၇ နိုဝင်ဘာ ၂၆
ဗုဒ္ဓဟူးနေ့တွင် အထွေထွေညီလာခံ၌ မဲပေးသည့် အခါ အဆိုရှုံးမည့်
အနေအထားများ ဖြစ်ပေါ်လာသည် ။ အဆိုအတည်ပြုနိုင်ရန် မဲသုံးပုံ
နှစ်ပုံလိုသည် ။ အာရပ်မွတ်စလင်များ နိုင်ငံများ ၏ မဲအနေအထား

ပြောင်းသွားရန် ဇီယွန်လှုပ်ရှားမှုကို ကိုယ်စားပြုသည့် ဂျူးအေဂျင်စီခေါင်းဆောင်များ အဖို့ နှစ်ဆယ့်နှစ်မဲလိုသည် ။ ယင်းမှာ အထွေထွေညီလာခံကိုယ်စားလှယ် သုံးပုံတစ်ပုံထက် ပိုသည် ။ ဆန့်ကျင်မဲတစ်ခုကို ချေဖျက်ရန် ထောက်ခံမဲနှစ်ခုရှိရမည်။ ကိုယ်စားလှယ် ငါးဆယ့်ခုနှစ်နိုင်ငံ၏ မဲအခြေအနေကို တွက်ချက်ကာ ဂျူးအေဂျင်စီ၏ နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး မိုရှေရှရက်သည် သူ့နောက်လိုက်အား “အခြေအနေ မကောင်းဘူး၊ အချိန်ဆွဲရမယ်” ဟု သတိပေးသည် ။

ဂျူးတို့ အဖို့ နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင် စောင့်ခဲ့ပြီးနောက် ယခုနည်းလမ်းရှာရန်အတွက် အချိန်အနည်းငယ်စောင့်ဖို့ ဝန်မလေး။ ရှရက် ရွေးသည့် လမ်းမှာ ဗုဒ္ဓဟူးနေ့ညီလာခံကို မဲမပေးမီ ရွှေ့ဆိုင်းရန်ပင်ဖြစ်သည် ။ အချိန်ဆိုင်းသဖြင့် ဂျူးအေဂျင်စီအဖို့ မဲများ စုစည်းချိန် ရသည် ။

အချိန်မှာ အရေးကြီးလာသည် ။ မဲဆန္ဒ စုစည်းချိန်အတွင်း ခွဲခြမ်းရေးကို ဆန့်ကျင်သည့် ဂရိ၊ ဟေတီ၊ လိုင်ဘေးရီးယားနှင့် ဖိလစ်ပိုင်တို့ ကို သံတမန်နည်းဖြင့် တွန်းအားပေးသည် ။ ခြိမ်းခြောက်သည် ။ အမေရိကန်သည် သမ္မတ၏ သဘောတူညီချက်အရ ဂျူးကိစ္စကို အင်တိုက်အားတိုက် ထောက်ခံရန် ပြင်ဆင်သည် ။ အမေရိကန်တရားရုံးချုပ်၏ တရားသူကြီးနှစ်ယောက်သည် ဖိလစ်ပိုင်သမ္မတ ကာလော့ရီဂျာထံ ကြေးနန်းပို့ကာ “အကယ်၍ ခွဲခြမ်းရေးကို ဆန့်ကျင်မဲပေးမည်ဆိုလျှင် ဖိလစ်ပိုင်သည် အမေရိကန်မိတ်ဆွေများ ၊ ထောက်ခံသူများ သန်းပေါင်းများ စွာနှင့် အဆက်ပြတ်သွားမည်” ဟူ၍ သတိပေးသည် ။ ဆီနေတာ နှစ်ဆယ့်ခြောက်ယောက်က ရီဂျာထံသို့ ကြေးနန်းရိုက်ကာ သူတို့

သဘောထားကို ပြင်ဆင်မဲဆန္ဒပေးရန် တိုက်တွန်းသည် ။
နောက်ဆုံးတွင် “အမျိုးသား အကျိုးစီးပွားကို ရှေးရှုလျက် ခွဲခြမ်းရေးကို
ထောက်ခံရန်” သူ့နိုင်ငံ ကိုယ်စားလှယ်များအား ညွှန်ကြားသည် ။

သူ့ကုမ္ပဏီမှ ထုတ်ကုန်များကို ဂျူးလူမျိုးတို့ က
သပိတ်မှောက်ကြမည်ဟု ဟာဗေးဖိုင်းယားစတုန်းအား
ခြိမ်းခြောက်သည် ။ ဤတွင် လိုင်ဘီးရီးယားသမ္မတ
ဝီလျမ်းတပ်ဘမင်းအား ဖိုင်းယားစတုန်းက ချဉ်းကပ်ကာ
သဘောထားပြောင်းရန် တိုက်တွန်းသည် ။ အကယ်၍
လိုင်ဘီးရီးယားက သဘောထားမပြောင်းခဲ့လျှင် သူ၏ ကုမ္ပဏီသည်
လိုင်ဘီးရီးယားတွင် ရော်ဘာဧက တိုးချဲ့စိုက်ပျိုးရေး စီမံကိန်းကို
ပြန်လည်စဉ်းစားရလိမ့်မည်ဟု တပ်ဘမင်းအား သူက ပြောသည် ။
ဟေတီအစိုးရအား သဘောထားပြောင်းရန် နိုင်ငံခေါင်းဆောင်ကြီး
အဒေါ့၊ အေ၊ ဘာလေးက ကူညီသည် ။ ဂရိအစိုးရကို
မဟာမိတ်တစ်ဦးက တွန်းအားပေးသည် ။ ဂရိတွင်
ဖြစ်ပွားနေသောပြည်တွင်းစစ်ကို နှိမ်နှင်းရန် ပြည်ပအကူအညီလိုသည်
။ တစ်ဖက်တွင် လည်း သူ၏ ကိုလိုနီများမှာ အာရပ်နိုင်ငံများ တွင်
ပြန့်ကျဲနေသည် ။ ဂရိမှာ ဆူးကြားသီးသည့် ဘူးလို ဖြစ်နေသည် ။

သို့တိုင်အောင် နိုဝင်ဘာ ၂၉ စနေနေ့ညနေခင်းတွင် ကျင်းပမည့်
နောက်ဆုံးမဲဆန္ဒပေးရာ၌ စိတ်မချရသေး။ ကိုယ်စားလှယ်များ
တဖွဲဖွဲရောက်လာကြသည် ။ မော်တော်ကားအနက်များ
အဆောက်အအုံရှေ့ ထိုးဆိုက်လျှင် လမ်းဘေးမှ ဇီယွန်လူအုပ်က
ဇီယွန်အလံများ ၊ စာတန်းများ ဝှေ့ယမ်းကာ ကြိုဆိုကြသည် ။

ကိုယ်စားလှယ် သုံးရာအတွက် လျာထားသည့် ထိုင်ခုံများ

တဖြည်းဖြည်းပြည့်သွားသည် ။ ဆော်ဒီအာရေးဘီးယား ခေါင်းဆောင်
အီမာဖေစယ်အစ်ဘင် အက်အယ်အက်ဇ်သည်
အာရပ်ကိုယ်စားလှယ်များကို ခေါင်းဆောင်ကာ တည်တည်ခံ့ခံ့
ဝင်လာသည် ။ ညီလာခံခန်းမမှာ လူပြည့်နေသည် ။
သတင်းစာဆရာများ အတွက် သတ်မှတ်ထားသော
အပေါ်ထပ်ပွဲကြည့်ဆောင်တွင် ဂျူးအေဂျင်စီအဖွဲ့ဝင်များ
တိုးဝေဝင်ရောက်နေရာယူကြသည် ။ သူတို့ ၏
ခေါင်းဆောင်တစ်ယောက်ကို မတွေ့ရ။ ။ ယင်းမှာ သိပ္ပံပညာရှင်
ဒေါက်တာချိမ်းဝိုက်ဇမန်းဖြစ်သည် ။ ဝိုက်ဇမန်းသည်
နှစ်ပေါင်းအစိတ်ခန့် ဇီယွန်လှုပ်ရှားမှုကို ခေါင်းဆောင်ခဲ့သည့်
သက်ကြီးရွယ်ကြီး နိုင်ငံခေါင်းဆောင်တစ်ယောက် ဖြစ်သည် ။
ဘဲလ်ဖိုးကြေညာချက် ဖြစ်ပေါ်လာရေးအတွက် ဗြိတိန်နှင့် စေ့စပ်ရာတွင်
ဝိုက်ဇမန်းသည် အရေးကြီးသော ခေါင်းဆောင်ပိုင်းမှ ပါဝင်ခဲ့သည် ။
ယခုအချိန်တွင် သူ တစ်သက်လုံး မျှော်လင့်သည့် အချိန် ဖြစ်သည် ။
တစ်သက်လုံး ကိုယ်ရောစိတ်ပါ ဇီယွန်လှုပ်ရှားမှုတွင် သူ ပါဝင်ခဲ့သည် ။
လူငယ်ခေါင်းဆောင် သုံးယောက်က သူ၏ ဟိုတယ်ခန်းသို့သွားကာ
သူ့ကို ခေါ်သည် ။ သူ့မှာ များစွာ စိတ်လှုပ်ရှားနေသည် ။
အခန်းတံခါးကိုမှီရင်း ဒေါက်တာချိမ်းဝိုက်ဇမန်းသည်
မထိန်းနိုင်တော့ဘဲ မျက်ရည်စီးကျကာ ငိုစပြုလေသည် ။

အစီအစဉ် ပဏာမပိုင်း ပြီးဆုံးသွားသည် ။ အချေအတင် ဆွေးနွေးပွဲ
နောက်ဆုံးအကြိမ်ဖြစ်သည့် ယခု စနေနေ့ ညနေခင်းအတွက်
အားလုံးပြင်ဆင်ခဲ့ကြပြီး ဖြစ်သည် ။ အနေအထားအားလုံးလည်း
သိပြီးဖြစ်သည် ။

ဗြိတိန်နိုင်ငံ၏ ဆာအလက်ဇင်းဒါး ကာဒိုဂင်သည်

တစ်ယောက်တည်း တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် ထိုင်နေသည် ။ ဘာကိုမျှ အမှုမထားတော့သည့် အနေအထားမျိုးဖြင့် ရပ်တည်နေသည် ။ လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်ရက်က ဗြိတိန်၏ မူဝါဒကို အသေအချာရှင်းပြခဲ့ပြီးဖြစ်သည် ။ ညီလာခံက အဆုံးအဖြတ်ပေးသည့် နေ့တွင် ဗြိတိန်သည် ပါလက်စတိုင်းမှ ထွက်ခွာရန် အသင့်ရှိသည် ။ အာရပ်နှင့် ဂျူးတို့ ၏ နှစ်ဦးနှစ်ဝ လက်မခံနိုင်သည့် စီမံချက်မျိုးကို အထွေထွေညီလာခံက ဖော်ဆောင်မည်ဆိုလျှင် ဗြိတိသျှအစိုးရထံသို့ ဘာမျှအကူအညီ တောင်းနေစရာ မလို။ ပါလက်စတိုင်းအခြေအနေကို ဗြိတိန်ထက် ပို၍ သိနိုင်သူ မရှိ။ အင်္ဂလန်သည် ပါလက်စတိုင်းကို လုံးဝ တာဝန်မယူနိုင်ကြောင်း ကာဒိုဂင်၏ ကြေညာချက်က ရှင်းလင်းပြီး ဖြစ်နေသည် ။ ထိုနောက်ပိုင်းတွင် မူ ဗြိတိန်၏ ပါဝင်ပတ်သက်မှုမှာ ပါလက်စတိုင်းကော်မတီ အစီရင်ခံစာတွင် ပုဒ်ကြီး၊ ပုဒ်ကလေးများ ဖြည့်ပေးခြင်းမျိုးသာ ဖြစ်လေသည် ။

ငါးနာရီထိုးပြီး အနည်းငယ်ရှိသည့် အခါ အထွေထွေညီလာခံ သဘာပတိ ဘရာဇီးမှ အော့စတေးဒိုအရန်ဟာသည် နောက်ဆုံးစကားပြောမည့် သူကို ခေါ်သည် ။ ထို့နောက် ပါလက်စတိုင်း ခွဲခြမ်းရေးကို မဲဆန္ဒပေးဖို့ အချိန်ရောက်ပြီဖြစ်ကြောင်း ညီလာခံအား တည်ငြိမ်စွာ ကြေညာသည် ။ မိရှရာရက်သည် ပွဲကြည့်ဆောင်တွင် ထိုင်နေရာမှ သူ့လူမျိုးများ ၏ အခြေအနေအတွက် သမိုင်းဝင်ဆုံးဖြတ်ချက်တစ်ခုကို ချမှတ်ပေးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များအား စူးစိုက်ကြည့်နေသည် ။ အကြိမ်တစ်ရာမြောက်အထိ နှစ်ဖက်အနေအထားတို့ ကို သူတွက်ချက်ပြီးဖြစ်သည်။ ဆုံးရှုံးဖို့ ကိုမူ သူ မစဉ်းစားရဲ။ တွေးလည်း မတွေး။ ညီလာခံအား “အာရပ်လူမျိုးစုရဲ့ လက်အောက်မှာ ဂျူးတွေ ငုံ့လျှိုးဝင်ရမယ့် အခြေအနေမျိုး ဘယ်တော့မှ

လက်မခံနိုင်ဘူး” ဟု သတိပေးပြီး ဖြစ်သည်။ ။

ရှာရက်နှင့် မလှမ်းမကမ်း ပွဲကြည့်ဆောင်ဘက်နေရာတွင် ပါလက်စတိုင်း အာရပ်တို့ ၏ ကိုယ်စားလှယ် ဂျမယ်ဟတ်ဆေနီသည် မဲဆန္ဒစု၍ ပေးမည်ကို တည်တည်ငြိမ်ငြိမ် စောင့်ကြည့်နေသည်။ ။ သည့် အလျင် မိနစ်ပိုင်းအတွင်းက သူ့အနေအထားကို ကြေညာခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ။ လွန်ခဲ့သည့် ရက်သတ္တပတ်များ အတွင်းက မကြာခဏ ဖွင့်ဟခဲ့သည့် စကားပင် ဖြစ်သည်။ ။ အကယ်၍ အထွေထွေညီလာခံက ပါလက်စတိုင်းရှိ အာရပ်တို့ သည် ပါလက်စတိုင်းမှ ဗြိတိသျှတို့ ထွက်လျှင်ထွက်ချင်း ထိုဆုံးဖြတ်ချက် အကောင်အထည်မပေါ်အောင် စစ်ခင်းမည်ဟူ၍ ပြောကြားခဲ့ပြီး ဖြစ်သည်။ ။ ခြိမ်းခြောက်စကားပင် ဖြစ်သည်။ ။

ကိုယ်ရေးအရာထမ်းတစ်ယောက်က “အရန်ဟာ” ရှေ့သို့ ရောက် လာပြီး မဲပုံးချသည်။ ။ ယင်းမဲပုံးထဲတွင် ငါးဆယ့်ခြောက်နိုင်ငံ၏ နာမည်များ ရေးထားသည့် စာရွက်များ ပါရှိသည်။ ။ “အရန်ဟာ” က စာရွက်တစ်စုံကို ဖြည်းညင်းစွာယူကာ ဆန္ဒမဲစတင်ပေးနိုင်မည့် နိုင်ငံ၏ အမည်ကို ကြေညာသည်။ ။ စာရွက်ကို အခေါက်ဖြေကာ သူ့ရှေ့တွင် ရှိနေသော ကိုယ်စားလှယ်များကို ကြည့်သည်။ ။

“ဣတေမာလာ” သူက နိုင်ငံအမည်ကို ကြေညာသည်။ ။

သူ့စကားကို ကြားလျှင် ညီလာခံတစ်ခုလုံး အပ်ကျသံကိုပင် ကြားရသည် အထိ ငြိမ်သက်သွားသည်။ ။ သတင်းစာဆရာများ ရှိသည့် ပွဲကြည့်ဆောင်သည် လည်း ငြိမ်ကျသွားသည်။ ။ ကိုယ်စားလှယ်သုံးရာ၊ လေ့လာသူများ ၊ သတင်းစာဆရာများ အားလုံးသည် သူတို့ မျက်မှောက်ပြုနေရသည့် ဤတစ်ကြိမ်တွင် ဘယ်သို့သော ဆုံးဖြတ်ချက်

ပေါ်ထွက်လာမည်ကို အသက်မရှူနိုင်ဘဲ တညီတညွတ်တည်း
စောင့်မျှော်နေကြလေသည်။ ။

ဣတေမာလာကိုယ်စားလှယ် ထိုင်ရာမှ ထသည် ။ ထိုအခိုက်
ပွဲကြည့်ဆောင်လေ့လာသူများ နေရာမှ စူးရှသည့် အသံတစ်ခုသည်
ညီလာခံခန်းမကြီးတစ်ခုလုံး၏ ငြိမ်သက်ခြင်းကို ဖောက်ထွင်း
ထွက်ပေါ်လာသည်။ ။ ယင်းမှာ ဟီးဘရူးတို့ ၏ မြည်ကြွေးသံဖြစ်သည်။ ။
“အို ဘုရားသခင်၊ ကျွန်တော်မျိုးတို့ ကို ကယ်တင်တော်မူပါ” ဟူသော
စကားဖြစ်သည် ။ ယင်းသည် အချိန်ကာလနည်းတူ
ဟောင်းနွမ်းကြာမြင့်ခဲ့ပြီ။ လူတို့ ဖိစီးနှိပ်စက်ဒဏ်ခံခဲ့ရသည် မှာ
ကြာမြင့်ပြီဖြစ်သည့် မြည်ကြွေးခွဲသံမျိုး ဖြစ်လေသည်။ ။

* * *

အခန်း (၂)
တို့ တစ်တွေ လွတ်လပ်ပြီ

မိုင်ပေါင်း ခြောက်ထောင်ဝေးသည့် နယူးယောက်မြို့
ရေခဲလျှောစီးကွင်းတွင် ကျင်းပသည့် ကုလသမဂ္ဂ အစည်းအဝေး
ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဂျေရုဆလမ်မြို့တော်မှ စောင့်မျှော်
နားထောင်နေကြသည်။ ။

ဂျေရုဆလမ်မှာ အခြားမြို့များ နှင့် မတူ။ သွေးချောင်းစီးမည့်
မြို့ဟူ၍ ကျိန်စာသင့်ခံရသည့် မြို့တစ်မြို့နှင့် တူနေသည် ။
ရှေးပဝေသဏီက ရှေးဟောင်းဂျူးဘုရားကျောင်းတွင် တိရစ္ဆာန်များကို
သတ်ကာ ယဇ်ပူဇော်ခဲ့သည် ။ ခရစ်တော်မှာ ထိုမြို့တွင်
ကားတင်အသတ်ခံရသည် ။ နောင်အခါ ဂျေရုဆလမ်မြို့ရိုးတွင်
လူပေါင်းများ စွာ အသက်စွန့်ခဲ့ကြရသည် ။ ဂျေရုဆလမ်ဟူသည်
ရှေးဟောင်းဟီးဘရူးဝေါဟာရ “ယေရုရှလာယင်” မှ
ဆင်းသက်လာသည့် စကားလုံးဖြစ်သည် ။ ငြိမ်းချမ်းသည့် မြို့တော်ဟု
အဓိပ္ပါယ်ရသည် ။ သံလွင်တောင်ကုန်းတွင် လူနေအိမ်ခြေ
စတင်တည်ထောင်သည် ။ သံလွင်ရွက်သည် တစ်ကမ္ဘာလုံးတွင်
ငြိမ်းချမ်းရေး အမှတ်လက္ခဏာ ဖြစ်လာသည် ။ တမန်တော်များ စွာ
ထိုမြို့သို့ရောက် လာပြီး လူသားများ အတွက် ဘုရားသခင်က
ငြိမ်းချမ်းရေးကို ပေးသနားရန် ဆုတောင်းခဲ့ကြသည် ။ ။
ဂျူးဘုရင်ဒေးဗစ်သည် ဂျေရုဆလမ်ကို သူ၏ မြို့တော်အဖြစ်

သတ်မှတ်သည် ။ “ဂျေရုဆလမ်မြို့ ငြိမ်းချမ်းရေးအတွက် ဆုတောင်းကြပါစို့” ဟူ၍ ကြေညာခဲ့သည် ။

ဂျေရုဆလမ်မှာ ဂျူးအယူဝါဒ၊ ခရစ်ယာန်အယူဝါဒ စသည့် ဘာသာအယူဝါဒကြီးသုံးခု၏ အထွတ်အမြတ်ဒေသတစ်ခု ဖြစ်သည် ။ ဂျေရုဆလမ်၏ ကျောက်တုံးများ တွင် ခရစ်တော်၏ သံစွဲချက်ငါးခုကဲ့သို့ မြင့်မြတ်သန့်ရှင်းသော အမှတ်အသားများ ကျန်ရစ်ခဲ့သည် ။ မြို့ရိုးတံတိုင်းများ သည် လည်း ဘာသာအယူဝါဒအတွက် ကျူးလွန်ခဲ့သည့် ပြစ်မှုများကို မှတ်မိနေကြသည် ။ ဒေးဗစ်နှင့် ဖာရိုး၊ ဆင်နာချဲရစ်နှင့် နီတုချက်နက်ဇာ၊ တိုလမီနှင့် ဟီရော၊ တိုက်တပ်နှင့် ကရူးဆိတ် စစ်ပွဲခေါင်းဆောင် ဂိုဒီဖရိုင်း ဒီဘူလီယန်၊ တာမာလိန်းနှင့် ဆာလာဒင် ခေါင်းဆောင်သည့် မွတ်ဆလင်အုပ်စုများ ၊ သူတို့ အားလုံးသည် ဂျေရုဆလမ်တွင် ယှဉ်ပြိုင်တိုက်ခိုက်ခဲ့ကြသည် ။ အကြိမ်ကြိမ် မီးအရှိန်ခံခဲ့ကြရသည် ။ အသတ်ခံခဲ့ကြရသည် ။

နိုဝင်ဘာလ၏ သန်းခေါင်ယံညချမ်းမှာ အေးချမ်းသည် ။ မိုးပြာပြာအောက်က ဂျေရုဆလမ်မြို့သည် ပကတိ အေးချမ်းသည့် အသွင် ဆောင်နေသည် ။ အဝေးဆီမှ အလင်းများ သည် ဂျေရုဆလမ်ကို ဂြိုဟ်များကဲ့သို့ ရံထားသည် ။ မြောက်ဘက်တွင် ရာမယ်လားမှ အလင်းရောင်များကို မြင်ရသည် ။ အရှေ့ဘက် အဝေးဆီတွင် ပင်လယ်သေချိုင့်ဝှမ်း ဂျယ်ရီကိုမြို့ဆီမှ အလင်းရောင်များ သည် ထိန်လင်းနေသည် ။ တောင်ဘက်တွင် ဘက်သယ်လဟမ်မြို့ဆီမှ အလင်းရောင်များ ဖြာထွက်နေသည် ။ ထိုမှ တစ်ဆင့် မြို့ဆီသို့ နီးလာသည့် အခါ တောင်ကုန်းတစ်ခုပြီးတစ်ခုဆီမှ အလင်းရောင်များ သည် ဂျေရုဆလမ် အဝင်လမ်းကို စောင့်ကြပ်ပေးသည့် မီးပြတိုက်များ နှင့် တူသည် ။ ယင်းတို့ တွင် ကက်စတယ်မှ အလင်းရောင်များ သည်

ထူးခြားသည် ။ တောင်ကုန်းထိပ်တွင် မှီ တံတုတ် မှီ တံတုတ် လက်နေသည့် အလင်းရောင်များ သည် ဂျေရုဆလမ်အား ပင်လယ်နှင့် ဆက်သည့် လမ်းကြောင်းကို အလင်းရောင်ပေးသည် ။ ထိုလမ်းမှာ ဂျေရုဆလမ်၏ အသက်သွေးကြောဖြစ်သည် ။ မြို့ထဲရှိ ဂျူးများ အတွက် ရိက္ခာကို ထိုလမ်းအတိုင်း ပို့ရသည် ။ ထိုလမ်းတစ်လျှောက်တွင် မြင်ရသည့် အလင်းရောင်များမှာ အာရပ်ရပ်ကွက်များမှ ဖြာထွက်လာသည့် အလင်းတန်းများ ဖြစ်သည် ။

အဝေးပြေးလမ်းမကြီးနှင့် ဆက်နေသည့် လမ်းမှာ ဂျက်ဖာလမ်းဖြစ်သည် ။ ဂျက်ဖာလမ်းသည် ဂျေရုဆလမ်၏ အစ ဖြစ်လေသည် ။ ယင်းမှာ မြို့တော်၏ စီးပွားရေး အသက်သွေးကြောနှင့် တူသည့် လမ်း ဖြစ်သည် ။ ထိုလမ်းဘေး တစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် ဘဏ်တိုက်များ ၊ စတိုးဆိုင်များ ၊ ကော်ဖီဆိုင်များ နှင့် ရုပ်ရှင်ရုံများ သည် ရောယှက်တည်ရှိသည် ။ အရှေ့တိုင်း၏ အမူအရာနှင့် ဥရောပအလယ်ပိုင်းမှ ဂျူးရပ်ကွက်တို့ ၏ အမူအရာများ သည် ရောယှက်နေသည် ။ မြောက်ဘက်တွင် ဂျူးဘုရားကျောင်းများ ၏ လိပ်ခုံးအမိုးများကို မြင်နေရသည် ။ လိပ်ခုံးများ ပတ်လည်တွင် အော်သိုဒေါက်ဂိုဏ်းကြီးဖြစ်သည့် ဟာဆီဒစ်ဂိုဏ်းဝင် ဂျူးတို့ ၏ မီးရှို့ယာရင်ဂျူးရပ်ကွက်၊ တောင်ဘက်တွင် မြို့တော်၏ ခေတ်မီဂျူးရပ်ကွက်နှင့် ယင်းဟိုဘက်တွင် ခေတ်မီ အာရပ်ရပ်ကွက်ကြီးများ တည်ရှိသည် ။

ဂျက်ဖာလမ်းဆုံးလျှင် ဂျေရုဆလမ်မြို့ရိုးကြီးကို ဦးတိုက်မိသည် ။ ရှေးဟောင်းမြို့ကို ကျောက်တုံးခါးပတ်ကြီးများ နှင့် ပတ်ထားသည် နှင့် တူသည် ။ မြို့ဟောင်းကြီးထဲတွင် လမ်းမြောင်များ ၊ ခုံးများ အုပ်မိုးထားသည့် လမ်းကလေးများ နှင့် ဝင်္ဂါပါလို

လမ်းကြိုလမ်းကြားလေးများ ရှိသည် ။ ယင်းတို့ တွင် ဂျူး၊
အာမေးနီးယန်း၊ ခရစ်ယာန်နှင့် မွတ်စလင်များ ၏
သီးခြားရပ်ကွက်ကလေးတည်ရှိသည် ။ ထိုရိုးရာရပ်ကွက်များ သည်
ဂျေရုဆလမ်၏ ဘာသာကြီးသုံးခုကို ဝိုင်းရံထားသည့် အာရုံကြော
အသားစိုင်းများ နှင့် တူသည် ။ ဂျေရုဆလမ်၏ ထွန်းပြောင်မှုကို သူတို့ က
ဖန်တီးပြီး ကျိန်စာကိုလည်း သူတို့ က ဖန်တီးသည် ။

ဂျူးရပ်ကွက် အရှေ့ဘက် ကိုက်နှစ်ဆယ်အကွာတွင်
ဆယ်ပေကျယ်သော လမ်းကျဉ်းတစ်ခုအတွင်း မညီညာသော
ကျောက်တုံးကြီးများ တည်ရှိသည် ။ ယင်းကျောက်တုံးကြီးများမှာ
ဆော်လမွန်ဘုရင်ကြီး၏ ဘုရားကျောင်းမှ အကြွင်းအကျန်
ဂရက်နိုက်ကျောက်တုံးများ ဖြစ်သည် ။ ယင်းသည်
ဂျူးဘာသာအယူဝါဒ၏ အချက်အချာနေရာဖြစ်ပြီး ကြေကွဲဖွယ်မြို့ရိုးဟု
ခေါ်တွင် သည် ။ ဂျူးလူမျိုးတို့ ရာစုနှစ်ပေါင်း နှစ်ဆယ်အကြာ အဝေးသို့
ရောက်နေရာမှ ဂျေရုဆလမ်သို့ ပြန် လာပြီး ထိုကြေကွဲဖွယ်နံရံကို
ဦးတိုက်ကာ ငိုကြွေးကြသည် ။ ယင်းမှာ ဂျူးတို့ ၏ အထွတ်အမြတ်
အထိမ်းအမှတ်တစ်ခု ဖြစ်သည် ။ အင်္ကျီနက်ဝတ် အော်သိုဒေါက် ဂျူးတို့
သည် ရှေးဟောင်းဝတ်ပြု ဆုတောင်းခြင်းကို စည်းချက်ကျကျ သီဆိုကာ
ကြေကွဲဖွယ်မြို့ရိုးကို ရိုခိုးကြသည် ။ ကျောက်နံရံကြီး၏
အကြိုအကြားတွင် စက္ကူစများ တွေ့နိုင်သည် ။ ယင်းတို့ မှာ
ဘုရားသခင်၏ ကျေးဇူးသစ္စာကို စောင့်သိသူတို့ ၏ အမှတ်တရ
ပူဇော်ဆုတောင်းလွှာများ ဖြစ်သည် ။

အ ချို့ မှာ မွေးဖွားလာသော သားအတွက် ဘုရားသခင်ထံ
ဆုတောင်းကြသည် ။ အချို့က နာမကျန်းဖြစ်နေသော
ဇနီးမယားအတွက် ဆုတောင်းလွှာရေးကာ ပူဇော်ကြသည် ။

စီးပွားရေးလုပ်ငန်း အဆင်မပြေသူများ ၏ ဆုတောင်းလွှာများကိုလည်း တွေ့နိုင်သည် ။ ယခုလို နီဝင်ဘာလ၏ ညချမ်းတွင် မူ သူ၏ သားမြေးများအား ကယ်တင်ရန် ဆုတောင်းလွှာများ ရေးသားပူဇော်ကြသည် ။

ကိုက်တစ်ရာခန့်အကွာတွင် ကျောက်တုံးလိပ်ခုံးနှစ်ခုနှင့် ရောမဟန် ခေါင်းလောင်းမျှော်စင်တစ်ခု ရှိသည် ။ ဥရောပမှ ကရူးဆိတ်စစ်ပွဲအထိမ်းအမှတ် အဆောက်အအုံ တစ်ခု၏ နေရာ ဖြစ်သည် ။ ထိုကျောက်တုံးများ သည် မြင့်မြတ်သော လိုဏ်ဂူအထိ နေရာယူထားသည် ။ ခရစ်တော်၏ အလောင်းကို မြှုပ်နှံသည့် တောင်ကုန်းပေါ်တွင် မြင့်မြတ်သော လိုဏ်ဂူကို တည်ဆောက်ထားသည် ။ ထိုနေရာတွင် လှေကားများ ၊ ပူဇော်ခံကျောက်တုံးများ ၊ ပလ္လင်များ ၊ နားခိုရာနေရာများ ရှိသည် ။ ခရစ်ယာန်ဂိုဏ်းမျိုးစုံက ဘုန်းကြီးများ လာရောက်တွေ့ဆုံ စည်းဝေးကြသည် ။ ဂရိ၊ ရုရှား၊ အီဂျစ်၊ အီသီယိုးပီးယန်း၊ လက်တင်၊ အာမေရိန်းယန်၊ ဘေဘီလိုနီယန်၊ ဆီးရီးယား စသည့် လူမျိုးပေါင်းစုံမှ ခရစ်ယာန်များ စုဝေးကာ ဆုတောင်းပတ္တနာပြုကြသည် ။ ပြန်လည်ရှင်သန်လာမည့် ခရစ်တော်သည် မိမိတို့ အရှင် ဖြစ်သည် ဟု လူတိုင်းက ယုံကြည်သည် ။

နောက် ယုံကြည်ကိုးကွယ်ရာတစ်ခုသည် ဂျေရုဆလမ် အရှေ့ဘက်ပိုင်းတွင် တည်ရှိသည် ။ ကျောက်တုံးထိပ်မှ လိပ်ခုံးကြီးဖြစ်သည် ။ ကျက်သရေရှိသော မျက်နှာကြက်အောက်တွင် ကျောက်တုံးညိုတစ်ခု ရှိသည် ။ ယင်းတွင် အလွှာအရှင်အား ဆုတောင်းပတ္တနာပြုသည့် စာများ ရေးထိုးထားသည် ။ စာများမှာ အစ္စလာမ်ဘာသာနှင့် သက်ဆိုင်သည် ။ ယုံကြည်သူများ အတွက် ကောင်းကင်တမန်တော် ဂက်ဘရီယယ်လက်ဖြင့် ရေးထိုးထားသည့်

စာတန်း ဖြစ်သည် ။ တမန်တော် မိုဟာမက်သည် မြင်းဖြူကိုစီးပြီး ထိုကျောက်တုံးမှ ကောင်းကင်သို့တက်သွားသည့် အခါ တမန်တော် ဂက်ဘရီယယ်သည် ထိုကျောက်တုံးကို ကိုင်ကာ မြေပြင်သို့ ရောက်လာသည် ဟု ဟီးဘရူးသမိုင်းပုံပြင်တစ်ခုက ဆိုသည် ။

မြို့ဟောင်းကြီး၏ ခေါင်မိုးများ ပေါ်တွင် သာယာသော အသံများကို ကြားရသည် ။ ဘုရားရှိခိုးကျောင်း မျှော်စင်များ ပေါ်မှ ခေါင်းလောင်းသံမျိုးစုံ၏ အသံများမှာ သာယာကြည်နူးဖွယ်ကောင်းသည် ။ ဗလီကျောင်း မျှော်စင်ပေါ်မှ ဝတ်ပြုရှိခိုးသံများ ထွက်ပေါ်လာသည် ။ ဂျူးဘုရားကျောင်းများမှ ဆတ်ချိုခရာမှုတ်သံများကိုလည်း ကြားရသည် ။ ဂျေရုဆလမ်ဆိုသည် လူ့ခရီးရှည်ကြီးတွင် ခေတ္တနားခိုရာ ခရီးလမ်းလောက်သာဖြစ်သည် ဟူသော မှာကြားချက်တစ်ခုကို မြို့သားအထောင်အသောင်းတို့ ယုံကြည်ကြသည် ။ ခရီးလမ်းဆုံးမှာ မြို့တော်၏ အရှေ့ဘက်မြို့နံရံများ အောက်ဘက်တွင် နက်စောက်သော ချိုင့်ဝှမ်းတစ်ခု ဖြစ်သည် ။ ထိုနေရာတွင် သံလွင်တောင်စောင်း၌ သမ္မာကျမ်းစာလာ ဂျေဟိုရှာဖတ် တောင်ကြားချိုင့်ဝှမ်းတစ်ခု ရှိသည် ။ နောက်ဆုံး လောကကို တရားစီရင်သည့် နေ့တွင် ခရာတံပိုးများ မှုတ်ကာ လူတို့ ကို သတိပေးလိမ့်မည်ဟု ဆိုသည် ။ ထိုနေ့ကို မျှော်မှန်းကာ ဂျေရုဆလမ်မြို့သို့လာ၍ နေချင်သူ၊ ဂျေရုဆလမ်တွင် သေချင်သူတွေ များ လာသည် ။ တစ်ဖန် ခရစ်ယာန်အဆက်ဆက်၊ ဂျူးအဆက်ဆက်နှင့် မွတ်စလင်အဆက်ဆက်တို့ သည် ထိုချိုင့်ဝှမ်းတွင် ပြန်ကျနေသော ကျောက်တုံးဖြူများ အောက်သို့ လာရောက်နားခို အိပ်စက်ကြသည် ။ အသက်ရှင်စဉ်က ဘဝတွင် ဆုံးရှုံးခဲ့ရသမျှ ဂျေရုဆလမ်တွင် သေတော့မှ ကောင်းရာသုဂတိသို့ ရောက်မည်ဟု ယုံကြည်ကြသည် ။

ဂျေရုဆလမ်တွင် ရှေးပဝေသဏီကတည်းက တသီးတခြားစီ လူမျိုးဘာသာအလိုက် နေထိုင်ခဲ့ကြသည် ။ များ မကြာသေးမီကမူ ဗြိတိသျှတို့ က သံဆူးကြိုးများ ကာရံကာ သူတို့ နေထိုင်သည့် ရပ်ကွက်များကို တသီးတသန့် ပြုလုပ်ထားသည် ။ ယင်းမှာ ဂျူးများ နှင့် ဗြိတိသျှအာဏာပိုင်တို့ မကြာခဏ ထိပ်တိုက်ရင်ဆိုင်တွေ့ကြသောကြောင့် ဗြိတိသျှတို့ က သူတို့ နေထိုင်ရာ ဒေသများကို လုံခြုံရေးနယ်မြေအဖြစ် သတ်မှတ်ကာ သံဆူးကြိုးကာရံထားခြင်း ဖြစ်သည် ။ ဗဟိုဌာနချုပ်မှာ နေရာကျယ်ကျယ်ယူထားပြီး အရေးကြီးသော ရုံးများ ၊ ဌာနများ ထိုင်ဝင်းထဲတွင် နေရာယူထားသည် ။ ဂျူးတို့ ကမူ ဗြိတိသျှနိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး အန်းနက်ဘီဗင်ကို အစွဲပြုကာ ထိုဒေသကို “ဘီဗင်ဂရက်” ဟု နာမည်ပေးသည် ။ မည်သို့ပင်ခွဲခြားထားသော်လည်း ၁၉၄၇ နိုင်ဝင်ဘာ ၂၉ ညချမ်းတွင် မူ ဂျေရုဆလမ်မှာ မကြုံစဖူး ညီညီညွတ်ညွတ် ဖြစ်လာသည် ။ အိမ်များ ၊ ကော်ဖီဆိုင်များ ၊ ကလပ်များ တွင် လျှပ်စစ်ဓာတ်ကြိုးမှ တစ်ဆင့် စိုးရိမ်တကြီး အာရုံစိုက်စရာတစ်ခု ရှိလာသည် ။ အာရပ်များ ၊ ဂျူးများ သည် ရေဒီယိုဘေးတွင် ထိုင်ကာ သူတို့ မြို့တော်၏ ကံကြမ္မာကို ဖန်တီးရန်အတွက် အချေအတင် ပြောကြသည့် စကားလုံးတိုင်းကို စောင့်မျှော်နားထောင်ကြသည် ။ အဝေးတစ်နေရာတွင် စကားစစ်ထိုးပွဲတစ်ခု ကျင်းပနေသည် မဟုတ်လား။

သူတို့ ၏ ကိုယ်ပိုင် စာကြည့်တိုက်ခန်း မီးလင်းဖိုရှေ့တွင် အမ်ဘရာနှင့် ဆာမိခါလစ်ဒီတို့ လင်မယားနှစ်ယောက် ညနေတိုင်းလိုလို ထိုင်၍ အပန်းဖြေရင်း စကားစမြည် ပြောခဲ့ကြသည် မှာ ကြာပြီ။ အမ်ဘရာသည် စာရေးစားပွဲတွင် ထိုင်ကာ ဟိုးမား၏ လက်ရာများကို

အာရေဘီဘာသာသို့ ပြန်ဆိုနေသည် ။ ဆာမိသည် မီးလင်းဖိုဘေးက ကုလားထိုင်တွင် ထိုင်နေသည် ။ စာကြည့်တိုက်တွင် ရှေးဟောင်းအစွလာမ်ကျမ်း အများ အပြားရှိသည် ။ အေဒီ ၆၃၈ တွင် ခါလစ်အစ်ဘင် အယ်ဝါလစ်သည် ကလစ်အိုမာ၏ အောင်နိုင်သည့် တပ်ဦးမှ မြင်းစီးကာ ဂျေရုဆလမ်မြို့ထဲသို့ ဝင်ခဲ့သည် ။ ထိုအခါမှ စ၍ ဂျေရုဆလမ်တွင် ခါလစ်ဒီမိုူးဆက်များ အဆက်မပြတ် ပေါ်ထွန်းခဲ့သည် ။ ပညာရှင်များ ။ ကျောင်းဆရာများ ။ ရိုတ်အကြီးအကဲများက ဂျေရုဆလမ် မွတ်စလင် လူ့အဖွဲ့အစည်းကို ပညာတတ်များ ဖြင့် ဖြည့်ဆည်းပေးခဲ့သည် ။ ဆာမိခါလစ်ဒီသည် ယခုအခါ ဂျေရုဆလမ် အာရပ်ကောလိပ်၏ ဥက္ကဋ္ဌ ဖြစ်သည် ။ ဈေးဆိုင်ပိုင်ရှင် မိဘများမှ မွေးဖွားလာသူဖြစ်ပြီး သူ့ကောလိပ်တွင် အနာဂတ်အတွက် ပါလက်စတိုင်း အာရပ်ခေါင်းဆောင် မျိုးဆက်သစ်များ မွေးထုတ်ရန် ကြိုးစားခဲ့သည် ။ ယခုမူ ဆာမိသည် ရေဒီယိုမှ လာနေသည့် စကားလုံးများကို စူးစိုက်နားထောင်ရင်း သူ၏ တပည့် လူငယ်များ အတွက် တိုင်းပြည်ပျောက်ဆုံးမည့် အန္တရာယ်ရှိ လာပြီဟု စဉ်းစားမိသည် ။

ဟီးရောတံခါးနားရှိ အိမ်ခန်းလေးတစ်ခုတွင် သုံးဆယ့်ခြောက်နှစ်ရှိ ဟာမေးမာဂျက်နှင့် သူ၏ ဇနီးတို့ သည် ရေဒီယိုသတင်းများကို နားထောင်ရင်း နွေဦးပေါက်တွင် ဂျေရုဆလမ်အပြင်ဘက်တစ်နေရာ၌ အိမ်ကလေးတစ်လုံးဆောက်ရန် အိမ်ပုံစံကို ကြည့်ကာ ဆွေးနွေးနေကြသည် ။ ဆောင်းဦးတစ်ရာသီလုံး ဟာမေးမာဂျက် စိတ်ကူးယဉ်ခဲ့သည် ။ အိမ်ကလေးဆောက်ပြီးလျှင် လင်မယားနှစ်ယောက် ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် အိုးသစ်အိမ်သစ် ထူထောင်ကြမည်။

မာ ဂျ က် မှာ ငယ်ရွယ်စဉ်ကပင် မိဘများ ဆုံးပါးသွားသည် ။
လူလားမြောက်၍ အရွယ်ရောက်လျှင် အရှက်အကြောက်ကြီးသည် ။
တစ်ကိုယ်တည်းဘဝမှာ ငြီးငွေ့စရာကောင်းသည် ။ လွန်ခဲ့သည့်
သုံးနှစ်ကမူ သူ့အလုပ်လုပ်သည့် စာတိုက်သို့ အလုပ်လာရှာသည့်
မိန်းမချောလေးတစ်ယောက် ရောက်လာသည် ။ သူက
ထိုမိန်းမချောကလေးကို အလုပ်တစ်ခုပေးလိုက်သည် ။ သူပေးသည့်
အလုပ်မှာ သူ၏ အိမ်ရှင်မအလုပ်ဖြစ်သည် ။ သူတို့ တွင်
သားသမီးနှစ်ယောက် ထွန်းကားသည် ။ အိမ်ဆောက်ရန်
အရစ်ကျပေးစနစ်ဖြင့် မြေကွက်ဝယ်သည် ။ ယခုမူ
ငွေအကျေပေးဆပ်ပြီးပြီ။ အိမ်သစ်ထူတော့မည်။ မြေကွက်နံပါတ်မှာ
(၁၃) ဖြစ်သည် ။ ထိုနံပါတ်သည် ကံကောင်းဖို့ အတွက်
ရှေ့ပြေးနိမိတ်ဟု သူ ယုံကြည်သည် ။

ကေတီအင်တိုနီးယတ်၏ အိမ်စေ့များ သည် သူတို့ သခင်မ
ဘေးပတ်ပတ်လည်ရှိ မညီညာသော ကျောက်တုံးလေးများ ပေါ်သို့
စားပွဲခင်းများ ပြင်ဆင်လျာထားသည် ။ ကေတီမှာ
မုဆိုးမတစ်ယောက်ဖြစ်သည် ။ အာရပ်
သမိုင်းပညာရှင်တစ်ယောက်လည်း ဖြစ်သည် ။
နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်လုံးလုံး ဝတ္တရားမပျက် အာရပ်ဂျေရုဆလမ်၌
ရိုးရာမက်ဇီထမင်းစားပွဲကို သူ့ကိုယ်တိုင် တည်ခင်းဧည့်ခံခဲ့သည် ။
သူ့အိမ်အဝင်ဝရှိ ကျောက်တုံးပေါင်းကူးခုံးတွင် “ဝင်လာပါ၊
ကြိုဆိုပါသည် ” ဟူ၍ အာရေဘီဘာသာဖြင့် စာတန်းတစ်ခု
ရေးထိုးထားသည် ။ ထင်ရှားသည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ
လာရောက်ဆုံစည်းကြသည် ။ ပါကေးခင်းထားသည့် သူ၏
ဧည့်ခန်းကြမ်းပြင်တွင် နိုင်ငံပေါင်းစုံမှ ပုဂ္ဂိုလ်ကြီးများ ၊ ဘုန်းကြီးများ ။

အာရပ်စော်ဘွားများ ၊ ပညာရှင်များ ၊ ဗိုလ်ချုပ်ကြီးများ ၊
ကဗျာဆရာများ နှင့် နိုင်ငံရေးသမားများ ရောက် လာပြီး
ထမင်းစားကြသည် ။

ဂျေရုဆလမ်၏ ရှေးဟောင်းကျောက်တုံးများကို အမှတ်ရစေခြင်းငှာ
ယခုလိုပြင်ဆင်ထားခြင်း ဖြစ်သည် ။ ပြီးလျှင် ဧည့်သည် များကို
တစုတဝေးတည်း စတော့မျှော်စင်သို့ ခေါ်ဆောင်သွားသည် ။
ထိုမျှော်စင်မှာ ဂျေရုဆလမ်မြို့ရိုးဟောင်း၏ အရှေ့မြောက်ထောင့်တွင်
ရှိသည် ။ ထိုမြို့ရိုးတွင် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်းရှစ်ရာကျော်က
ကရူးဆိတ်စစ်ပွဲခေါင်းဆောင် ဂိုဒီဖရိုင်ဒီဘူလီယန်နှင့် သူ၏
စစ်သားများ ဂျေရုဆလမ်သို့ ဝင်ရောက်ကျူးကျော်သည် ကို အာရပ်တို့
ခုခံတွန်းလှန်ခဲ့သည် ။

ဂျေရုဆလမ်၏ အခြားတစ်ဖက်ရှိ ဂျူးရပ်ကွက်သစ်တွင်
ကျောက်တုံးအိမ်ကလေးတစ်ခုရှိသည် ။ အိမ်ရှင်အမျိုးသမီးသည်
စီးကရက်ကို ဖွာထုတ်ရင်း ရှေ့တွင် ရှိသော စာရွက်ပေါ်သို့ ခဲတံဖြင့်
ရေးခြစ်နေသည် ။ သူကား အနည်းငယ် စိတ်လှုပ်ရှားနေသည် ။
အိမ်ရှင်မှာ လူသိများ သော ဂျူးအမျိုးသမီးတစ်ယောက် ဖြစ်သည် ။
သူ့ဧည့်ခန်းသည် မီးဖိုဖြစ်နေသည် ။ မီးဖိုပေါ်တွင် ကော်ဖီအိုးတစ်ခု
တည်ထားသည် ။ ရောက်လာသမျှ ဧည့်သည် များကို ကော်ဖီဖြင့်
ဧည့်ခံသည် ။ ဇီယွန်ဝါဒီ မျိုးဆက်နှစ်ခုသည် ထိုမီးဖိုဧည့်ခန်းတွင်
ရယ်မောခဲ့ကြသည် ။ ဆွေးနွေးတိုင်ပင်ခဲ့ကြသည် ။ အချို့မှာ ဒေါသဖြင့်
ကျိန်ဆဲသည် ။ အော်ဟစ်ငိုကြွေးသည် ။ စီမံကိန်းများ ရေးဆွဲကြသည် ။
အချို့ကား စိတ်ပျက်ကာ အားလျှော့သူက အားလျှော့သည် ။ သူသည်
စီးကရက်ကို အဆက်မပြတ် သောက်သည် ။ ဧည့်သည် များကို
ကော်ဖီများ ၊ မုန့်များ ဖြင့် မနားတမ်း ဧည့်ခံသည် ။ သူသည်

ဂျူးမျိုးဆက်သစ် လူငယ်တို့ ၏ အမေတစ်ယောက် ဖြစ်လာသည်။ ။

တစ်နည်းဆိုလျှင် သည် ညအတွက် သူ့ အသက်ရှင်နေထိုင်ခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည် ။ သူ့အဖေသည် ကျွမ်းကျင်သည့် လက်သမားတစ်ယောက်ဖြစ်သည် ။ ဇာဘုရင်၏ ရုရှားပြည်တွင် ဂျူးများကို သီးခြားနေရာချထားလေ့ ရှိသည် ။ သို့သော်လည်း သူ့အဖေမှာ လက်သမားကျော်တစ်ယောက်ဖြစ်သဖြင့် ဂျူးရပ်ကွက်တွင် မနေရဘဲ ကိမြို့တစ်နေရာတွင် နေထိုင်သည် ။ ဤသည် မှာ အခွင့်ထူးတစ်ခုဖြစ်သည် ။ သို့သော်လည်း ကံဆိုးသော အခြားဂျူးများ လောက် မြန်မြန်ငတ်၍ မသေသည့် အခွင့်အရေးသာ ဖြစ်သည် ။ သူ့မိဘမွေးခဲ့သည့် ကလေးခြောက်ယောက်အနက် သူ့ရှေ့က ငါးယောက်မှာ ငယ်စဉ်က သေဆုံးခဲ့ကြသည် ။ သူ့ကို ၁၈၉၈ ခုတွင် မွေးသည် ။ သူ့အဖေက သူ့ကိုခေါ်ကာ ရေကြည်ရာ မြက်နုရာ အာမေးနီးယန်း မြို့တစ်ခုသို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်သည် ။ အသက်ဆယ့်ခုနစ်နှစ်ရှိသည့် အခါ ပထမကမ္ဘာစစ်တွင် အစုလိုက်အပြုံလိုက် သတ်ခံရသော ဂျူးများ အတွက် အလှူငွေ လှည့်လည်ကောက်ခံခဲ့သည် ။ ထိုအခါမှ စ၍ ဇီယွန်ဝါဒသည် သူ့နှလုံးသားတွင် စွဲမြဲစွာ အမြစ်တွယ်ခဲ့လေသည်။ ။

ဇီယွန်ဝါဒ ရှင်သန်ရေးအတွက် တစ်သက်တာလုံး သူ ကြိုးပမ်းခဲ့သည် ။ ယနေ့ ညနေခင်းအတွက် သူ့အသက်ရှင်နေခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည် ။ သူကား ဂိုလ်ဒါမေယာ ဖြစ်သည် ။ ပင်ကိုက ဖော်ရွေသည် ။ ထိုအချိန်သည် သူ့အဖို့ အလွန်အဖိုးတန်သည် ။ ကော်ဖီတစ်ခွက်ပြီးတစ်ခွက် သောက်သည် ။ စီးကရက်ကို အဆက်မပြတ်သောက်သည် ။ ထို့နောက် ရေဒီယိုကို နားထောင်ကာ မဲများကို မှတ်သားသည် ။ မဲဆန္ဒတစ်ခု ပေးပြီးတိုင်း သူ့တစ်သက်တာ

အိပ်မက်နှင့် နီး၍ နီး၍ လာသည် ။

ဂိုလ်ဒါမေယာ၏ အိမ်နှင့် မဝေးလှသည့် တစ်နေရာတွင် လူသုံးဆယ်သည် ဖိလစ်ရေးဒီယိုဟောင်းတစ်ခု ပတ်လည်တွင် နေရာယူကာ သတင်းနားထောင်နေသည် ။ သူတို့ ကား ဗြိတိသျှစုံထောက်အဖွဲ့က အလိုချင်ဆုံး လူသုံးဆယ် ဖြစ်သည် ။ စားပွဲပေါ်တွင် ကြက်ဥကြော်ပန်းကန်၊ ကြေးကော်ဖီအိုးနှင့် မဖွင့်ရသေးသော ဗောဒကာပုလင်း တစ်ဒါဇင်ခန့် ရှိသည် ။ သူတို့ နှင့် မလှမ်းမကမ်းတွင် သံဆူးကြိုးများ အထပ်ထပ်ကာရံထားသည့် ဝင်းအတွင်း၌ ဗြိတိသျှစုံထောက်အဖွဲ့ ရုံးစိုက်သည် ။ ယင်းမှာ အရာရှိများ သည် ထိုလူသုံးဆယ်နောက်သို့ လိုက်လံဖမ်းဆီးခဲ့သည် မှာ နှစ်နှစ်ခန့် ရှိပြီ။

စားပွဲထိပ်တွင် ခေါင်းပြောင်ပြောင်နှင့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ထိုင်နေသည် ။ စကားမရပ်မနား ပြောသည် ။ စကားတစ်ခွန်းပြောလိုက်တိုင်း သူ့ရင်ကြီးသည် ဖောင်းကြွလာသည် ။ လူသုံးဆယ်ကို သူက ထိုအခန်းသို့ ဆင့်ခေါ်ထားခြင်း ဖြစ်သည် ။ သူသည် ဆက်ကပ်ထဲတွင် နပမ်းသမား လုပ်ဖူးသည် ။ ကျောက်ကျင်းတစ်ခုတွင် ဖိုမင်လုပ်ဖူးပြီး ပန်းချီကားရောင်းဝယ်သည့် အလုပ်ဖြင့်လည်း အသက်မွေးဖူးသည် ။ ထို့နောက် သတင်းစာဆရာနှင့် ဒဿနပါရဂူတစ်ယောက် ဖြစ်လာသည် ။ အတတ်ပညာ စုံသောကြောင့် နောက်လိုက်များ ခြင်းမဟုတ်၊ စုံထောက်က လိုက်ခြင်းမဟုတ်။ သူကား ယစ်ဇက်ဆာဒေးဖြစ်ပြီး “ဟာဂါနာ” လျှို့ဝှက်အဖွဲ့အစည်းခေါင်းဆောင် ဖြစ်သည် ။ တစ်ဖန် ယင်း၏ တပ်ဖွဲ့ ပါလမက်ကို တည်ထောင်သူလည်း ဖြစ်လေသည် ။

ပါလမက်တပ်ဖွဲ့ကို သူယုံကြည်သည့် မတ်ဝါဒ၊ ဆိုရှယ်လစ်ဝါဒတို့
၏ သဘောတရားများကို အခြေခံကာ ဖွဲ့စည်းခဲ့သည်။ ပါလမက်မှာ
အမှတ်အသားမရှိသော စစ်တပ်တစ်ခုဖြစ်သည်။ ။ စစ်ဝတ်စုံ မရှိ။
စစ်ရေးလေ့ကျင့်မှု မရှိ။ စည်းကမ်းမှာ လျော့ရဲသည်။ ။
ပါလမက်အဖွဲ့ဝင်၏ အရည်အသွေး နံပါတ်တစ်မှာ သေဆုံးဖို့
ဝန်မလေးခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ။

“မဲဆန္ဒရဲ့ ရလဒ်က ဘယ်လို ဖြစ်နိုင်သလဲ” ဟု သူ့ကို
တစ်စုံတစ်ယောက်က မေးသည်။ ။

သူ့မျက်နှာမှာ တည်သည်။ ။ အပြုံးတစ်ချက် မသမ်း။ “မဲဆန္ဒက
ဘယ်လိုပဲ အဖြေပေးပေး တို့ ဂရုမစိုက်ဘူး၊ တို့ ဘက်က
အနိုင်ရရင်လည်း အာရပ်တွေက တို့ ကို တိုက်မှာပဲ၊ အဲဒီစစ်ပွဲမှာ
လူငါးထောင်လောက်တော့ သေနိုင်တယ်” ထိုသို့ အဖြေပေးရင်း
သူတပ်ဖွဲ့ဝင် အရာရှိများ ၏ မျက်နှာများကို စူးစိုက်ကြည့်သည်။ ။

အားလုံး ငြိမ်သက်နေကြသည်။ ။

“အေး၊ တို့ ရှုံးရင် တို့ က အာရပ်တွေကို တိုက်မယ်”

ဟု သူ ပြတ်ပြတ်သားသား ဆိုသည်။ ။

တစ်ခန်းလုံး စကားမပြောကြ။ ရေဒီယိုက ပေးပြီး မဲများကို
ကြေညာသည်။ ။ ဆာဒေးသည် ဗောဒကာ တစ်ဖန်ခွက်အပြည့် ငှဲ့သည်။ ။

ထို့နောက် ခွက်ကို မြှောက်လိုက်သည်။ ။

“မိတ်ဆွေများ ၊ ခင်ဗျားတို့ လည်း မဲဆန္ဒတွေ အားလုံးအတွက်
ဗောဒကာတစ်ခွက်သောက်ပြီး ကြိုဆိုကြပါစို့”

ဟု သူဆိုသည်။ ။

ပါလက်စတိုင်း အသံလွှင့်ဌာန၏ အခန်းကျယ်ကြီးတွင် နိုင်ငံတစ်ခုစီ
မဲဆန္ဒပေးကြသည် ကို စက်တွင် ပေါ်လာသည် ။ ဂျူးတစ်ယောက်က
မိတ္တူတစ်ခုကိုယူပြီး ကွက်လပ်တစ်ခုကို ဖြတ်ပြေးကာ
ဟီးဘရူးသတင်းဌာနသို့ ပို့သည် ။ အာရပ်တစ်ယောက်က
သတင်းမိတ္တူကိုယူကာ ရှစ်ကိုက်ခန့်ဝေးသည့် အာရပ် သတင်းဌာနသို့
ပြေးကာပို့သည် ။

ဟာဇင်နတ်ဆေဘီသည် အသံလွှင့်မည့် သူအတွက်
အာရပ်ဘာသာသို့ မြန်မြန်ပြန်ဆိုသည် ။ မဲပေးကြသည် ကို သူ စောင့်၍
နားထောင်သည် ။ မဲမှာ နှစ်မျိုးအဖြေထွက်နိုင်သည် ။ ထိုခဏမှာ ပင်
အရေးကြီးသည့် သတင်းလွှာ သူ့စားပွဲပေါ်သို့ ရောက်လာသည် ။
နတ်ဆေဘီ အသံလွှင့်ရန် ခပ်မြန်မြန် ဘာသာပြန်သည် ။
သူပြန်ပေးသည့် စကားသံများကို အသံလွှင့်သူက ကြေညာတော့မှ သူ
စောစောက ပြန်ဆိုသည့် အကြောင်းအရာသည် သူ့ကို ထိထိခိုက်ခိုက်
ဖြစ်စေပါကလား ဆိုသည် ကို သဘောပေါက်မိသည် ။

“ကမ္ဘာ့ကုလသမဂ္ဂ အထွေထွေညီလာခံက ထောက်ခံမဲ
သုံးဆယ့်သုံးမဲ ကန့်ကွက်မဲ သုံးဆယ့်သုံးမဲ၊ ကြားနေ ဆယ်မဲဖြင့်
ပါလက်စတိုင်းကို ခွဲခြမ်းရန် ဆုံးဖြတ်လိုက်သည် ” ဟု အသံလွှင့်သူက
ကြေညာသည် ။

သမိုင်းမှတ်တိုင်တစ်ခုတော့ ကျော်ခဲ့ပြီ။ တို့ တစ်တွေကို
ကန့်လန့်ကာတစ်ခု ခြားလိုက်ပြီ။ ဤသို့ သူ တွေးတောဆင်ခြင်မိသည် ။
ကွက်လပ်ဟိုဘက်ဆီမှ ဂျူး လုပ်ဖော်ကိုင်ဖက်များ ၏ ဝမ်းသာအားရ
ဟစ်ကြွေးကြော်ဆိုသံများကို သူ ကြားရသည် ။

အပြင်ဘက်တွင် ညသည် တိတ်ဆိတ်နေသည် ။

အစ္စရေးရိုစင်ဘလတ်သည် ဝရန်တာဆောင်ပေါ်မှ နေ၍ ရှေ့မှာ ရှိနေသော မြင်ကွင်းကို ကြည့်သည် ။ လေမှာ နွေးထွေးသည် ။ သူ့ရှေ့တွင် ဆူလေမန်၏ ရဲတိုက်၊ ဒေးဗစ်၏ မျှော်စင်၊ ဂျေရုဆလမ်မြို့ရိုးဟောင်း၊ ဘုရားရှိခိုးကျောင်း လိပ်ခုံးများ ။ ဂျူးဘုရားကျောင်းများ ။ ဗလီမျှော်စင်များ သည် လရောင်တွင် ဖြူဖွေး ဝင်းလက်နေကြသည် ။ ထို့နောက် ကွက်လပ်တစ်ခုဆီမှ အသံတစ်သံ ထွက်ပေါ်လာသည် ။ ယင်းမှာ ဆိတ်ချိုခရာသံ ဖြစ်သည် ။ သမ္မာကျမ်းစာဟောင်းထဲက သူရဲကောင်း ဂျိုရှုဝ၏ အိမ်ရှင်များ သည် ဂျယ်ရီမြို့ရိုးကို ဆောက်လုပ်သည့် အခါ ကောင်းချီးပေးသည့် တံပိုးခရာသံကို ကြားလျှင် ရိုလင်စဘတ်သည် ယွမ်ကစ်ပါတီပွဲတော်အတွင်း ဆုတောင်းပတ္တနာပြုကြသည့် စကားလုံးများကို ကြားယောင်လာသည် ။ “ထာဝရဘုရားသခင်၊ ကျွန်ုပ်တို့ ၏ လွတ်လပ်ရေးကို တံပိုးခရာသံက နောက်ဆုံးတွင် ဟစ်ကြွေးကြော်ညာပါပြီ”။ ဂျူးဘုရားကျောင်း အများ အပြားမှ တံပိုးခရာများ မှုတ်ကြသည် ။

နှစ်ပေါင်း သုံးရာစုအကြာက ရှေးဟောင်း သတင်းစကားကို ယခု ရေဒီယိုမှ ကြေညာလိုက်သည် နှင့် တိတ်ဆိတ်သည့် ညကို တံပိုးခရာသံက ကောင်းချီးပေး ကြွေးကြော်လိုက်သည် ။ ဂျေရုဆလမ်တွင် ရှိနေသော အခြားလူများ နည်းတူ ရိုလင်စဘတ်သည် အရှေ့ဘက် မြို့ရိုးဆီသို့ ဦးညွတ်ကာ ဘုရားသခင်၏ ကျေးဇူးတော်ကို အောက်မေ့ဆုတောင်းသည် ။

ကျောက်တုံးအိမ်ကလေးတွင် ဂိုလ်ဒါမေယာသည် ဒူးပေါ်တင်ထားသည့် မှတ်စုစာအုပ်၌ ဆန္ဒမဲများကို ရေးမှတ်နေရာမှ ရုတ်တရက် ထလိုက်သည် ။ သူသည် ယခုလို အချိန်ကာလာသို့

ဆိုက်ရောက်လာအောင် များ စွာ ကြိုးပမ်းအားထုတ်ခဲ့သူ ဖြစ်သည် ။
ယခုမူ ရေဒီယိုမှ သတင်းကောင်းကြားရလျှင် ဆန္ဒမဲများကို
မဖတ်နိုင်တော့ဘဲ ဝမ်းသာလွန်း၍ မျက်ရည်များ
တွေတွေကျဆင်းလာသည် ။

အာရပ်ကျောင်းဆရာ ဆာမိခါလစ်ဒီသည် ကုလားထိုင်မှ ထကာ
စာကြည့်ခန်းထဲတွင် လူးလားလျှောက်သည် ။ သတင်းများကို
သူကြားရပြီးဖြစ်သည် ။ ရုတ်တရက်ပင် ရေဒီယိုကို ပိတ်လိုက်သည် ။
သူ့ဇနီးကိုကြည့်ကာ “ကြေကွဲဖွယ် အဖြစ်ဆိုးတော့ စပြီဟေ့” ဟု သူ
ဆိုသည် ။

ဂျေရုဆလမ်မြို့၏ တစ်ဖက်ခြမ်း အာရပ်ရပ်ကွက်တွင်
နက်ဆာရက်ဒင် နာရှက်ရှိဘီ မိသားစု နေထိုင်သည် ။ သူ့အဖေက
“ဒီလိုဆိုရင် စစ်ဖြစ်ဖို့ ပဲ” ဟု ပြောသည် ကို သားငယ် ကြားလိုက်ရသည်
။ နောင်အခါ ဆီးရီးယား၏ ကုလသမဂ္ဂကိုယ်စားလှယ်
ဖာရက်အယ်ခိုရီက “မြင့်မြတ်တဲ့ ဒေသမှာ စစ်ဟာ တာရှည်ဖို့ ပဲ၊
နောင်နှစ်ပေါင်း အတန်ကြာသည် အထိ ငြိမ်းချမ်းရေးရမှာ မဟုတ်ဘူး”
ဟု မိန့်ခွန်းပြောသည် ကို ရေဒီယိုမှ နားထောင်ရသည့် အခါ
နက်ဆာရက်ဒင်နာရှက်ရှိဘီသည် သူ့အဖေ၏ စကားကို
ကြားယောင်လာသည် ။

ပဲရစ်လွတ်မြောက်သည့် ညက ပျော်ရွှင်ကြသလို လန်ဒန်နှင့်
နယူးယောက်တို့ သည် လည်း စစ်ကြီးပြီးဆုံးသည့် အခါ
ပျော်ရွှင်ကြသည် ။ ယခုမူ ဂျေရုဆလမ်တွင် နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင်ကျော်
စောင့်မျှော်ခဲ့သည့် ဂျူးလူမျိုးတို့ ၏ မျှော်လင့်ချက်သည်
အကောင်အထည် ပေါ် လာပြီ။ သမိုင်းတွင် မကြုံစဖူး ထူးထူးကဲကဲ

ပျော်ပွဲသဘင်များ ဆင်ယင်ကျင်းပကြသည်။ ။

ဒေးဗစ်ရိုစ်သည် ဖင့်အရက်ဆိုင်တွင် ချစ်စရာ သမီးငယ်နှစ်ယောက်နှင့် အတူထိုင်ကာ အရက်သောက်ရင်း ရေဒီယိုနားထောင်နေသည် ။ ဆန္ဒမဲသတင်း ကြားရလျှင် သားအဖသုံးယောက် လူသူကင်းမဲ့သော လမ်းထဲသို့ ထွက်လာခဲ့ကြသည် ။ ထို့နောက် ကလေးငယ်များက တခစ်ခစ်ရယ်ကာ ပဉ္စမမြောက် ဂျော့ဘုရင်ရိပ်သာလမ်းအတိုင်း လျှောက်သွားကြပြီး အိမ်တံခါးတိုင်းကို ခေါက်သည် ။ တိတ်ဆိတ်နေသော အိမ်နံရံများ ၊ ပြတင်းများ ဆီသို့ “တို့ မှာ နိုင်ငံတစ်ခုရပြီ၊ တို့ မှာ နိုင်ငံတစ်ခု ရပြီ” ဟု ပျော်ရွှင်စွာ ဟစ်ကြွေးကြသည် ။ ဟာဂါနားအဖွဲ့ဝင် အရာရှိငယ်နှစ်ဦး ဖြစ်ကြသည့် မော်ဒေချိုင်းဂါဇစ်နှင့် ဇယ်လမန်မတ်တို့ သည် မတ်၏ ချက်ပလက်ကားဟောင်းကြီးကို မောင်းနှင်ကာ တစ်လမ်းဝင် တစ်လမ်းထွက်ရင်း ဂျေရုဆလမ် တစ်မြို့လုံးအနှံ့ သွားသည် ။ ကားဟွန်းကို ဆူညံစွာ တီးသည် ။ နောက်ဆုံးတွင် ဂါဇစ်စိတ်ထဲ၌ တစ်မြို့လုံး နိုးကုန်တော့မှာ ပဲဟူသော အသိဝင်လာမှ ရပ်သည် ။

ထိုသတင်းကို ကြားရသည် နှင့် နေရာတိုင်းတွင် လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်လာသည် ။ မီးများ ပွင့်လာသည် ။ ပြတင်းများ ဖွင့်ကြသည် ။ အိမ်နီးချင်းကို လှမ်း၍ မှောင်ထဲတွင် သတင်းစကား ပြောကြသည် ။ အချို့မှာ ညဝတ်အင်္ကျီဖြင့် ထွက်လာကြသည် ။ ကွင်းထိုးဖိနပ်စီးသူက စီးပြီး အိမ်ပြင်ထွက်လာသည် ။ အချို့မှာ ပခုံးပေါ် ကုတ်အင်္ကျီချိတ်ကာ ထွက်လာသည် ။ ဂျေရုဆလမ်သားတို့ လမ်းထဲသို့ ထွက်လာကြသည် ။ ဘင်ယေဟူဒါလမ်းထောင့်တွင် ယူရီအက်ဗနာသည် ကျောင်းသားအုပ်စုနှင့် အတူ လမ်းထဲသို့ ထွက်လိုက်လာသည် ။ သူတို့ ပြေးသွားကြလျှင် အိမ်ထဲမှ ထွက်ကာ သူတို့ နောက်က

ပြေးလိုက်လာကြသည် ။ ဂျက်ဖလမ်းဆုံရောက်လျှင် ဗြိတိသျှစစ်တပ်မှ ကင်းလှည့်သည့် ကားတစ်စီးက သူတို့ လူအုပ်ကြီး စီတန်းလှည့်လည်လာသည် ကို တားသည် ။

“အခု သန်းခေါင်ကျော်နေပြီ ဆိုတာ ခင်ဗျားတို့ မသိဘူးလား” အရာရှိတစ်ယောက်က မေးသည် ။

“အခု ကျွန်တော်တို့ နိုင်ငံတစ်ခု ရ လာပြီဆိုတာ ခင်ဗျား မသိဘူးလား” သူတို့ က ပြန်၍ အော်သည် ။

လူငယ်တစ်စုသည် ထရပ်ကားတစ်စီးနှင့် အသံချဲ့စက်တစ်ခုကို ယူလာကာ မြို့လုံးပတ်လည် လှည့်သည် ။ အပြင်သို့ထွက်ခဲ့ကြပြီး သူတို့ နှင့် အတူ ပါဝင်ဆင်နွှဲကြပါလား ဟု ဖိတ်ခေါ်သည် ။ ဗြိတိသျှ သံချပ်ကား ကားတစ်စီးက သူတို့ ထရပ်ကားကို တားသည် ။ ထို့နောက် ကားနောက်မှ လိုက်ကာ သူတို့ ကိုယ်ပိုင် အသံချဲ့စက်ဖြင့် လိုက်၍ အော်သည် ။

ဘင်ယေဟူဒါလမ်းပေါ်တွင် ဂျူးနယ်မြေအုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့ဝင် ပုလိပ်တစ်ယောက်ဖြစ်သည့် ရူဗင်တာမားနှင့် အပေါင်းပါများ ကုန်စုံဆိုင်လေးတစ်ခုကို သော့ဖျက်ကာ ဖွင့်ပြီး မုန့်များ ၊ ဆိုဒါများကို သူငယ်ချင်းများအား ဝေငှစားသောက်စေသည် ။ ထိုစဉ် ပိုင်ရှင်မှာ ဒေါသတကြီး ရောက်လာသည် ။ ထို့နောက် ယခုညတွင် အရာရာ၌ အဖိုးအခမပေးဘဲ စားသောက်နိုင်သည် ဟု သဘောပေါက် လာပြီး သူ့ဆိုင်ထဲမှ စားစရာသောက်စရာများကို လူအုပ်ကြီးအား ဝေငှသည် ။ ထိုအချိန်တွင် လူတစ်အုပ်ရောက် လာပြီး ဗြိတိသျှပုလိပ်အဖွဲ့ဝင် ပုလိပ်ဝန်ကြီးဖြစ်မယ့်သူပဲ” ဟု ဟစ်ကြွေးကြသည် ။ တာမားသည် မျက်တောင်တဖျတ်ဖျတ် ခတ်မိသည် ။ သူတို့ ပခုံးပေါ်မှ ပုဂ္ဂိုလ်မှာ

သူ့အဖေ ဖြစ်နေသောကြောင့် တည်း။

ပျော်ပွဲသဘင်ကို ဆင်ယင်သည့် အနေဖြင့် အရက်ဆိုင်၊
စားသောက်ဆိုင်ပိုင်ရှင်များ သည် သူတို့ ဆိုင်များကို ဖွင့်ကာ
ကျွေးမွေးသည် ။ ကာမယ်မစ်ဇရာချီပိုင် ကုမ္ပဏီ၏ ညွှန်မှူးသည်
ဘယ်ယေဘူဒါလမ်းအတိုင်း ဝိုင်အနီစည်တစ်လုံး လှိမ့်ယူ လာပြီး
လူတိုင်းကို အလကားတိုက်သည် ။ ဘာသာရေးရပ်ကွက်ဖြစ်သည့်
မီးရှီယာရင်ရပ်ကွက်တွင် ရိုးရာဓလေ့ထုံးစံကို သင်ယူနေသည့်
ကျောင်းသားများ သည် လမ်းပေါ် ထွက်လာကြပြီး
ကော့ညက်ပုလင်းများကိုင်ကာ “လီချာယင် ဘဝအတွက်” ဟု
တိုင်တည်ကာ သောက်ကြသည် ။ ညနှစ်နာရီတွင် မူ
ဂျူးထောင်ပေါင်းများ စွာသည် ဂျေရုဆလမ်မြို့လယ်သို့
ရောက်လာသည် ။ ပျော်ရွှင်နေသော လူငယ်များ သည်
လမ်းထောင့်တိုင်းတွင် ဝိုင်းကြီးပတ်ပတ် က ကြသည် ။ အချို့မှာ
လက်ချင်းဆက်ကာ လမ်းလုံးပြည့် လျှောက်သွားကြပြီး
ဇီယွန်အမျိုးသား သီချင်းဖြစ်သည့် “ဟာဘစ်ဗား” ကို သီဆိုသည် ။
ဇီယွန်ဝါဒ စတင်ဖော်ထုတ်စအချိန်က ရှေးဟောင်းသီချင်းများကို ရုရှား၊
ချက်၊ ဂျာမန်၊ ဟန်ဂေရီ၊ ယီဒစ်၊ ဟီဘရူးဘာသာစကားတို့ ဖြင့်
သီဆိုကြသည့် အသံများ သည် ထိုညတွင် ပဲ့တင်ထပ်နေသည် ။
တစ်ယောက်နှင့် တစ်ယောက် မသိသူများ သည် လည်း
ဖက်ယက်နမ်းရှုပ်ကြသည် ။ ။ ဟီဘရူးတက္ကသိုလ်မှ
သတ္တဗေဒကျောင်းသား ယူရီကိုဟင်သည် အိမ်မှ ထွက်ကတည်းက
မြို့လယ်ရောက်သည် အထိ တွေ့သူတိုင်းကို
ဖက်ယက်နမ်းရှုပ်သွားသည် ။

ဗြိတိသျှလူမျိုးတို့ ပင် ပါဝင်ဆင်နွှဲကြသည် ။ ပဉ္စမမြောက်

ဂျော့ဘုရင်ရိပ်သာလမ်းတွင် ဗြိတိသျှသံချပ်ကာ ကားတစ်စီး
လမ်းအတိုင်း မောင်းလာသည် ကို ယားကော့ဆာလမွန် မြင်ရသည် ။
သူ့ရင်ထဲတွင် ထိတ်ခနဲ ဖြစ်သွားသည် ။ သူသည် ဟာဂါနားတွင်
တာဝန်ကျသဖြင့် ထွက်လာခြင်းဖြစ်ပြီး သူ့တင်ပါးမှာ ချိတ်ဆွဲထားသော
ရေဘူးထဲတွင် လက်ပစ်ဗုံးတစ်လုံးနှင့် ပစ္စတိုတစ်လက်ကို
ဝှက်ယူလာခဲ့သည် ။ ဗြိတိသျှတို့ တွေ့သွားလျှင် ထောင်တစ်သက်
ကျနိုင်သည့် လက်နက်မှုမျိုး ဖြစ်သည် ။ ဘာလုပ်ရမည်မှန်းမသိဘဲ
ဖြစ်နေစဉ် လူငယ်တစ်စုက သံချပ်ကာကားကို ဝိုင်းအုံကာ
ဗြိတိသျှပုလိပ်ကို ဖက်ကြသည် ။ အံ့အားသင့်နေသော
အင်္ဂလိပ်ကြီးကလည်း သူတို့ ကို ပြန်၍ ဖက်သည် ။ “ဂျူးတွေ
အပျော်ကြီးပျော်နေစဉ် ဗြိတိသျှတို့ ပထမအကြိမ် ပါဝင်ဆင်နွှဲသည့်
သာဓကတစ်ခုဖြစ်သည် ” ဟု ဆာလမွန် တွေးမိသည် ။

အပျော်လွန်ရောဂါသည် ဗြိတိသျှစစ်သားများ ဆီသို့
ကူးစက်သွားသည် ။ စစ်သားများ သည် အိတ်ထဲမှ
သျှိုလင်လက်တစ်ဆုပ်နှိုက်ကာ ဂျူးအမျိုးသား ရန်ပုံငွေပုံးထဲသို့
ထည့်ဝင်ပြီး အပြာဖျော့ ဂျူးအထိမ်းအမှတ် အလံကလေးများကို သူတို့
စစ်ဝတ်စုံ မှာ ချိတ်တွယ်ကြသည် ။ ။ ဂျူးဘုန်ကြီး
အက်ဇရာပိုက်ဟင်ဒလားက ဗြိတိသျှစစ်သားတစ်ယောက်အား
ကော့ညက် တစ်ကျိုက်ပေးသောက်သည် ။ စစ်သားက “အွတ်
ဂျူးတွေအတွက်” ဟု ဆိုကာ ပုလင်းသုံးပုံတစ်ပုံလောက်ကို
တစ်ကျိုက်တည်း မော့ချလိုက်သည် ။

နေမထွက်မီ အချိန်မှာ ပင် ဂျေရုဆလမ်တွင် ရှိသော
ဂျူးအားလုံးသည် အိပ်ရာမှ နိုးလာကာ ပျော်ပွဲဆင်နွှဲနေကြဟန်တူသည်
။ ။ ဂျူးဘုရားကျောင်းများ သည် နံနက်သုံးနာရီတွင် ဖွင့်ပြီး

ဆုတောင်းပွဲများ ကျင်းပသည် ။ လူတိုင်းပင် ကိုယ့်နည်းနှင့် ကိုယ်
ပျော်ပွဲများ ဖန်တီးကြသည် ။ အရုဏ်မတိုင်မီ ရောင်နီပျိုးလျှင်
ဇက်ဘင့်ဂျမင်သည် သမ္မာကျမ်းစာထဲမှ “သို့နှင့် ညဦးနှင့် နံနက်သည်
ပထမနေ့ရက် ဖြစ်လေ၏ ” ဟူသော အပိုဒ်ကို စဉ်းစားမိသည် ။ သူတို့
တစ်တွေ ကခုန်နေသည် ကို ကြည့်ပြီး ရုရှားတွင် မွေးသည့်
ရူဗင်ဘင်ယေဟိုရူဝါ၏ ခေါင်းထဲတွင် အတွေးတစ်ခု ပေါ်လာသည် ။
“ဇီယွန်ရှေ့ဆောင် နွားလားတွေဟာ ဒီလိုညမျိုး ပေါ်လာလိမ့်မယ်လို့
ဘယ်တုန်းကမှ စိတ်ကူးမိမှာ မဟုတ်ဘူး ။ သူတို့ တစ်တွေ
မရှိခဲ့ရင်လည်း ဒီညမျိုး ဖြစ်နိုင်ဖို့ ဝေးတယ်” ဟု သူစဉ်းစားမိသည် ။
မသိဝါဒီ ဂျူးများ သည် ပင် ထိုညက ဘုရားသခင်၏ ကူညီစောင့်မခြင်း
ရှိသည် ဟု ယုံကြည်လာကြသည် ။

ပျော်သူများ ပျော်နေခိုက်တွင် မကျေနပ်သူများ လည်း ရှိသည် ။
အော်သိုဒေါက် ဂျူးများ ထဲမှ အယူသီးဂိုဏ်းဖြစ်သည့်
နေတူရိုင်ကာတာဂိုဏ်းသည် သူတို့ ဘုရားကျောင်းများ တွင်
ဝမ်းနည်းပူဆွေးကာ ဆုတောင်းပတ္တနာ ပြုနေကြသည် ။ သူတို့ ကား
ဘာသာအယူဝါဒတွင် အယူသီးလွန်းကြသူများ ဖြစ်သည် ။ ဂျူးလူမျိုးတို့
ပြည်တော်ပြန်နိုင်ရန် ဘုရားသခင်မှ တစ်ပါး မည်သူမျှ မတတ်နိုင်ဟု
ယုံကြည်ကြသည် ။ ယခု သူတို့ ၏ သွေးချင်းသားချင်းတို့
ပျော်ပွဲဆင်နွှဲနေကြသည် မှာ စက်ဆုပ်စရာ ကောင်းသည် ။
ဘုရားသခင်မှ သာ တတ်နိုင်သည့် ကိစ္စကို သူတို့လို သာမန်လူတို့
မလုပ်နိုင်ဟု ယုံကြည်ကြသည် ။ ဟာဂါနားတပ်ဖွဲ့မှ လူငယ်အရာရှိ
နေတာနယ်လော့ချ်သည် လည်း မကျေနပ်သူတစ်ယောက်ဖြစ်သည် ။
ယခုည သတင်းစကားကြောင့် အာရပ်တို့ မည်သို့ တုံ့ပြန်မည်ကို
သူ့ စိတ် ထဲ မှာ တစ်မျိုး ထင်ယောင်မြင်ယောင် ဖြစ်မိသည် ။

ပိုင်းကြီးပတ်ပတ် က နေကြသူများကို သူ မြင်ရသည် ။ “ဘာမှ မသိတဲ့ လူတွေကတော့ က နေကြမှာ ပဲ”

ဘင်ယေဟူဒါလမ်းတွင် ထင်ရှားသည့် အရပ်ရှည်ရှည် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ပျော်ပွဲဆင်နွှဲနေသူများ အကြား လမ်းလျှောက်ရင်း စဉ်းစားနေသည် ။ သူကား အယ်လီဇာဆူကေနစ်ဖြစ်သည် ။ သူတို့ တစ်တွေ ဂျူးနိုင်ငံသစ်အတွက် ဝမ်းသာနေကြစဉ် မာဆာဒါတောင်ထိပ်တွင် လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင်က တိမ်မြုပ်သွားသည့် ရှေးဟောင်းပစ္စည်းတစ်ခုအကြောင်း သူစဉ်းစားနေသည် ။ ထိုနေ့ ညနေပိုင်းတွင် အာရပ်ရှေးဟောင်း အမှတ်တရပစ္စည်းရောင်းသူ တစ်ယောက်၏ ဆိုင်၌ အယ်လီဇာဆူကေနစ်သည် ရှေးဟောင်းသားရေစက္ကူတစ်ခုကို လက်ဖြင့် ကိုင်တွယ်စမ်းသပ် ကြည့်ရှုခဲ့သည် ။

ကွယ်ပျောက်သွားပြီဖြစ်သည့် ရှေးဟောင်းယဉ်ကျေးမှု၏ အမွေအနှစ်တစ်ခုကို သူ ကိုင်တွယ်စမ်းသပ်နေမှန်း သိသည် ။ သူတစ်ကိုယ်လုံး တုန်တုန်ယင်ယင် ဖြစ်နေသည် ။ ထိုပစ္စည်းကို မနက်ဖြန်တွင် ဝယ်ရန် အာရပ်ဆိုင်ပိုင်ရှင်နှင့် ဈေးဆိုင်နေသည် ။ ယခုညတွင် ဂျူးနိုင်ငံသစ်ဖြစ်ထွန်းလာမည့် သတင်းကြောင့် နက်ဖြန်တွင် သူဝယ်ယူမည့် ရှေးဟောင်းပစ္စည်း မရလိုက်မှာ ကို ပူပင်နေမိသည် ။ ထိုပစ္စည်း၏ တန်ဖိုးကား အဆုံးအဆ မရှိပြီ။ သူ့အဖို့ အနမတဂ္ဂဖြစ်သည် ။ နှစ်ဆယ်ရာစုအတွင်း ပင်လယ်ဒေသမှ ပထမဆုံး ရှာဖွေတွေ့ရှိသည့် ရှေးဟောင်းပစ္စည်းတစ်ခု ဖြစ်သည် ကို သူ သိသည် ။

နေရာတိုင်းတွင် ပါလက်စတိုင်းခွဲခြမ်းခြင်းကို ဂျူးတို့ ဝမ်းပန်းတသာ ကြိုဆိုကြသည် ။ တယ်အဗစ်မှာ ကမ္ဘာတွင် ပထမဆုံး

ဂျူးမြို့တော် ဖြစ်လာသည် ။ ထိုညကမူ တယ်အဗစ်သည် လက်တင်မြို့တော်တစ်ခု ပျော်ပွဲဆင်နွှဲနေသည် နှင့် တူနေသည် ။ ကျေးလက် စုပေါင်းလယ်ယာများ တွင် လူငယ်များ ကပွဲဆင်နွှဲကြသည် ။ မြောက်ပိုင်းက ဆီးရီးယားနယ်စပ်ဒေသနှင့် ဂျူးအခြေစိုက် နေဂိုဒေသတို့ တွင် ကင်းစခန်းများမှ အစောင့်အကြပ်များ သည် ပျော်ရွှင်စရာ ညကို ဝမ်းသာမှုအပြည့်ဖြင့် ကြိုဆိုနေကြသည် ။

ဂျေရုဆလမ်မြို့တွင် ဂျူးလူမျိုးတို့ သည် နိုင်ငံသစ်တစ်ခု ထူထောင်ရန် မျှော်လင့်ချက်ဖြင့် ခံတပ်ကြီးတစ်ခုနှင့် တူသည့် ဂျူးအေဂျင်စီအဆောက်အအုံကို တည်ဆောက်ခဲ့ကြသည် ။ ယင်းအဆောက်အအုံကို ဗဟိုပြုကာ ပျော်ပွဲများ ဆင်နွှဲနေကြသည် ။ မီးမောင်းကြီးများက ဂျူးအေဂျင်စီကို ထိုးပေးထားသည် ။ ဇီယွန်ဝါဒီတို့ သည် ဒေးဗစ်ဘုရင်ကြီး၏ အပြာရောင်ဖျော့ဖျော့ ကြယ်တစ်ခုပါသည့် အလံတော်ကို တိုင်ထိပ်သို့ လွှင့်ထူလိုက်သည် ။ လူအုပ်ကြီးက လက်ခုပ်တီးကာ ကောင်းချီးဩဘာ ပေးကြသည် ။

ထို့နောက် လက်ခုပ်သံများ ငြိမ်သက်သွားသည် ။ အမျိုးသမီးတစ်ယောက်၏ ပုံသဏ္ဍာန်တစ်ခု ဂျူးအေဂျင်စီ ဝရန်တာတွင် ပေါ်လာသည် ။

“တို့ နိုင်ငံ ပြန်ရဖို့ နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင် စောင့်ခဲ့ရတယ်၊ အခု ပြန်ရပြီ၊ စကားလုံးတွေနဲ့ ဖော်ပြလို့ မရနိုင်လောက်အောင် အံ့ဩစရာ အချိန်အခါပါပဲ”

ဂိုလ်ဒါမေယာ၏ အသံသည် ပြောရင်း တိမ်ဝင်သွားသည် ။ သူသည် အလွန်အမင်း စိတ်ထိခိုက်နေသည် ။ ရင်ထဲမှာ လှိုင်းထနေသည် ။ ထို့နောက် “ဂျူးကံကောင်းပါစေ” ဟု သူ ဆုတောင်းသည် ။

ဂျူးများ ပျော်ရွှင်စွာ ဟစ်ကြွေးနေသည့် အသံများ သည် အာရပ်ရပ်ကွက်သို့ ပဲ့တင်ထပ်လာသည်။ လူသူကင်းမဲ့သော လမ်းများတွင် မြည်ဟည်းသည့် ခေါင်းလောင်းသံနှင့် တူသည်။ ထိုအခါတွင် မှုသူတို့ ဘဝတွင် အပြောင်းအလဲများ ကြုံရတော့မည်ဟု အာရပ်တို့ နားလည်လာကြသည်။

ပါလက်စတိုင်း အုပ်ချုပ်ရေးဌာန၏ ပညာရေးဌာနမှာ အရာရှိ ဂိတရေးကာတူးသည် ခါးသီးသည့် အတွေ့အကြုံနှင့် ရင်ဆိုင်ရသဖြင့် သူ့ဇနီးအား “သွားပြီ၊ တို့ ရှုံးပြီ၊ ဂျေရုဆလမ်လမ်းတွေမှာ သွေး ချော င်း စီး တော့ မှာ ပဲ၊ ဒီလိုဖြစ်ရတာဟာ ဗြိတိသျှတွေရဲ့ လက်ချက်ပဲ၊ တို့ ကို အရေးမစိုက်တဲ့ သဘောပဲ၊ တစ်ကမ္ဘာလုံးက တို့ ရှုံးအောင် ဝိုင်းပြီးလုပ်ကြတယ်” ဟု ပြောသည်။

ဆာမိဟာဒါဝီသည် ပါလက်စတိုင်း အုပ်ချုပ်ရေးဌာနမှ ပြည်သူ့ဝန်ထမ်းတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ အသံများ ကြားရသည့် အခါ နားမခံသာအောင် ဖြစ် လာပြီး ပြတင်းတံခါးကို ပိတ်သည်။ တရုတ်ကတ်များကို ဆွဲ၍ စေ့သည်။ ထိုအသံများကို သူ နားမထောင်ချင်။ ဂျေရုဆလမ် ခွဲခြမ်းလိုက်ပြီ ဆိုသည် ကိုလည်း သူ မယုံကြည်ချင်။ သူ့စိတ်ထဲတွင် စွဲစွဲမြဲမြဲ ယုံကြည်နေတာ တစ်ခုရှိသည်။ ဗြိတိသျှတွေ ပါလက်စတိုင်းက ဘယ်တော့မှ ခွာမှာ မဟုတ်ဘူး ဟု သူ ထင်သည်။

ဇီဟက်ခါတစ်သည် စာရင်းကိုင်တစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ အသက်မှာ နှစ်ဆယ့်တစ်နှစ်သာ ရှိသေးသည်။ အသံများ ကြားရသဖြင့် အိပ်ခန်းပြတင်းမှ လှမ်း၍ ကြည့်မိသည်။ “တကယ် အောင်နိုင်သူတွေက သူတို့ ပဲ၊ ငါတို့ မဟုတ်ဘူး” ဟု တွေးမိသည်။

စောစောက အသံလွှင့်ရန်သတင်းကို ဘာသာပြန်ပေးခဲ့သည့် ဟာဇင်နတ်ဆေဘီသည် သူ့အခန်းထဲမှ ထွက်လာခဲ့သည် ။ အမှောင်ထဲတွင် နောက်နားက အသံတစ်သံကို သူ ကြားရသည် ။ တိုးတိုးပြောခြင်း ဖြစ်သည် ။ “တစ်ချိန်ရောက်လာရင် အာရပ်တွေ ကျရာတာဝန်ထမ်းဖို့ အဆင်သင့် ဖြစ်နေရမယ်နော်” ဟု သူ ကြားလိုက်ရသည် ။

ပြောသူမှာ ပါလက်စတိုင်း အသံလွှင့်ရုံကို စောင့်ကြပ်သည့် တပ်မှ အာရပ်အရာရှိတစ်ယောက် ဖြစ်သည် ။ သူသည် အာရပ်ထိပ်တန်းတပ်မတော်ဖြစ်သည့် အာရပ်လီဂျင်းမှ အာရပ်တစ်ယောက် ဖြစ်သည် ။ ဂျူးများ နိုင်ငံသစ်တစ်ခုရသဖြင့် မြူးထူးနေကြသည် ကို သူ ကြည့်နေသည် ။ နောင်အခါ သူ့တပ်မှ အမြောက်များ သည် ဂျူးတို့ အား ကောင်းကောင်း ဆုံးမလိမ့်မည်။

ဂျူးတို့ ၏ အောင်ပွဲကို မမှီတ်မသုန်ကြည့်နေသူ အာရပ်တစ်ယောက် ရှိသည် ။ သူကား အခြားအာရပ်များ နှင့် မတူ။ သူသည် အရပ်ဝတ်အရပ်စားများ ဝတ်ဆင်ထားသည့် ဆီးရီးယားတပ်မတော်မှ လူငယ်ကပ္ပတိန်တစ်ယောက်ဖြစ်သည် ။ တယ်အဗစ်မြို့ထဲတွင် ပျော်ရွှင်နေကြသော ဂျူးများ အကြား သူဖြတ်၍ လျှောက်သည် ။ အရုဏ်တက်လျှင် ကပ္ပတိန် အက်ဘဒူအဇစ်ကေရိုင်းသည် သူတည်းခိုသည့် ဟိုတယ်အခန်းပြတင်းပေါက်မှ လူအုပ်ကြီးဆီသို့ ကြည့်ကာ စိတ်ထဲမှာ လှုပ်လှုပ်ရှားရှား ဖြစ်လာသည် ။ စိတ်လှုပ်ရှားမည်ကား အမှန် သူသည် အထူးတာဝန်ဖြင့် တယ်အဗစ်သို့ရောက်လာခြင်း ဖြစ်သည် ။ နာရီအနည်းငယ်ကြာလျှင် လစ်ဒါလေဆိပ်မှ တစ်ဆင့် ပရတ်မြို့သို့ သူ သွားတော့မည်။ ဟိုတယ်အောက်က လမ်းပေါ်တွင် မြူးထူးစွာ ကခုန်နေသူများ ၏

အိပ်မက်ကို ချေမှုန်းမည့် အာရပ်တို့ စုဆောင်းသော ပထမအသုတ် ဖြစ်သည်။ ။

“တို့ နိုင်ငံပြီ၊ ဘာလုပ်မလို့ လဲ၊ အဘိုးကြီး အိပ်ပါစေဦး” ဝတ်ရုံခြုံထားသည့် အမျိုးသမီးက ပြောသည် ။ ပင်လယ်သေအနီး ဂျူးပိုတက်အလုပ်ရုံမှ နှစ်ဆယ့်ငါးမိုင်ဝေးသည့် ဂျေရုဆလမ်သို့ သူ့ကိုနှိုးရန် ဂါရုန်အက်ဗနာ အပြေးလာခဲ့သည် ။ သူသည် ဂျူးအေဂျင်စီမှ အရာရှိတစ်ယောက် ဖြစ်သည် ။ သူ့အိတ်ထဲတွင် ကုလသမဂ္ဂ ဆုံးဖြတ်ချက်ကို ကြိုဆိုသည့် ဂျူးအေဂျင်စီ၏ တရားဝင်ကြေညာချက် စာမူကြမ်းတစ်ခု ပါသည် ။ အိပ်ပျော်နေသူမှာ အောင်ပွဲ၏ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်ပြီး ဂျူးလူမျိုးတို့ အတွက် နိုင်ငံသစ်တစ်ခုရအောင် ကြိုးပမ်းခဲ့သူဖြစ်သည် ။ အက်ဗနာက ဗိုက်ပူပူ ခေါင်းဖြူဖြူ ပုဂ္ဂိုလ်အား ပခုံးမှ ကိုင်ကာ အသာအယာ နှိုးသည် ။

သူက ဒေးဗစ်ဘင်ဂူရီယန်အား “ကျွန်တော်တို့ နိုင်တယ်” ဟု တိုးတိုးပြောသည် ။ မျက်မှန်ကို အနေအထားကျအောင် တပ်ဆင်ကာ အက်ဗနာပေးသည့် ကြေညာချက်ကို ဖတ်သည် ။ ထို့နောက် အင်္ဂလိပ်စာလုံး ၁၅၀ ရှိသည့် ကြေညာချက်ကို ပြင်ဆင်သည် ။ စာမျက်နှာတစ်ခုလုံး ပြင်ရာများ ၊ ဖြည့်စွက်ချက်များ ဖြင့် ရှုပ်ထွေးနေသည် ။

“စာရွက် ထပ်ပြီး ယူခဲ့ပါ” ဘင်ဂူရီယန်က တောင်းသည် ။

ဘင်ဂူရီယန်၏ ဇနီး ပေါလာက စာရွက်ရှာသည် ။ စာရွက်လွယ်လွယ်မတွေ့သဖြင့် နောက်ဆုံးတွင် အက်ဗနာသည် အိမ်သာထဲမှ စက္ကူလိပ်တစ်ခုကို ဖြတ်ကာ ယူသွားသည် ။ စက္ကူပေါ်တွင် ဘင်ဂူရီယန်သည် သမိုင်းတွင် မည့် ကြေညာချက်ကို ရေးသည် ။

ကြေညာချက်ရေးပြီးချိန်တွင် ပိုတက်အလုပ်ရုံမှ လူငယ်များ စုဝေးရောက်ရှိလာကြသည် ။ အိမ်ထဲတွင် ပျော်ရွှင်စွာ ဟစ်ကြွေးကခုန်ကြသည် ။ ဘင်ဂူရီယန်သည် လက်နှစ်ဖက်ကို ကျစ်ကျစ်ပါအောင် ဆုပ်ကာ ဝတ်ရုံအင်္ကျီအိတ်ထဲတွင် ထည့်ထားပြီး သူတို့ ကနေသည် ကို လေးလံသည့် နှလုံးဖြင့် ကြည့်နေသည် ။ ထိုညက ကုလသမဂ္ဂ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည် ဂျူးလူမျိုးတို့ အဖို့ တန်ဖိုးကြီးကြီး ပေးရမည့် အဆုံးအဖြတ်တစ်ခု ဖြစ်သည် ကို သူ ကောင်းကောင်း သိသည် ။ လူငယ်များက သူတို့ နှင့် အတူ ကရန် ခေါ်သည့် အခါ သူ ခေါင်းခါ၍ ငြင်းသည် ။

နောင်အခါ သူက ယခုလို ပြန်ပြောင်း၍ ပြောပြသည် ။ “အဲဒီညက ကျွန်တော်မကနိုင်ဘူး၊ သူတို့ တစ်တွေ ပျော်ပျော်ရွှင်ရွှင် ကခုန်နေကြတာ ကြည့်ပြီး စစ်ပွဲတစ်ခုမှာ သူတို့ တစ်တွေ တိုက်ကြရဦးမှာ ပါလားလို့ တွေးနေမိတယ်”

ကုလသမဂ္ဂက မဲခွဲဆုံးဖြတ်ငြားလည်း ဂျူးနိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်ပေါ်လာဖို့ အာမခံချက်မရှိသေးဟု ဘင်ဂူရီယန် နားလည်သည် ။ ယခု နိုဝင်ဘာညနှင့် နောက်ဆုံးအောင်ပွဲမှာ လပေါင်းအတန်ကြာဦးမည်။ ထိုကာလအတွင်း ဗြိတိသျှတို့ ၏ ထိန်းသိမ်းအုပ်ချုပ်ရေးသည် အခက်အခဲပေါင်းများစွာ ဖြတ်ကျော်ရဦးမည်။ ဗြိတိသျှတို့ ဆုတ်ခွာသွားလျှင် ရင်ဆိုင်ရမည့် အတားအဆီးများ အတွက် နှစ်ဖက်စလုံး မိမိတို့ အင်အားများကို စုစည်းရမည်ဟု ဘင်ဂူရီယန် သဘောပေါက်သည် ။ ဂျေရုဆလမ်တွင် မူ အဆိုးရွားဆုံးကို ရင်ဆိုင်ရန် ပြင်ဆင်မှုများ စတင်ပြုလုပ်နေပြီ။

အက်ဗနာနှင့် ပိုတက်လုပ်ငန်းမှ လူငယ်များ

ပြန်လည်ထွက်ခွာသွားချိန်တွင် ကားတစ်စီးသည် မြို့တော်၏ အနောက်ဘက်ခြမ်း ဂျူးဆင်ခြေဖုံး ရပ်ကွက်တွင်းသို့ ဝင်သွားသည် ။ ဟစ္စတာဒရတ် ကျန်းမာရေးအဖွဲ့ရှေ့တွင် ထိုကား ရပ်သည် ။ ကားထဲမှ ခပ်တောင့်တောင့် လူတစ်ယောက် ဆေးခန်းတံခါးကို ဖွင့်ကာ အထဲသို့ဝင်သည် ။ အထဲက ဆေးတပ်သားတစ်ယောက်ထွက် လာပြီး သူ့ကို ကြိုဆိုသည် ။ သူတို့ နှစ်ယောက် နောက်ဘက်က ရုံးခန်းလေးတစ်ခုထဲသို့ ဝင်သွားကြသည် ။ ခေါင်းဖြူဖြူပုဂ္ဂိုလ်သည် လုပ်စရာရှိသည် တို့ ကို စတင် လုပ်ကိုင်သည် ။

သူကား ဟာဂါနားတပ်ဖွဲ့၏ ဂျေရုဆလမ် ဒေသမှူး အစ္စရေးအားမား ဖြစ်သည် ။ တံခါးဖွင့်ပေးသည့် ဆေးတပ်သားမှာ သူ၏ တပ်မှ တပ်သားဖြစ်သည် ။ ဗြိတိသျှ စုံထောက်ရန်ကို အကာအကွယ်ယူရန် ကျန်းမာရေးဌာနတစ်ခုဖွင့်လှစ်ပြီး စုဝေးတိုင်ပင်ကြခြင်း ဖြစ်သည် ။ သူ့အဆက်အသွယ်များ ဆီက ရသည့် သတင်းများကို ဌာနချုပ်သို့ တယ်လီဖုန်းဆက်ကာ ပေးပို့သည် ။ သူတို့ သိရသလောက်ကား အာရပ်ရပ်ကွက်တွင် ဘာတစ်ခုမျှ ထူးထူးခြားခြား မဖြစ်သေး။ သို့သော် အာ မား မှာ စိတ်နှလုံး တုံးတုံးမချနိုင်သေးပေ။ ဟာဂါနားဌာနချုပ်နည်းတူပင် သူ့လက်အောက်က တပ်ဖွဲ့သည် လည်း အသင့်အနေအထားတွင် ရှိနေသည် ။ ချက်ချင်း သုံးနေရာသို့ သူ တယ်လီဖုန်းဆက်သည် ။

အစ္စရေးအာမား စိုးရိမ်သည့် အတိုင်းပင် အာရပ်အုံကြွမှုသည် စတင်အကောင်အထည်ဖော်နေသည် ။ ထောင့်စွန်းနှစ်ဖက်တွင် အာရေဘီ အတိုအမှတ် EG ပါသည့် စာရွက်များကို ကိုင်ဆောင်ကာ အာရပ်ဆက်သားများ သည် ဂျေရုဆလမ်၏ လမ်းမှောင်မှောင်များ တွင် ဝင်ထွက်သွားလာနေကြသည် ။ EG မှာ ဂျေရုဆလမ်မြို့၌ ခရစ်ယာန်

အာရပ်အဖွဲ့အစည်းဝင် စင်စင်နတီတက္ကသိုလ်မှ ဘွဲ့ရသူ အီမိုင်းဂိုရီနှင့် ဆိုင်သည် ။ သူသည် မြို့တော်ရှိ အာရပ်ထိပ်တန်းကော်မတီ၏ ခေါင်းဆောင်ဖြစ်သည် ။

လျှို့ဝှက်သင်္ကေတကိုင်ထားသည့် ဆက်သားများ သည် ရှေးဟောင်းဂျေရုဆလမ် အနံ့အပြား သွားကြသည် ။ တစ်ယောက်က ကြေကွဲဖွယ်မြို့ရိုးနားသို့ သွားသည် ။ နောက်တစ်ယောက်က စိန့်စတီပင်မြို့တံခါးအနီးက ဗလီထဲသို့ ဝင်သွားသည် ။ တတိယလူသည် မြင့်မြတ်သော လိုဏ်ဂူနောက်သို့ ဝင်သွားသည် ။ သူတို့ သည် အာရပ်အကြီးအကဲများ ၊ မထင်မရှား အိမ်ဆိုင်ဖွင့်သူများ ၊ ခေါင်းရွက်ဗျပ်ထိုးဈေးသည် များ ၊ မုဆိုးမများ နှင့် တွေ့သည် ။ သတင်းစကား ဖလှယ်ကြသည် ။ အီမိုင်းဂိုရီ၏ ဆက်သားများကို အားလုံးက ယုံကြည်ကြသည် ။

သူတို့ ကို လျှို့ဝှက်သည့် နေရာများ သို့ ထိုပုဂ္ဂိုလ်များက ခေါ်ဆောင်သွားသည် ။ အခန်းများကို ဖွင့်သည် ။ ကြမ်းပြင်များကို ခွာသည် ။ မြေကျင်းများကို တူးသည် ။ နေထွက်လာလျှင် သူတို့ လုပ်ငန်းအားလုံး အစသတ်ပြီးစီးသည် ။ ဂျေရုဆလမ်မြို့ထဲတွင် ဂျူးများကခုန်နေစဉ် သူတို့ သည် ဝှက်ထားသော လက်နက်များကို သယ်ယူသည် ။ ၁၉၃၆-၃၉ အတွင်း ပါလက်စတိုင်းတွင် အာရပ်တို့ က ဗြိတိသျှတို့ ကို ပုန်ကန်တော်လှန်သည် ။ သွေးချောင်းစီးသည့် သုံးနှစ်တာကာလအတွင်း ဝှက်ထားသည့် ရိုင်ဖယ်ရှစ်ရာကို သူတို့ ယခု သယ်ဆောင်ခြင်း ဖြစ်သည် ။ ယင်းတို့ မှာ ဂျေရုဆလမ်မြို့ရှိ အာရပ်ထိပ်တန်းကော်မတီပိုင် လက်နက်များ ဖြစ်လေသည် ။

အာရပ်အချို့နှင့် ဂျူးအချို့တို့ မှာ ကုလသမဂ္ဂ၏

ဆုံးဖြတ်ချက်နောက်ပိုင်းတွင် တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး အဆက်ဆံရ ခက်လာကြသည်။ ။ လက်ဆွဲနှုတ်ဆက်ဖို့ ပင် မလွယ်။ ယင်းအတွက် စိတ်မကောင်းကြပေ။ သူတို့ မျှော်လင့်ထားသည့် ရင်ဆိုင်တိုက်ပွဲများ မဖြစ်တန်ကောင်းပါဟု မျှော်လင့်နေကြသည်။ ။ နောက်တစ်နေ့ နံနက်ခင်းတွင် ဂျေရုဆလမ် ဆေးရုံကြီး၌ မိတ်ဆွေဟောင်းနှစ်ဦးဖြစ်သည့် ဒေါက်တာရတ်ချဟစ်ခါလစ်ဒီနှင့် ဒေါက်တာအက်ဒဝပ်ကွတ်တို့ လူနာခုတင်များကို နှစ်ယောက်အတူ လှည့်လည်ကြည့်ရှုကြသည်။ ။ မကြာမီ ထိုခုတင်များ တွင် လူမျိုးရေးစစ်ပွဲမှ ဒဏ်ရာရသူများ ရောက်လာကြတော့မည်။ “တို့ တတွေ အချင်းချင်း တိုက်ကြမှာ လား၊ ကြောက်စရာပဲ” ဒေါက်တာကွတ် သက်ပြင်းချမိသည်။ ။

ပစ္စမမြောက် ဂျော့ဘုရင်ရိပ်သာလမ်းမတွင် နေသော သွားဆရာဝန် ဆာမိအဘို့ဆွန်သည် လည်း စိတ်ထဲတွင် လေးလေးလံလံ ဖြစ်လာသည်။ ။ သူသည် ပညာတတ်တစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး ကျွမ်းကျင်သည့် တယောဆရာဖြစ်သည်။ ။ ဂျူးများ နှင့် သင့်သင့်တင့်တင့် နေထိုင်ခဲ့သည်။ ။ ဂျူးနှင့် အာရပ်တို့ နောက်ဆုံးတွင် သင့်တင့်ညီညွတ်စွာ နေထိုင်နိုင်ကြမည်ဟု သူ မျှော်လင့်သည်။ ။ ကခုန်နေကြသူများ တွင် သူ သူငယ်ချင်း တယောပါမောက္ခ အိုင်းဆက်ရော့တင်းဘတ်ကို မြင်လိုက်သည်။ ။ ရော့တင်းဘတ်ကား တည်ငြိမ်အေးဆေးသည့် ငြိမ်းချမ်းရေးသမား ဖြစ်သည်။ ။ ယခု သူ၏ လက်မောင်းတွင် ဂျူးကာကွယ်ရေး တပ်ဖွဲ့လက်ပတ်တစ်ခု ပတ်ထားသည် ကို မြင်လိုက်ရသည်။ ။

နှစ်ဆယ့်တစ်နှစ်အရွယ်ရှိ စာရင်းကိုင် ဇီဟက်ခါတစ်သည် မီးရှို့ယာရင်တွင် ဂျူးများ အောင်ပွဲဆင်နွှဲနေသည် ကို မြင်ခဲ့သည်။ ။ သူ

စိတ်မချမ်းသာ။ ထိုနေ့မနက်က ရုံးသို့ရောက်လျှင် ဂျူးလူငယ်လေးများ ပါတီတစ်ခု ကျင်းပနေသည် ကို တွေ့ရသည် ။ သူတို့ အထဲတွင် ရွှေရောင်ဆံပင်ပိုင်ရှင် ချစ်စရာ ရူမေးနီးယန်းအမျိုးသမီးကလေး အယ်လစ်ဇာကို တွေ့ရသည် ။ အယ်လစ်ဇာကို သူ စွဲလမ်းနေသည် ။ သူတို့ နှစ်ယောက် တိုးတိုးစကားပြောကြသည် ။ အယ်လစ်ဇာက ကိတ်မုန့်တစ်ခုယူ လာပြီး ခါလစ်အား ကျွေးသည် ။ ထို့နောက် လက်တွဲကာ အတူကရန် ဖိတ်ခေါ်သည် ။ သူ ကြိုးစား၍ ကသည် ။ သို့သော် စိတ်မပါလှပေ။ ခဏကြာလျှင် သူတို့ နှစ်ယောက်အကြားတွင် ညက ကုလသမဂ္ဂ၏ ကြေညာချက်သည် အဟန့်အတား ဖြစ်လာသည် ။ ခါလစ်သည် ရုံးထဲမှ ထွက်သွားသည် ။ ဧပြီလထဲတွင် ရွှေရောင်ဆံပင်ပိုင်ရှင် ဂျူးမလေးကို နောက်တစ်ခါ သူတွေ့သည် ။ ထိုအချိန်တွင် အယ်လစ်ဇာသည် မွန်တီဖွိုင်ရပ်ကွက် ဟာဂါနား ကင်းစခန်းတွင် သဲအိတ်များ နောက်၌ ရိုင်ဖယ်တစ်လက်ကိုင်ကာ ကင်းစောင့်နေလေသည် ။

အခြားအာရပ်ကမ္ဘာတွင် လည်း ဆူပွက်နေသည် ။ အကြမ်းဖက်တိုက်ခိုက်ရန် ပြင်ဆင်နေကြသည် ။ အာရပ်တို့ မြေကို ဂျူးတို့ အား ခွဲပေးလိုက်ရသဖြင့် ဒမတ်စကတ်မြို့မှ ဆီးရီးယားလူငယ်များ သည် အရုဏ်တက်ကတည်းက ဒေါသဖြင့် အော်ဟစ်ကြသည် ။ “ကျွန်တော်တို့ လက်နက်လိုချင်တယ်” ဟု ကြွေးကြော်ကြသည် ။ အသက်ငါးဆယ့်ငါးနှစ်ရှိ ဝန်ကြီးချုပ် ဂျမီးမာဒမ်က စကားနှင့် မဟုတ်ဘဲ အလုပ်နှင့် သက်သေပြရန် ဖိတ်ခေါ်သည် ။ မကြာမီ ပါလက်စတိုင်းတွင် တိုက်ခိုက်ရန် အပျော်တမ်းတပ်ဖွဲ့တစ်ခု ဖွဲ့စည်းမည်၊ ထိုတပ်ဖွဲ့သို့ ဝင်ကြပါဟု ဝန်ကြီးချုပ်က ဆိုသည် ။ သူတို့ သည် အခြားနည်းလမ်းများ ဖြင့်လည်း

ဆန့်ကျင်လိုကြသည် ။ မွန်းတည့်လျှင် အမေရိကန်သံရုံးနှင့် ပြင်သစ်သံရုံးတို့ ကို ဝင်ရောက်ဖျက်ဆီးသည် ။ ရုရှားတို့ ထောက်ခံပေးသည် ကို ကန့်ကွက်သည် ။ ဆီးရီးယားကွန်မြူနစ်ပါတီ ဌာနချုပ်ကို မီးတင်ရှို့သည် ။ လက်ဘနွန်၏ မြို့တော် ဘီရွတ်တွင် အာရေဘီယန် အမေရိကန် ရေနံကုမ္ပဏီများ သို့ ဝင်ကာ ဖျက်ဆီးကြသည် ။ ထရန်ဂျော်ဒန်နိုင်ငံမြို့ကတော် အာမန်တွင် အမေရိကန်ပါမောက္ခနှစ်ယောက်ကို ဒေါသဖြစ်နေသော လူအုပ်က သတ်ကြတော့မည်။ နောက်ဆုံးအချိန်တွင် ပုလိပ်တပ်ဖွဲ့က အမေရိကန်နှစ်ယောက်အား ကယ်တင်နိုင်ခဲ့သည် ။ သဲကန္တာရတွင် သူ၏ နန်းတော်မှ နေ၍ ဆော်ဒီအာရေဗျဘုရင် အစ်ဘင်ဆော့က “ပါလက်စတိုင်းတွင် တိုက်ပွဲဝင်နေသော ကျွန်ုပ်၏ တပ်များကို ရှေ့ဆောင်ကာ သေရန်အသင့်ရှိသည် ” ဟု နောက်ဆုံးဆန္ဒကို ထုတ်ဖော်ကြေညာသည် ။

ထူးဆန်းသည် မှာ အာရပ်နိုင်ငံများ တွင် အရေးကြီးဆုံး အီဂျစ်နိုင်ငံသည် ပါလက်စတိုင်း ခွဲခြမ်းရေးသတင်းကို အေးအေးဆေးဆေး လက်ခံခြင်းပင် ဖြစ်သည် ။ ထုံးစံအတိုင်းဆိုလျှင် ဝန်ကြီးချုပ်ရုံးမှ ဆက်သားတစ်ယောက်သည် ထိုသတင်းကို ဘုရင်ဖာရောက်၏ အိမ်တော်ဝန်ထံ ပို့ပေးရသည် ။ အိမ်တော်ဝန်က ဘုရင်မင်းမြတ် တစ်ညလုံးပျော်ပါးပြီး နေ့လည်ခင်းတွင် စိတ်လက်ကြည်သာစွာ အိပ်ရာမှ နိုးချိန်၌ အရေးကြီးသော မှတ်တမ်းများကို ဖတ်ရန် တင်ပြဖို့ ပင် ဖြစ်သည် ။

အီဂျစ်ဝန်ကြီးချုပ် မာမုတ်နီကရာရှိပါရှားသည် ထိုသတင်းကို အလေးအနက်လေ့လာသည် ။ သူကား သမိုင်းပါမောက္ခဟောင်း တစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး တည်ကြည်သူဖြစ်သည် ။

အီဂျစ်နိုင်ငံရေးသမားထဲတွင် လေးစားထိုက်သူတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ။
ဘုရင် ဖာရော့ က် မှာ အသုံးအဖြုန်း ကြီးသည်။ ။ အပျော်အပါး
လိုက်စားသည်။ ။ နိကရာရှိမှာ ရိုးသားသည်။ ။ သူသည် အသက်ထက်ဆုံး
ဖြိုတိသူ၏ ရန်သူတစ်ယောက်ဖြစ်သည်။ ။ ဖြိုတိသူတို့ ဆုတ်ခွာလျှင်
စူးအက်တူးမြောင်းနယ်မြေကို သိမ်းပိုက်ရယူလိုသည်။ ။ ပြီးတော့
ဆူဒန်နိုင်ငံနှင့် ပူးပေါင်းကာ အီဂျစ်ဘုရင်နိုင်ငံတစ်ခု ထူထောင်လိုသည်
။ ။ ဤသည် မှာ ဝန်ကြီးချုပ် နိကရာရှိ၏ ဆန္ဒဖြစ်သည်။ ။
ပါလက်စတိုင်းတွင် စစ်ဖြစ်ခဲ့လျှင် အီဂျစ်နိုင်ငံစစ်တပ်က
ပါဝင်တိုက်ခိုက်ခြင်း မပြုလို။ ။ ဤသည် မှာ လည်း နိကရာရှိ၏
သဘောထားပင် ဖြစ်သည်။ ။

အခြေအနေ အရပ်ရပ်က အီဂျစ်ဝန်ကြီးချုပ်၏ ဆန္ဒနှင့် မကိုက်ညီ။
အာရပ်တို့ မှာ မခံမရပ်နိုင်ဖြစ်ပြီး ဒေါသထွက်နေကြသည်။ ။ သူတို့ ၏
ဒေါသကို ထိန်းနိုင်သည့် နိုင်ငံရေးသမား အီဂျစ်တွင် မရှိ။
အမြော်အမြင်ကြီးသူများ ခေါင်းပါးနေချိန်ဖြစ်သည်။ ။ အာရပ်တို့ မှာ
သေကျေပျက်စီးခြင်း လမ်းကြောင်းဆီသို့ ဦးတည်နေကြသည်။ ။
ဝန်ကြီးချုပ်နေအိမ်နှင့် မလှမ်းမကမ်းတွင် အင်အားစုနှစ်စု အရှိန်ပြင်းစွာ
တော်လှန်ရေးလမ်းကြောင်းဆီသို့ သွားရန် စည်းရုံးနေကြသည်။ ။
မကြာမီကာလအတွင်းမှာပင် မာမွတ်နိကရာရှိမှာ လူသတ်သမား၏
ကျည်ဆန်ဖြင့် သေဆုံးခဲ့ရလေသည်။ ။

ကိုင်ရိုမြို့၏ ရှေးဟောင်းဈေးကြီးတစ်ခုဖြစ်သည့်
ခန်အယ်ခါလီဈေးသို့ သွားသည့် ဖြတ်လမ်းများ အနီးတွင်
အစ္စလာမ်တက္ကသိုလ်၏ ပါမောက္ခချုပ်များ စုဝေးကြပြီး
ကျူးကျော်သူများကို တိုက်ထုတ်ရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့ကြသည်။ ။ မည်သူကမျှ
စစ်ကို မတားဆီးနိုင်။ ။ မြင့်မြတ်သော စစ်ပွဲဆီသို့သာ ဦးတည်နေသည်။ ။

ကိုင်ရိမြို့မှာ ပင် အစ္စလာမ်ညီအစ်ကိုများ ဂိုဏ်းသစ်ပေါ် လာပြီး တိုက်ပွဲအတွက် စည်းရုံးလှုံ့ဆော်မှုများ ပြုလုပ်လာသည် ။ ကုလသမဂ္ဂဆုံးဖြတ်ချက်သည် သူတို့ စိတ်ကူးရင်းရှိသော ပုန်ကန်ရေးကို အားပေး အထောက်အကူပြုသလို ဖြစ်လာသည် ။

မကျေနပ်မှုများ သည် ချက်ချင်းပင် ကူးစက်ပျံ့နှံ့သွားသည် ။ ဒမတ်စကတ်၊ ဘီရွတ်နှင့် ဘက်ဂဒက်မြို့များ တွင် အစ္စလာမ်ကြွေးကြော်သံများ ပဲ့တင်ထပ်လာသည် ။ ကိုရန်ကျမ်းစာ၏ အရိပ်အာဝါသတွင် ဓားမြှောင်နှင့် စက်သေနတ်ကို တစ်ဖက်စီကိုင်ထားသည် ။ ဘာသာရေးစစ်ပွဲသစ် ကြွေးကြော်သံသည် အာရပ်မိုးသောက်ယံထက်တွင် ပျံဝဲနေလေသည် ။

အရုဏ်တက်တွင် ဂျေရှုဆလမ်သို့ ဒေးဗစ်ဘင်ဂူရီယန် ပြန်လာသည် ။ ပျော်ရွှင်နေကြသော လူအုပ်ကြီးကို ကြည့်ကာ သူ ပြောမိသည် ။ “အလွန်မိုက်တဲ့ သူတွေပဲ၊ စစ်ဖြစ်လာမှာ ကို ကခုန်ကြိုဆိုနေကြသလိုပဲ” ထို့နောက် သူ့အလုပ်ရှိရာ သွားသည် ။ မွန်းတည့်ချိန်တွင် ဂျူးအေဂျင်စီရှေ့၌ လူအုပ်ကြီးသည် များ သည် ထက်များ လာသည် ။ ခေါင်းဆောင်များ စကားပြောရန် ဟစ်အော်တောင်းဆိုနေကြသည် ။

ဂျူးလူအုပ်ကိုထိန်းရန် ဘင်ဂူရီယန် စိတ်ကူးရလာသည် ။ ယခု အခိုက်အတန့်မှာ အလွန်အရေးကြီးသည် ။ သို့ဖြစ်ရာ ဘင်ဂူရီယန်သည် ဂျူးအေဂျင်စီ ဝရန်တာသို့ထွက်၍ မျက်နှာပြသည် ။ သူနှင့် အတူ ထိပ်ပိုင်းခေါင်းဆောင် ငါးဆယ်ခန့် စုဝေးလျက်ရှိသည် ။ သူ စကားပြောမည် စိတ်ကူးနေစဉ် တစ်ယောက်က ဂိုလ်ဒါမေယာ၏ နားနားသို့ကပ်ကာ သတင်းတစ်ခုတိုးတိုးပြောသည် ။ ထိုသတင်းကို ဘင်ဂူရီယန် ကြားလိုက်ရသည် ။ သတိထားလိုက်မိသည် ။ သူ့အဖို့

စဉ်းစားဆင်ခြင်ချိန် ရလိုက်သည် ။ သတင်းစကားမှာ တယ်အဗစ်မြို့အပြင်ဘက်တွင် ချိုခိုတိုက်သဖြင့် ဂျူးသုံးယောက် ကျဆုံးသည့် အကြောင်းပင် ဖြစ်သည် ။

သို့တိုင်အောင် လူထုကြီးသည် လက်ခုပ်တီးကာ သူ့ကို စကားပြောရန် တောင်းဆိုနေကြသည် ကို သူ သတိထားမိသည် ။ သူကား စိတ်ထဲမှာ လှုပ်ရှားလာသည် ။ ဘင်ဂူရီယန်၏ တင်းမာသော မျက်နှာသည် ချိုသာပျော့ပျောင်းလာသည် ။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ပေါင်းနှစ်ထောင်ကတည်းက ဂျူဒီယန်တောင်ကုန်းတွင် ပေးခဲ့သည့် ဟီဘရူးလူမျိုးတို့ ပြန်လည်ဆုံတွေ့ကြမည့် ကတိစကားကို သူ အမှတ်ရလာသည် ။ အလွန်အလွန် ခုံညားထည်ဝါသည့် အချိန်အခါ တစ်ခုပေတည်း ထိုအကြောင်းကို ဖွဲ့ဖွဲ့နွဲ့နွဲ့ ပြောသည် ။

မိန့်ခွန်းပြီးလျှင် သူ့ဘေးရှိ အပြာနှင့် အဖြူရောင် ဇီယွန်အလံကို လှည့်ကြည့်သည် ။ ထိုအလံကို ဖြည်းညင်းသာယာစွာ သူ ဆုပ်ကိုင်သည် ။ လေးလေးစားစားပင် အလံ၏ အနားတွန့်များကို သူ ကိုင်တွယ်သည် ။

“နောက်ဆုံးမှာ တော့ တို့ တစ်တွေဟာ လွတ်လပ်တဲ့ လူမျိုး ဖြစ် လာပြီ” ဟု သူ တိုးတိုး ဆိုသည် ။

* * *

အခန်း (၃)
ပါပါ ပြန် လာပြီ

ကုလသမဂ္ဂတွင်   ပါလက်စတိုင်း   နှစ်ခြမ်းခွဲရန်
မဲခွဲဆုံးဖြတ်တော့မည်မှာ သေချာသည် ။ ထိုအချိန်တွင် ဆက်လက်
ရင်ဆိုင်ရမည့် တိုက်ပွဲအတွက် အာရပ်ရော ဂျူးတို့ ပါ အဆင်သင့်
မဖြစ်ကြသေး။ အကြမ်းဖက် တိုက်ပွဲဝင်ရလိမ့်မည် ဆိုသည် ကိုကား
နှစ်ဖက်စလုံး မျှော်လင့်ထားကြသည် ။ သို့ဖြစ်ရာ လွန်ခဲ့သည့်
လပေါင်းများ စွာကပင် ရင်ဆိုင်ရမည့် အရေးအတွက် လျှို့ဝှက်စွာ
ပြင်ဆင်ခဲ့ကြသည် ။

၁၉၄၅ နွေဦးတွင် ဒေးဗစ်ဘင်ဂူရီယန် နေထိုင်သည့် ၁၅၊
ကယ်ရင်ကာယေမက်လမ်းနေအိမ်သို့ ဧည့်သည် တစ်ယောက် လာ၍
တွေ့သည် ။ သမိုင်းစာအုပ်၊ ဒဿနိကစာအုပ် ထောင်ပေါင်းများ စွာ
အလယ်တွင် ဒေးဗစ်ဘင်ဂူရီယန် နှစ်မြှုပ်နေသည် ။ ထိုဧည့်ခန်းထဲမှာ
ပင် ဧည့်သည် ကို လက်ခံတွေ့ဆုံသည် ။ သူ့အိမ်နှင့် မိုင်ဝက်ခန့်တွင်
မြေထဲပင်လယ်ရှိ တယ်အဗစ်ကမ်းခြေသို့ လှိုင်းလုံးများ
ရိုက်ခတ်နေသည် ။ လှိုင်းသံများကို ဖွင့်ထားသည့် ပြတင်းမှ
ကြားနေရသည် ။ ထိုဧည့်ခန်းမှာ ဘင်ဂူရီယန် ခိုအောင်းသည့်
ရဲတိုက်တစ်ခု ဖြစ်သည် ။ ညတိုင်း စာဖတ်သည် ။ အလုပ်လုပ်သည် ။
ညတိုင်း နာရီဝက်အချိန်ယူကာ စာရေးစာဖတ် သူ လုပ်သည် ။
ထိုအချိန်တွင် ဘယ်သူ့ကိုမျှ လက်ခံ၍ မတွေ့။

ဘင်ဂူရီယန်၏ ဧည့်သည် မှာ အမေရိကန်လူမျိုးတစ်ယောက်ဖြစ်ပြီး အမေရိကန်အစိုးရ၏ အထက်တန်းအရာရှိတစ်ယောက် ဖြစ်သည် ။ လွန်ခဲ့သည့် ရက်သတ္တပတ်အနည်းငယ်က ထိုအရာရှိသည် ယော်လတာညီလာခံသို့ တက်ရောက်ခဲ့သည် ။ ယင်းမှာ စစ်ကြီးပြီးဆုံးလျှင် ကမ္ဘာ့အနေအထား ဘယ်ပုံရှိလာမည်ကို ပဏာမ ဆွေးနွေးသည့် ညီလာခံ ဖြစ်သည် ။ ဧည့်သည် မှာ ညီလာခံတွင် ခေါင်းဆောင်များ အလွတ်ပြောဆိုဆွေးနွေးကြသည့် အစည်းအဝေးတွင် တက်ခွင့်ရသူဖြစ်ပြီး ထိုအစည်းအဝေးအကြောင်း အသေးစိတ် ပြောပြသည် ။ ဘင်ဂူရီယန်သည် တဖြည်းဖြည်း စိတ်ဝင်စားလာကာ စူးစိုက်နားထောင်သည် ။ ညီလာခံတွင် ပါဝင်ကြသူများမှာ ဖရက်ကလင် ရုစဘဲ့၊ ဝင်စတန်ချာချီနှင့် ဂျိုးဇက်စတာလင်တို့ ဖြစ်ပြီး ဆွေးနွေးကြသည့် အကြောင်းအရာမှာ ပါလက်စတိုင်းကိစ္စ ဖြစ်လေသည် ။

ထိုဆွေးနွေးပွဲတွင် ရုရှားခေါင်းဆောင်ကြီးသည် ရုတ်တရက်ချက်ချင်း ချာချီဘက်သို့ လှည့်၍ စကားပြောသည် ဟု ဧည့်သည် က ပြောပြသည် ။ အာရပ်ဂျူးတို့ ၏ ပါလက်စတိုင်း ပြဿနာတွင် ဆိုဗီယက်ယူနီယံ ထောက်ခံနိုင်သည့် တစ်ခုတည်းသော ဖြေရှင်းနည်းမှာ “ဂျူးနိုင်ငံ ထူထောင်ပေးလိုက်ခြင်းပင် ဖြစ်သည် ” ဟု စတာလင်က ချာချီအား ပြောသည် ။

သူ့ဧည့်သည် က ရုရှားအာဏာရှင်၏ စကားကို ပြန်၍ ပြောပြသည့် အခါတွင် ဘင်ဂူရီယန်မှာ အံ့အားသင့်မိသည် ။ ထိုအချိန်တွင် ဂျူးလူမျိုးတို့ ပါလက်စတိုင်းတွင် နိုင်ငံတစ်ခု ထူထောင် ခွင့်ရတော့မည်မှာ သေချာသည် ဟု ပထမဆုံးအကြိမ် သူ့စိတ်ထဲတွင် ဖြစ်ပေါ်မိကြောင်း နောင်အခါ ပြန်ပြောင်းပြောပြသည် ။

ဆိုဗီယက်ယူနီယံက ဂျူးနိုင်ငံထူထောင်ပေးရန် သဘောတူသည် ။
အမေရိကန်ကလည်း သူ့ပြည်သူများ ၏ သဘောထားကို
မလွန်ဆန်နိုင်ဘဲ ထိုဖြေရှင်းနည်းကို သဘောတူသည် ဆိုလျှင် ဗြိတိန်မှာ
ဂျူးလူမျိုးတို့ ၏ ဆန္ဒကို မလွဲမသွေ လိုက်နာရတော့မည်။

ဘင်ဂူရီယန်သည် သူကြားရသည့် သတင်းကို တွက်ချက်ဝေဖန်ရင်း
စဉ်းစားနေမိသည် ။ ဇီယွန်ဝါဒီတို့ သည် သံတမန်နည်းဖြင့် ဂျူးလူမျိုးတို့
အဖို့ ကိုယ်ပိုင်နိုင်ငံတစ်ခု ထူထောင်ခွင့်ရှိသည် ကို ကမ္ဘာက
အသိအမှတ်ပြုလာအောင် နှစ်ပေါင်းများ စွာကပင် တင်ပြခဲ့သည် ။
ယခုအချိန်မှ ၍ တစ်မျိုးဆောင်ရွက်ရတော့မည်။ ယင်းမှာ
အရေးကြီးသည် ။ ရလာမည့် နိုင်ငံထူထောင်ခွင့်ကို လက်နက်ကိုင်ပြီး
ကာကွယ်ရတော့မည်။ ကမ္ဘာ့အင်အားကြီးနိုင်ငံများက
ဂျူးနိုင်ငံထူထောင်ခွင့်ကို တရားဝင်ခွင့်ပြုလိုက်ပြီဆိုလျှင်
နောက်ပိုင်းတွင် သူတို့ ကိုယ်တိုင် ကိုယ့်အားကိုယ်ကိုးကာ
ဂျူးနိုင်ငံသစ်တစ်ခု ပေါ်ပေါက်လာရေးကို အားသွန်ခွန်စိုက်
ကြိုးပမ်းရလိမ့်မည်ဟု ဘင်ဂူရီယန် နားလည်လာသည် ။

ထိုအခါ အာရပ်နိုင်ငံများ နှင့် စစ်မက်ဖက်ပြိုင်၍ စာရင်းရှင်းကာ
နောက်ဆုံးအောင်ပွဲကို ရယူမည်မှာ သေချာသည် ။ ဂျူးနိုင်ငံသစ်တစ်ခု
ပေါ်ပေါက်ရေးနှင့် တည်တံ့ရေးမှာ နောက်ဆုံးတိုက်ပွဲအတွက် မိမိတို့
မည်မျှပြင်ဆင်ထားပြီး ရှိသည် ဆိုသည့် အချက်ပေါ်တည်သည် ။

အမေရိကန်ဧည့်သည် ကို ဘင်ဂူရီယန် တွေ့ဆုံပြီးနောက် မကြာမီ
၁၉၄၅ ဧပြီ ၆ ရက် နံနက်ခင်းတွင် အလှည့်အပြောင်းတစ်ခုကို
ခေါင်းဆောင်မည့် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်သည် နာဇီဂျာမနီနိုင်ငံ၏
မြို့တော်တွင် နေ့လယ်စာပွဲတစ်ခု၌ ဘင်ဂူရီယန်နှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်

သဘောထားများကို တင်ပြသည် ။ သူကား ဂျေရုဆလမ် မွတ်စလင်ဘာသာရေးခေါင်းဆောင် ဓမ္မတရားသူကြီး ဂျေရုဆလမ်၏ မတ်ဖတီမိုဟာမက်ဆက်ဟတ်ချ်အာမင်အယ်ဟတ်ဆေနီ ဖြစ်သည် ။ တစ်ခါက ဘာလင်မြို့ရှိ သူ၏ နေအိမ်တွင် ဟတ်ချ်အာမင်သည် ဟစ်တလာလက်အောက်က ခေါင်းဆောင်များကို တွေ့ဆုံဧည့်ခံခဲ့ဖူးသည် ။ ထိုနေ့နံနက်က မိတ်ဆွေတစ်ယောက်၏ အခန်းတွင် ရှိနေသည့် ဂျာမနီ၏ တစ်ယောက်တည်းသော ကိုယ်စားလှယ်မှာ မတ်ဖတီဟတ်ချ်အာမင်အား ဩစတြီးယားနိုင်ငံ ဘက်ဂါစတိန်းမှ ဘာလင်မြို့သို့ မာစီးဒီးကားဖြင့် မောင်း၍ ပို့ခဲ့သည့် ဂျာမန်ထောက်လှမ်းရေးသမား ကားဒရိုင်ဘာ ဖြစ်သည် ။ ထိုနေ့က ဟတ်ချ်အာမင်ဘေးတွင် အာရပ်တစ်ဒါဇင်ခန့်ကို အသုဘ အခမ်းအနား၌ ငိုကြွေးနေကြသူများ အဖြစ် တွေ့ရသည် ။

သူတို့ မှာ ၁၉၄၁ အောက်တိုဘာတွင် အီတလီ သံအရာရှိတစ်ယောက်၏ အမျိုးသမီးအစေခံအဖြစ် ဟတ်ချ်အာမင် ရုပ်ဖျက်ကာ ဗြိတိသျှပုလိပ်ထောင်ချောက်မှ လွတ်မြောက် လာပြီး တီဟီရန်မှ တူရကီနယ်စပ်ကို ဖြတ်ကာ ဘာလင်သို့ရောက်အောင် လာခဲ့သည့် အခါက သူ့နောက်မှ လိုက်လာခဲ့သူများ ဖြစ်သည် ။

ဟတ်ချ်အာမင်သည် သူ တတ်နိုင်သမျှ ဩဇာအာဏာသုံးကာ ဂျာမန်တို့ အောင်ပွဲခံရေးအတွက် ကူညီအားပေးခဲ့သည် ။ ဗြိတိသျှတပ်များ နောက်ဘက်တွင် ဝင်ရောက်နှောင့်ယှက်ဖျက်ဆီးရန် အာရပ်တော်လှန်ရေးသမားများကို စုဆောင်းပြီး ပို့ပေးခဲ့သည် ။ ဂျာမန်ထောက်လှမ်းရေးအတွက် ယူဂိုဆလပ်မွတ်စလင်တပ်မနှစ်ခု စုဆောင်းပေးခဲ့သည် ။

တူနီးရှားနှင့် လစ်ဗျားသို့ ဂျာမန်တပ်များ ဝင်နိုင်အောင် ဖန်တီးပေးခဲ့သည် ။ အာဖရိက မြောက်ပိုင်းတွင် မဟာမိတ်တပ်များ ကမ်းတက်ထိုးစစ်ဆင်မည်ကို သူ့လူများက ဂျာမန်တို့ အား လေးဆယ့်ရှစ်နာရီ ကြိုတင်သတိပေးခဲ့သည် ။ ဂျာမန်တို့ က ထိုသတိပေး စကားကို လျစ်လျူရှုခဲ့သည် ။ ဂျူးလူမျိုးတို့ အား ဟိန်းရစ်ဟင်းမလား၏ လူသတ်ဓာတ်ငွေ့ခန်းထဲသို့ ပို့ရန် ဆုံးဖြတ်သည့် အခါ တစ်ယောက်မှ ပါလက်စတိုင်းသို့ ထွက်မပြေးနိုင်အောင် သူ အတတ်နိုင်ဆုံး ဆောင်ရွက်ခဲ့သည် ။ ၁၉၄၃ တွင် ဂျူးကလေး လေးထောင်ကို ဘူလ်ဂေးရီးယားမှ ပါလက်စတိုင်းသို့ ပို့မည် ကြံစည်သည့် အခါ သူ့ကိုယ်တိုင် “ရိုက်” လွတ်တော် နိုင်ငံခြားရေးဝန်ကြီး ရစ်ဘင်ထရော့နှင့် တွေ့ပြီး ထိုအစီအစဉ် ပျက်သွားအောင် တိုက်တွန်းပြောဆိုခဲ့သည် ။

ဟတ်ချ်အာမင် အတွက်မှားခဲ့သည် ။ သူ့မိတ်ဆွေဖြစ်သည့် ဂျာမန်တို့ စစ်ရှုံးတော့မည်။ သူ နေ့လယ်စာစားသည့် အိမ်မှာ ရှိနေစဉ်ပင် ဘာလင်မြို့ကို စနစ်တကျ ဗုံးကြဲသော မဟာမိတ် လေယာဉ်တို့ ၏ အသံကို ကြားရသည် ။ ဒေးဗစ်ဘင်ဂူရီယန်လိုပင် သူလည်း ဂျူးတို့ နှင့် ရင်ဆိုင်ရမည့် တိုက်ပွဲအတွက် ယခုပင် ပြင်ဆင်ရသည် ။ သူ့ကိုယ်ရံတော် ဂျာမန်ထောက်လှမ်းရေးတပ်သားကို သူ့ကားဆီသို့ မျက်ရိပ်ပြကာ စေလွှတ်သည် ။ ဂျာမန်ကိုယ်ရံတော်သည် ကြက်ခြေနီ သို့ပန်းပါဆယ်ထုပ်များ ယူပြီး ပြန်လာသည် ။ မတ်ဖတီက စကားတစ်ခွန်းမျှမပြောဘဲ စားပွဲတွင် စုဝေးထိုင်နေသူများအား ဝေငှသည် ။ ထို့နောက် သူ့ဝတ်ရုံနက်ထဲမှ သားရေအိတ်တစ်ခုကိုယူကာ အထဲတွင် ပါသည့် ငွေစက္ကူများကို ဆွဲထုတ်သည် ။ ပြင်သစ်ဖရန်၊ အမေရိကန်ဒေါ်လာနှင့် ဗြိတိသျှ ရွှေနောက်ခံငွေစက္ကူများကို

စားပွဲပေါ်တင်သည် ။ အသေအချာရေတွက်ကာ တစ်ဒါဇင်ခန့် အထုပ်များ ပြုလုပ်ပြီး သူ့ရှေ့ရှိ လူများ ရှေ့တွင် ချထားသည် ။

သူ့မျက်လုံးများမှာ တည်ငြိမ်သည် ။ သူ့နောက်လိုက်များအား ယခုလို ပြောသည် ။ “အခု တို့ အဖို့ လမ်းဆုံးသွားပြီ၊ ခင်ဗျားတို့ အားလုံး ဖြစ်တဲ့ နည်းနဲ့ ကိုယ့်အိမ်ကိုယ်ပြန်ကြ၊ အဲဒီမှာ တိုက်ပွဲကို အသွင်တစ်မျိုးနဲ့ ပြန်စရလိမ့်မယ်”

ထို့နောက် ထိုင်ရာမှ ထကာ ခြေလှမ်းစိပ်စိပ်ဖြင့် သူနာပြု သီလရှင်သဏ္ဍာန် ရုပ်ဖျက်ပြီး သေတော့မည့် လူနာ၏ အိပ်ခန်းမှ ထွက်သွားပုံအတိုင်း ထွက်သွားသည် ။

ဟတ်ချ်အာမင်သည် အဘက်ဘက်က အရည်အသွေးပြည့်ဝသူ၊ ဘက်စုံတော်သူဖြစ်သည် ။ သို့သော်လည်း နက်နက်နဲနဲ ဘာသာရေးကိုင်းရှိုင်းသူကား မဖြစ်နိုင်။ ၁၉၂၂ မတ်လ ၁ ရက်တွင် ဗြိတိန်၏ ပါလက်စတိုင်း မဟာမင်းကြီး ဆာဟားဘတ်ဆင်မျူယယ်က မွတ်စလင်တို့ အဖို့ တတိယ အရေးကြီးဆုံးမြို့ဖြစ်သည့် ဂျေရုဆလမ်၏ မတ်ဖတီရာထူးကို သူ့အား ခေါ်၍ ပေးသည် ။

မတ်ဖတီဟူသည် မွတ်စလင်ဓမ္မတရားသူကြီး ဖြစ်သည် ။ ကိုင်ရိုမြို့ အယ်အဇာကျောင်းတွင် နှစ်နှစ်တာမျှ သူ ဘာသာရေးစာပေ သင်ယူခဲ့သည် ။ ဟတ်ချ်အာမင်တွင် ဘာသာရေး တရားဓမ္မဆရာ အထိုဝါသနာ မရှိသည် ကို တွေ့ရသည် ။ သူ ငြီးငွေ့ လာပြီး တူရကီတပ်မတော်တွင် ဗိုလ်လောင်းအဖြစ် ဝင်ရောက်အမှုထမ်းသည် ။ ဆံပင်နီနီ၊ မျက်လုံးပြာပြာနှင့် ခါးပတ်မှာ ဓားရှည်တွဲလောင်းချိတ်ထားသည့် ခပ်ကြော့ကြော့ စစ်ဗိုလ်လေးတစ်ယောက် ဖြစ်လာသည် ။

သူ့ကို ဂျေရုဆလမ်မြို့ရှိ အာရပ်အမျိုးသားဝါဒီတို့ က သဘောကျပြီး ယင်းတို့ မှ တစ်ဆင့် ဗြိတိသျှတို့ က သိမ်းသွင်းသည် ။ သူသည် ဗြိတိသျှ၏ ထောက်လှမ်းရေးသမား ဖြစ်လာသည် ။ ဗြိတိသျှတို့ က အာရပ်တို့ အား ကတိတွေအများကြီးပေးသည် ။ ထိုအခါ သူတို့ သည် အာရပ်လူမျိုးတို့ လွတ်မြောက်ရေးကို ဆောင်ကြဉ်းပေးမည့် ပုဂ္ဂိုလ်များ ဟု ယူဆပြီး ဟတ်ချ်အာမင်သည် အင်္ဂလိပ်ချစ်သူတစ်ယောက် ဖြစ်လာသည် ။

ဘဲလ်ဖိုးကြေညာချက်နှင့် ဆိုက်ပိုကော့ သဘောတူညီချက်တို့ ကို ထုတ်ပြန်လိုက်သောအခါ ဗြိတိသျှတို့ သစ္စာဖောက်ပြီဟု အထောက်အထားတွေ့ရပြီး အင်္ဂလိပ်ချစ်သူအဖြစ်မှ အင်္ဂလိပ်မုန်းသူအဖြစ် ပြောင်းလဲလာသည် ။ နောင်အခါ ဂျူးရန်သူတို့ အပေါ် မုန်းတီးမှုသည် ဗြိတိသျှတို့ ဆီသို့ ကူးပြောင်းသွားသည် ။ သို့နှင့် ဆူးဒန်တွင် ဗြိတိသျှအကြံပေးပုဂ္ဂိုလ်အဖြစ်မှ နုတ်ထွက်ကာ ဂျေရုဆလမ်သို့ သူ ပြန်လာသည် ။ ထိုအချိန်တွင် သူ၏ ဇာတိမြို့လမ်းများ ၊ ဈေးများ တွင် ဂျူးများ တဖြည်းဖြည်းများ ပြားလာသည် ကို တွေ့ရသည့် အခါ သူဆောင်ရွက်ရမည့် လုပ်ငန်းကို မြင်လာသည် ။ မကျေနပ်နေသူများ ၊ ဒေါသဖြစ်နေသူများကို ဆူပူသည့် လူအုပ်များ ဖြစ်လာအောင် သူ သွေးထိုးသည် ။

၁၉၂၀ အီစတာပွဲတော် တနင်္ဂနွေနေ့တွင် မြို့ဟောင်းရှိ လမ်းများ ၊ ဈေးများ တွင် စုဝေးနေကြသည့် လူအုပ်ကို သူ စုစည်းကာ ဂျက်ဖာတံခါးတွင် ဂျူးများကို တိုက်ခိုက်စေသည် ။ ထိုပွဲသည် အဓိကရုဏ်းအသွင် ကူးပြောင်းသွားသည် ။

အီစတာဘုရားဝတ်ပြုပွဲ ကျင်းပနေသော အင်ဂလိကင်

ဘုရားကျောင်းသို့ ထိုသတင်း ရောက်လာသည် ။ ကပ္ပတိန် “နေလာ”
ဆိုသူက ဗြိတိသျှ အရာရှိများ ထံသို့ သတင်းပေးရန် မြင်းဖြင့်
ကဆုန်ပေါက် ရောက် လာပြီး မြင်းပေါ်မှ အမြန်ဆင်းကာ
ဘုရားကျောင်းထဲသို့ ခြေဖျားထောက် ဝင်သွားသည် ။ ခုံတန်းလျားတွင်
ဝတ်ပြုနေသော အစိုးရအဖွဲ့အတွင်းဝန်ချုပ် အပါးသို့ကပ်ပြီး
တိုးတိုးသတင်းပို့သည် ။ “ဆာ၊ အတွင်းဝန်မင်းက ဒီမြေမှာ လူတွေ
တစ်ဦးနှင့် တစ်ဦး ချစ်ခင်ကြဖို့ ၊ အေးအေးချမ်းချမ်းနေကြဖို့
ပြောဟောနေပေမယ့် ဂျက်ဖာတံခါးမှာ ဂျူးတွေနဲ့ အာရပ်တွေ
ရိုက်ပုတ်သတ်ဖြတ်ကြလို့ သွေးချောင်းစီးနေပါပြီ” ဟု ဆိုသည် ။

အဓိကရုဏ်းတွင် လူဆယ်နှစ်ယောက် သေဆုံးသည် ။ ။
ဂျူးခြောက်ယောက်နှင့် အာရပ်ခြောက်ယောက်တို့ ဖြစ်သည် ။ ။
ဂျေရုဆလမ်မြို့တွင် ဆီမိုက်အနွယ်ဝင်များ အဓိကရုဏ်းဖြစ်ကာ
သူပိုင်ထိုက် ငါပိုင်ထိုက် အချင်းများ ရာမှ ဂျူးနှင့် အာရပ်တို့ ၏
သွေးများ ပထမဆုံး မြေသို့ကျခြင်း ဖြစ်သည် ။ ထိုအခါမှ စ၍ အာရပ်တို့
၏ ပါလက်စတိုင်းနယ်မြေတွင် အာရပ်အင်အားကြီး နေရာများ နှင့်
ကျေးလက်ဒေသကို ဗြိတိသျှတို့ က ထိန်းသိမ်းထားပြီး ကျေးရွာများ ၊
ဈေးများ တွင် ဟတ်ချ်အာမင်ဟတ်ဆေနီ၏ ဩဇာကြီးမားလာသည် ။ ။
အဓိကရုဏ်းတွင် သူခေါင်းဆောင်သဖြင့် သူ့မျက်ကွယ်တွင်
ထောင်ဆယ်နှစ် ပြစ်ဒဏ်စီရင်သည် ။ ဆူပူမှုကို ခေါင်းဆောင်သူအဖြစ်
ထင်ရှား လာပြီးနောက် လိုက်လံဖမ်းဆီးသည် တွင် ထရန်းဂျော်ဒန်သို့
ထွက်ပြေးလွတ်မြောက်သွားသည် ။

ပုန်းရှောင်နေသည် မှာ ခဏသာ ကြာသည် ။ ။ ထိုအချိန်တွင်
ဂျေရုဆလမ်မြို့၏ ဓမ္မတရားသူကြီး ရာထူးနေရာ လစ်လပ်သည် ။ ။
ယင်း ရာ ထူး မှာ ပါလက်စတိုင်းတွင် အရေးကြီးသော

မွတ်စလင်ဘာသာဝင်များ ၏ တရားရုံးဖြစ်သည် ။
ဗြိတိသျှအုပ်ချုပ်သူများက မွတ်စလင်လူကြီးများ တင်ပြသည့် သုံးဦးမှ
တစ်ဦးကို ခန့်ရမည်။ အုပ်ချုပ်ရေးအဖွဲ့၏ နိုင်ငံရေး အတွင်းဝန်ဖြစ်သူ၊
ရဲရဲတောက် ဇီယွန်ဆန့်ကျင်ရေးသမားလည်း ဖြစ်သူ အီး၊ တီ၊
ရစ်ချမ္ဗန်က ဟတ်ချ်အာမင်အား ထိုရာထူးပေးရန် ဆုံးဖြတ်သည် ။
မဟာမင်းကြီး ဆာရစ်ချတ်ဆင်မျူယယ်ကို သူက တိုက်တွန်းသည် ။
သူ့ကို ထိုရာထူးခန့်လျှင် တာဝန်ရှိလာမည်ဖြစ်သဖြင့်
ပြုပြင်ပြောင်းလဲလာနိုင်သည် ဟု အကြောင်းပြ ထောက်ခံသည် ။

ဗြိတိသျှတို့ က သူ့ဘက်တွင် ရှိသော်လည်း သူ့နောက်လိုက်များက
တင်ပြသူ သုံးဦးအနက် နှစ်ဦးကို ထောက်ခံပြီး သူ့ကို
မထောက်ခံကြပေ။ မည်မျှလေးစားကြောင်းပြခြင်းဖြစ်သည် ။
သို့ငြားလည်း ဗြိတိသျှတို့ က သူ့ကို ခန့်သည် ။ ထိုစဉ်က
အာရပ်လိုလားသူ လူငယ်တစ်ယောက်ဖြစ်သည့်
ဆာအလက်ကတ်ဘရိုက်က “သူ့ထိပ်က နှစ်ယောက်ကို ခင်ဗျားတို့
မရနိုင်ဘူးလို့ ပြောလိုက်တာပဲ” ဟု ပြန်ပြောင်းပြောပြသည် ။

ဤသို့ဖြင့် ဗြိတိသျှတို့ သည် သူတို့ သိမ်းသွင်းမရနိုင်သော ရန်သူကို
ပါလက်စတိုင်း မွတ်စလင်ရုံးတစ်ခုတွင် ရာသက်ပန်ခန့်အပ်လိုက်သည်
။ မဟာမင်းကြီးက သူ့အား တစ်ခုသတိပေးသည် ။
ရာထူးခန့်အပ်ခံရပြီးနောက် ဟတ်ချ်အာမင်အား အိမ်သို့ပြန်ကာ
မုတ်ဆိတ်မွေး ပေါက်လာအောင် လုပ်ပါ။ သို့မှ သာ
နှစ်ဆယ့်ရှစ်နှစ်အရွယ်နုနယ်သော မျက်နှာသည် ရာထူးနှင့်
လိုက်အောင် ခုံညားလာမည်ဟု မဟာမင်းကြီးက ပြောသည် ။

ခ ဏ တာ မျှ အ တွင် မှာ ကား ဗြိတိသျှ၏ ဆုံးဖြတ်ချက်သည်

မှန်ကန်သယောင် ရှိသည် ။ ဟတ်ချ်အာမင် ငြိမ်သွားသည် ။ ရန်သူကို နှောင့်ယှက်ရန်ထက် သူ့မှာ လုပ်စရာတာဝန်တွေ အများကြီး ရှိလာသည် ။ အာဏာအခြေခံကို စိတ်ရှည်ရှည်ဖြင့် တည်ဆောက်သည် ။ မွတ်စလင်အဖွဲ့ချုပ်တွင် ဥက္ကဋ္ဌအဖြစ် အရွေးခံရသည် ။ ပါလက်စတိုင်းတွင် ရှိသော မွတ်စလင် ငွေကြေးရန်ပုံငွေအဖွဲ့များကို ထိန်းချုပ်ထားသည် ။ ရုံးများ ၊ ဗလီများ ၊ စာသင်ကျောင်းများ ၊ သင်္ချိုင်းများ တွင် သူ့အာဏာ သက်ရောက်လာသည် ။ သို့နှင့် မကြာမီကာလအတွင်းမှာပင် ပါလက်စတိုင်းတွင် နေထိုင်သော မွတ်စလင်များ သည် သူမသိဘဲ မမွေးရဲ၊ မသေရဲ ဖြစ်လာအောင် သူ့ကျေးဇူးနှင့် မကင်းသူများ ဖြစ်လာသည် ။ ဟတ်ချ်အာမင်၏ အာဏာစက် ထက်သည် ဆိုသည် မှာ ထင်ရှားလာသည် ။ မည်သည့် ဘာသာရေး အကြီးအကဲ၊ မည်သည့် ကျောင်းဆရာ၊ မည်သည့် အရာရှိကိုမျှ သူမသိဘဲ ရာထူးမခန့်နိုင်။ ပထမဆုံး မတ်ဖတီအာမင်ကို သစ္စာစောင့်သိဖို့ လိုသည် ။ ပညာတတ် လူတန်းစားကို သူ မယုံကြည်။ မလိုမုန်းထားသည် အထိ ဖြစ်လာသည် ။ အလိမ္မာကင်းသော ရိုးသားသော လူတန်းစားများ စုဝေးရာ ဈေးများ ၊ ကျေးရွာများ တွင် နောက်လိုက် စုသည် ။ နောက်လိုက်များကို ပေးကမ်းစွန့်ကြဲသည် ။ လက်နက်များ တပ်ဆင်ပေးသည် ။

ဟတ်ချ်အာမင်သည် နောက်လိုက်စုကာ အချိန်အခါကို စောင့်သည် ။ ၁၉၂၈ စက်တင်ဘာလ ၂၄မှာ ဂျူးတို့ ၏ ယွမ်ကစ်ပါပွဲလမ်းသဘင်နေ့ ဖြစ်သည် ။ ကြေကွဲဖွယ်မြို့ရိုးတွင် ဖြစ်သည် ။ ထိုနေ့က တံတိုင်းဘေးတွင် ဝတ်ပြုနေကြသော အမျိုးသားနှင့် အမျိုးသမီးတို့ ကို ခွဲခြားရန် ရွှေ့ပြောင်းနိုင်သော ကန့်လန့်ကာတစ်ခုကို ဂျူးတို့ က ကာရံပေးသည် ။ ။ ယင်းမှာ အရေးမကြီးသည့်

စိတ်ထားဖော်ပြချက်တစ်ခုသာ ဖြစ်သည် ။ သို့သော်လည်း ဂျေရုဆလမ်မြို့၏ အခြေအနေမှာ ရာစုနှစ်များ စွာကပင် သေးငယ်သော ဘာသာရေးစိတ်ထားများ တွင် အရေးကြီးသော နိုင်ငံရေး ရည်ရွယ်ချက် ကပ်၍ ပါလာသည် ကို ဟတ်ချ်အာမင် သိထားသည် ။ တစ်ဖန်ရရှိပြီး အခွင့်အရေးကို မပျောက်ဆုံးအောင် ထိန်းသိမ်းကာကွယ်လေ့ရှိသည် ။ ဂျေရုဆလမ်၏ ခရစ်ယာန်များ သည် မြင့်မြတ်သော လိုဏ်ဂူပေါ် ခြေတစ်ဖက်ချကာ ပွတ်တိုက်ရုံမျှဖြင့် အခွင့်အရေးကလေးရအောင်ပင် မျိုးဆက်ပေါင်းများ စွာ ရုန်းကန်ကြိုးပမ်းခဲ့ကြရသည် ။ ဂျူးလူမျိုးများ သည် အစ္စလာမ်ဘာသာရေး အထွတ်အမြတ် နေရာများကို ချင်းနင်းချိုးဖောက်ရန် ကြိုးစားကြသည် ။ သူတို့ ရည်ရွယ်ချက်မှာ လိပ်ခုံးကျောက်တုံးကို သိမ်းပိုက်ရန်ပင် ဖြစ်သည် ဟု မတ်ဖတီက စွပ်စွဲကာ ဘာသာရေး အယူသီးမှုအလံကို လွှင့်ထူလိုက်သည် ။

နောက်တစ်နှစ်အကြာ မွတ်စလင်ဥပုသ်နေ့ဖြစ်သည့် သောကြာနေ့တစ်နေ့တွင် သွေးချောင်းစီးပွဲ ဖြစ်ပွားသည် ။ ထိုနေ့က နေမွန်းတည့်ချိန်တွင် လိပ်ခုံးကျောက်တုံး၌ မတ်ဖတီ တရားဟောသည် ။ လက်ထောက်များက လူအုပ်ကြီးကို ဗလီဘုရားကျောင်းဆီသို့ ခေါ်ဆောင်လာသည် ။ သူကား ဗြိတိသျှတို့ က မယုံသင်္ကာ မဖြစ်အောင် လိမ္မာပါးနပ်စွာ အကွက်ဆင်တတ်သူ ဖြစ်သည် ။ လူအုပ်ကြီးကမူ သူတို့ ဘာအတွက် စုဝေးရောက်ရှိလာရသည် ကို သိသည် ။ ဟတ်ချ်အာမင်လည်း သိသည် ။ ဘုရားဝတ်ပြုပြီးလျှင် ကြေကွဲဖွယ်မြို့ရိုးအထက်ရှိ သူ၏ ပန်းခြံထဲမှ နေ၍ အောက်ဘက်သို့ သူကြည့်သည် ။ လူအုပ်က ဂျူးဘုရားဝတ်ပြုသူများ နှင့် တိုက်ခိုက်သည် ကို သူ မြင်ရသည် ။

ထိုအချိန်တွင် ပါလက်စတိုင်းတစ်ခုလုံးသို့ အဓိကရုဏ်းများ

ပျံ့နှံ့သည် ။ အားလုံးပြီးဆုံးလျှင် ဂျူးတစ်ရာကျော် သေဆုံးကာ ဟတ်ချ်အာမင်ဟတ်ဆေနီသည် လည်း အာရပ်တို့ ၏ ပါလက်စတိုင်းတွင် ယှဉ်ပြိုင်ရဲသူ မရှိသော ခေါင်းဆောင်နေရာကို ရရှိခဲ့လေသည် ။

၁၉၃၅ တွင် နာဇီဂျာမနီမှ ဂျူးအများ အပြား ပါလက်စတိုင်းသို့ ဝင်ရောက်လာကြသည် ။ ထိုအခါ အာမင်၏ နောက်လိုက်များ သည် ပြောက်ကျားစစ်ပွဲငယ်လေးများ ဆင်နွှဲတိုက်ခိုက်သည် ။ အစ္စလာမ်လူထုသည် အသေခံရန် အသင့်ရှိကြသည် ဟု ဟတ်ချ်အာမင် ခံယူသည် ။ သူတို့ အား အစ္စလာမ်ဘာသာကို ကာကွယ်သည့် မြင့်မြတ်သော စစ်ပွဲတွင် ဆင်နွှဲခွင့်ပေးခြင်း ဖြစ်သည် ။ ရည်ရွယ်ချက်တွင် ဗြိတိသျှတို့ ကို ပါလက်စတိုင်းမှ မောင်းထုတ်ရန်အထိ ပါဝင်သည် ။ တစ်ဖန် ပါလက်စတိုင်းပြဿနာကို သူ့စိတ်ကြိုက် ဖြေရှင်းရန် သူ ရည်ရွယ်သည် ။

သူ၏ လှုပ်ရှားမှုများမှာ ပို၍ ရဲတင်းလာသည် ။ အထွေထွေသပိတ်ကြီးတစ်ခု ခြောက်လကြာမှောက်ရန် သွေးထိုးပေးသည် ။ ယင်းက ဗြိတိသျှတို့ အား မတုန်လှုပ်စေသည့် အခါ သပိတ်မှ သည် လက်နက်ကိုင်ပုန်ကန်ထကြွမှုအဆင့်အထိ တက်လှမ်းလာသည် ။ မူလက ဗြိတိသျှနှင့် ဂျူးတို့ ကို ဆန့်ကျင်ရန်ရည်ရွယ်သော ပုန်ကန်မှုသည် ချက်ချင်းပင် မူလရည်ရွယ်ချက်ပျောက်ကာ အချင်းချင်း မလိုမုန်းထားပြီး သတ်ဖြတ်သည် အထိ ဖြစ်လာသည် ။ စောစောက အစ္စလာမ်ဘာသာအတွက် အသက်စွန့်ရန် ဝန်မလေးသူတို့ သည် ဟတ်ဆေနီနှင့် ဆန့်ကျင်ဘက်ဂိုဏ်းသားရန်သူများ ဖြစ်လာကြသည် ။ နောက်ဆုံးတွင် လူမှုအဆင့်အတန်း မြင့်မားသူများ နှင့် ပညာတတ်

ကျွမ်းကျင်သူများ အပေါ် ဟတ်ဆေနီ သံသယဝင်လာသည် ။
မြေပိုင်ရှင်များ ၊ ကျောင်းဆရာများ ၊ အစိုးရအမှုထမ်းများ ၊
စာရေးစာချီများ ၊ အင်္ဂလိပ်လို ဖတ်တတ်သူ ရေးတတ်သူများကိုပါ
သေနတ်နှင့် ချောင်းမြောင်းပစ်ခတ်လာသည် ။ မြို့များ တွင်
နံနက်စောစောပိုင်း အာရပ်ထုံးစံအရ ဈေးဝယ်လာကြသည့်
ယောက်ျားများကို လဟာပြင်ဈေးအလယ်မှာ ပင် ပစ်သတ်သည် ။
သတ်ရန် ရည်ရွယ်သူ နောက်နားသို့ လူတစ်ယောက်ရောက် လာပြီး
ခြုံထည်ထဲမှ သေနတ်ထုတ်ကာ ပစ်သတ်ပြီး ပျောက်ကွယ်သွားသည် ။
ကျေးလက်တောရွာများ တွင် မူ ညအချိန်၌ အုပ်စုတစ်စုလုံး
အိမ်ပေါ်တက် လာပြီး အိပ်ရာထဲမှာ အိပ်ပျော်နေသူကို သတ်သွားသည် ။

အချင်းချင်းသတ်ဖြတ်သည့် ပွဲတွင် အာရပ်နှစ်ထောင်ကျော်
သေဆုံးခဲ့သည် ။ ဂျူးများက သူတို့ ထူထောင်မည့် လူ့အဖွဲ့အစည်းများ
အတွက် လူငယ်ခေါင်းဆောင်များ မွေးထုတ်နေစဉ်
ဟတ်ချ်အာမင်ဆေနီသည် အာရပ်လူမျိုးပျောက်အောင် စနစ်တကျ
သုတ်သင်နေသည် ။ ဤသို့ဖြင့် အာမင်သည် အာရပ်ခေါင်းဆောင်
မျိုးဆက်သစ်တစ်ခုကို သူ့အား ကြောက်ရွံ့ပြီး ခေါင်းမဖော်ရဲဘဲ
နှုတ်ပိတ်နေအောင် လက်စ တုံးစေခဲ့သည် ။

ဟတ်ချ်အာမင် မှာ စကားပြောချိုသာသည် ။ ဖော်ရွေသည် ။
တည်ကြည်ပြီး ယဉ်ကြော့ကြော့ အမူအရာရှိသည် ။ သူသည်
ပရိတ်သတ်အလယ်တွင် ရောက်လာတတ်သည် ။ သူ့အသံတိုးတိုးသာ
ကြားရသည် ။ ဧည့်သည် များကို ကော်ဖီဖြင့် အမြဲဧည့်ခံသည် ။
သူသတ်ချင်သည့် လူကို လက်ညှိုးတစ်ချက် ညွှန်လိုက်ရုံဖြင့်
ကိစ္စပြီးပြတ်သည် ။ သူ့လက်ညှိုးမှာ လှုပ်ရှားမှု မသိသာ။ သူ့ကိုယ်သူမူ
များ စွာ အကာအကွယ်ယူသည် ။ အသက်ကို ရန်ရှာမရနိုင်အောင်

အပြင်ထွက်လျှင် ကျည်ဆန်ကာ ကိုယ်ကပ်အင်္ကျီ ဝတ်ပြီးမှ ထွက်သည် ။
ကိုယ်ရံတော်ခြောက်ယောက် အမြဲခြံရံပြီးမှ ထွက်သည် ။ ခရီးသွားလျှင်
သံချပ်ကာ မာစီးဒီးကားဖြင့် သွားသည် ။ ချိန်းသည့် အချိန်အတိုင်း
မရောက်။ စောပြီးရောက်သည် ၊ သို့မဟုတ် နောက်ကျပြီးမှ ရောက်သည်
။

နောက်ဆုံးတွင် ဗြိတိသျှတို့ က မတ်ဖတီကို ဖမ်းရန် ဆုံးဖြတ်သည် ။
ထိုအခါ သူတောင်းစားသဏ္ဍာန် ရုပ်ဖျက်ကာ မြို့ဟောင်းမှ
ထွက်ပြေးသွားပြီး ဂျက်ဖာသို့ ရောက်သွားသည် ။ ထိုကမှ
ငါးဖမ်းလှေတစ်စင်းက သူ့ကို လက်ဘနွန်သို့ ပို့ပေးသည် ။

ဘီရွတ်တွင် ခိုလှုံနေစဉ် ပြင်သစ်က သူ့ကို
ခပ်ပေါ့ပေါ့လွှတ်ထားသည် ။ ဒုတိယ ကမ္ဘာစစ်ဖြစ်သည် အထိ
ပုန်ကန်လှုပ်ရှားမှုများကို ပြုလုပ်နေသည် ။ ၁၉၃၉
စက်တင်ဘာညနေချမ်းတွင် မူ သံလွင်သီးကို မြို့ရင်း
မိတ်ဆွေတစ်ယောက်အား “ဗြိတိသျှထက် ဂျာမန်တွေက ပိုပြီး
အားကိုးရမယ်လို့ မထင်ဘူးလား” ဟု သူမေးသည် ။

မတ်ဖတီ၏ စိတ်တွင် ပိုင်းဖြတ်ပြီးတစ်ခု ရှိနေသည် ။ ၁၉၃၆ မှ စ၍
ဂျာမန်တို့ နှင့် သူ အဆက်အသွယ်ရခဲ့သည် ။ ဘီရွတ်မှ ဘက်ဂဒက်သို့
သူသွားသည့် အခါ ပြင်သစ်က သူ့နောက်မှ မသိမသာလိုက်၍
ထောက်လှမ်းသည် ။ ဘက်ဂဒက်တွင် ဝင်ရိုးတန်း (ဂျာမန်၊ အီတလီ)
အကူအညီဖြင့် ဗြိတိသျှတို့လိုလားသော အစိုးရကို ဖြုတ်ချရန်
သူကြိုးစားသည် ။ အကြံအစည် မအောင်မြင်သည့် အခါ ဗြိတိသျှတို့
ထက်အလျင် တီဟီရန်သို့ သူထွက်ပြေးသည် ။ ၁၉၄၁ စက်တင်ဘာတွင်
အီရန်ကို ဗြိတိသျှတပ်များ နှင့် ရုရှားတပ်များက သိမ်းပိုက်သည့် အခါ

ဟစ်တလာနှင့် တွေ့ရန် ဘာလင်သို့ သူ ထွက်ပြေးသည် ။

၁၉၄၅ ဧပြီလတွင် ဘာလင်၌ နေ့လယ်စာ စားပြီးနောက် ခြောက်ပတ်ရှိသည့် အခါ ဟတ်ချ်အာမင်ဟတ်ဆေန်နှင့် သူ့ နောက်လိုက် နှစ်ယောက်မှာ ပဲရစ်မြို့ ရှာရှေမီဒီထောင်ထဲသို့ ရောက်သွားသည် ။ သူတို့သည် ဆွစ်ဇာလန်တွင် နိုင်ငံရေး ခိုလှုံခွင့်ရရန် မျှော်လင့်ပြီး ဩစတြီးယားနိုင်ငံ ကလာဂင်ဖတ်မှ ဂျာမန်လေ့ကျင့်ရေး လေယာဉ်တစ်စင်းဖြင့် ထွက်ပြေးခဲ့သည် ။ ဆွစ်ဇာလန်က သူတို့ ကို လက်မခံသည် တွင် ပြင်သစ်ဘက်သို့ပြောင်းရန် ဆုံးဖြတ်ခဲ့သည် ။ ပဲရစ်တွင် ရှိနေစဉ် ညူရင်းဘတ်စစ်ခုံရုံးတွင် ဂုဏ်ရှိသည့် တစ်နေရာရပြီးနောက် စစ်ခုံရုံးက သူ့ကို ပါလက်စတိုင်း နိုင်ငံရေးလောကမှ ဖယ်ရှားပြီးလျှင် အာရပ်ခေါင်းဆောင်မှုတွင် တစ်နေရာရရန် အလားအလာရှိသည် ကို သူ မျှော်လင့်မိသည် ။

စစ်ခုံရုံးတွင် ထိုသို့ စီရင်နိုင်ရန် သက်သေအထောက်အထားများ စွာ ရှိသည် ။ ယင်းတို့ ကို ထုတ်ဖော်ပေးသူမှာ ဘက်ဂါစတိန်းမှ ဟတ်ချ်အာမင်၏ လက်သုံးအခိုင်းအစေ အမျိုးသမီး ဖြစ်သည် ။ သူက သက်သေအထောက်အထား အတော်များများ ထုတ်ဖော်သည် ။ သူသည် ဂျူးအေဂျင်စီက ဟတ်ချ်အာမင်တွင် မြှုပ်နှံထားသည့် အထောက်တော် အမျိုးသမီးတစ်ယောက် ဖြစ်သည် ။ အမျိုးသမီးမှာ ပီရီသည် ။ မတ်ဖတီကလည်း သံသယလုံးဝမရှိခဲ့။ ခွဲခွာခါနီးတွင် ချစ်ခင်နှစ်သက်သောအားဖြင့် အဖိုးအတန်ဆုံး လက်ဆောင်တစ်ခုကို ဟတ်ချ်အာမင် အလေးအနက်ပေးခဲ့သည် ။

သို့သော်လည်း ဟတ်ချ်အာမင်မှာ ညူရင်းဘတ်စစ်ခုံရုံးသို့ ဘယ်သောအခါမျှ ရောက်ရန် အကြောင်းမရှိတော့ပေ။ ဗြိတိသျှတို့ က

ဆီးရီးယားနှင့် လက်ဘနွန်မှ သူ့ကို မောင်းထုလိုက်သည် ကို ပြင်သစ်တို့ က အကြီးအကျယ် ဒေါပွကာ မကျေမနပ် ဖြစ်သည် ။ သို့ဖြစ်ရာ ဗြိတိသျှတို့ အား ဒုက္ခပေးနိုင်သည့် နိုင်ငံရေးသမားတစ်ယောက်ကို သူတို့ ထိန်းသိမ်းထားရန် ဝန်မလေးပေ။ ဗိုလ်ချုပ်ချားဒီဂေါက “ခင်ဗျားအမှုကို သိပ်စိတ်ဝင်စားနေတယ်” ဟု မတ်ဖတီသိရသည် ။ မတ်ဖတီနှင့် သူ့နောက်လိုက်များအား ထောင်သို့ပို့မည့် အစား ပဲရစ်မြို့ပြင်ဘက်က အိမ်ကလေးတစ်ခုတွင် လွတ်လွတ်လပ်လပ် နေထိုင်ခွင့် ပြုထားသည် ။ သို့သော်လည်း ပြင်သစ်ဆားပုလင်းများက မျက်လုံးဒေါက်ထောက် ကြည့်နေကြသည် ။

ဗြိတိသျှတို့ ကမူ သူတို့ ကိုလိုနီများ တွင် မွတ်စလင်တို့ မကျေမနပ်ဖြစ်မည်ကို မလိုလား။ သို့ဖြစ်ရာ ညူရင်းဘတ်စစ်ခုံရုံးသို့ သူ့ကိုပို့ရန် ထက်ထက်သန်သန် မကြိုးစား။ ကြေညာချက်အချို့ကိုသာ ထုတ်ပြန်ခဲ့သည် ။ နောက်ဆုံး ၁၉၄၆ နွေဦးတွင် ပြင်သစ်ယာယီသမ္မတ လီယွန်ဘလမ်းသည် အမေရိကသို့ အလည်အပတ်ခရီး ထွက်ခဲ့စဉ် ဇီယွန်ဝါဒီခေါင်းဆောင်တို့ က မတ်ဖတီအား စစ်ခုံးရုံးသို့ ပို့မည်ဆိုလျှင် အမေရိကန်အစိုးရထံမှ စီးပွားရေးအကူအညီ ရနိုင်ဖွယ်ရှိသည် ဟု ကမ်းလှမ်းခဲ့သည် ။ မတ်ဖတီအား အကူအညီနှင့် ဖလှယ်သည့် သဘောပင် ဖြစ်သည် ။ ဇီယွန်တို့ ၏ အကျိုးစီးပွားကို လိုလားသူ ဘလမ်းက သဘောတူခေါင်းညိတ်ခဲ့သည် ။ သို့ငြားလည်း သူ၏ ဝန်ကြီးချုပ် ဂျော့ဘီဒေါ့က သဘောမတူ။ ပြင်သစ်မှ တိတ်တဆိတ် ထွက်ခွာသွားလျှင် ကောင်းမည်ဟု မတ်ဖတီအား တိတ်တဆိတ်အကြံပြုသည် ။ ၁၉၄၆ မေ ၂၉ တွင် မုတ်ဆိတ်မွေးပြောင်အောင် ရိတ်ကာ ဝတ်စုံပြည့်ဝတ်ဆင်လျက် ဆီးရီးယားနိုင်ငံကူးလက်မှတ် အတုကိုကိုင်ဆောင်ပြီး

အမေရိကန်ဦးစားပေး ခရီးသည် အဖြစ် တီဒဗလျူအေ
လေယာဉ်ကိုစီး၍ ကိုင်ရိုမြို့သို့ အာမင် ထွက်ခွာခဲ့သည်။ ။

မြောက်အာဖရိက၏ ပြင်သစ် ကိုလိုနီများ ဖြစ်သည့် မော်ရိုကို၊
တူနီးရှားနှင့် အယ်ဂျီးရီးယားတို့ တွင် ပြင်သစ်တို့ က သက်သက်ညှာညှာ
အုပ်ချုပ်ခဲ့ပါသည် ဆိုသော မတ်ဖတီ၏ ကြေညာချက်အရ
သူလွတ်မြောက်ထွက်ပြေးနိုင်အောင် ဖန်တီးပေးခဲ့သည် ဟု
ပြင်သစ်သတင်းစာ ပဲရစ်ပရက်က နောက်ဆယ့်နှစ်နှစ်အကြာတွင်
ဖော်ပြခဲ့သည်။ ။

လေးရက်ကြာလျှင် သူ၏ ဂျေရုဆလမ်ဌာနချုပ်သို့
စကားသုံးလုံးပါသော သံကြိုးတစ်စောင် ရောက်လာသည်။ ။ သံကြိုးတွင်
“ပါပါ ပြန် လာပြီ” ဟု ဆိုသည်။ ။ ထိုအချိန်မှ စ၍
အာရပ်ခေါင်းဆောင်မှုသည် ဘာသာရေးအယူသီးသူ၊ မစေ့စပ်တမ်း
ဆန့်ကျင်တိုက်ခိုက်မည့် သူထံသို့ ရောက်သွားသည်။ ။ ဗြိတိန်တွင်
ပညာသင်ပေးကာ ဗြိတိသျှတို့ က မွေးထားသည့် ပညာတတ်လူငယ်များ
သည် ခေါင်းဆောင်မှု သူထံမှ ပြောင်းယူရန် နောက်လိုက်များ
စည်းရုံးသည်။ ။ စောစောပိုင်းက မတ်ဖတီအကြောင်း
ကောင်းသတင်းများကို သူတို့ ပြန်လည် အမှတ်ရလာကြသည်။ ။

ဒေးဗစ်ဘင်ဂူရီယန် နည်းတူ ဟတ်ချ်အာမင်ဟတ်ဆေနီသည်
ရင်ဆိုင်ရတော့မည့် တိုက်ပွဲအတွက် ပြင်ဆင်သည်။ ။ လက်ဘနွန်
တောင်ပေါ်စခန်းဖြစ်သည့် “အယ်လေ” ရှိ ဟိုတယ်ခန်းတစ်ခုမှ နေ၍
ကုလသမဂ္ဂတွင် ပါလက်စတိုင်းကိစ္စ အချေအတင် ပြောဆိုကြသည် ကို
သူ နားထောင်သည်။ ။ နောက်တစ်နေ့ အရုဏ်တွင် ဂျေရုဆလမ်သို့
တယ်လီဖုန်းဆက်ကာ တိုက်ပွဲစရန် အမိန့်များ ထုတ်သည်။ ။ သူ၏

စည်းရုံးရေးအခြေခံသည် ဈေးများ ဖြစ်လေသည်။ ။

ဒီဇင်ဘာ ၁ ရက်နေ့ အရုဏ်တက်တွင် ဈေးများ ၌ လူအများ စုဝေးမိကြသည်။ ။ ကုလသမဂ္ဂ၏ ခွဲခြမ်းရေး မဲခွဲဆုံးဖြတ်ချက်ကို ဂျေရုဆလမ် လမ်းများ ပေါ်မှ တစ်ဆင့် ဟတ်ချ်အာမင်၏ ပြန်ကြားချက်ကို ကြားသိစေတော့မည်။ အာရပ်ဈေးဆိုင် တံခါးများ ပိတ်သွားကြသည်။ ။ စတိုးဆိုင်မျက်နှာစာတွင် ထုံးဖြူသုတ်ကြသည်။ ။ ပြီးတော့ လခြမ်းအမှတ်အသား သို့မဟုတ် လက်ဝါးကပ်တိုင် အမှတ်အသားများ ရေးခြယ်ကာ လူအုပ်ကြီး၏ အန္တရာယ်မှ အကာအကွယ်ယူကြသည်။ ။ မတ်ဖတီက သုံးရက် အထွေထွေ သပိတ်မှောက်ရန် ဆော်ဩသည်။ ။ ယနေ့နံနက်မှာ ပင် ဂျက်ဖာတံခါးတွင် အာရပ်အမျိုးသမီးနှစ်ယောက်ကို ဂျူးတို့ က မုဒိမ်းကျင့်သည် ဆိုသော ကောလဟာလ သတင်းစကား ပျံ့နှံ့လာသည်။ ။ ဒေါသထွက်နေသော လူအုပ်မှာ ထိန်းမရ ဖြစ်လာသည်။ ။ ဆန္ဒပြ ချီတက်ရာ လမ်းတစ်လျှောက်တွင် အလုပ်သမားများ ၊ သွားလာနေကြသူများ ၊ လယ်သမားများ ၊ ဒေါသထွက်နေသော လူငယ်များ ၊ ဈေးသည် များ ၊ အော်ဟစ်နေသော အမျိုးသမီးများအားလုံး ဂျူးရပ်ကွက်များ ဆီသို့ ရေကာတာကြီးတစ်ခု ကျိုးပေါက်သဖြင့် ရေများ ဒလဟော စီးဆင်းသွားသလို တစ်ရှိန်ထိုးသွားကြသည်။ ။ ဘာကလေဘဏ်တိုက်နားရှိ ဘတ်စ်ကားကုမ္ပဏီမှ ကော်ဖီအလုပ်သမား ဆယ့်ခြောက်နှစ်သား နာဒီဒိုင်အိသည် စိတ်အား တက်ကြွ လာပြီး ကော်ဖီဖန်းကိုချကာ လူအုပ်ကြီးနှင့် အတူ လိုက်ပါသွားသည်။ ။

အာရပ်သီချင်းများ သံပြိုင်သီဆိုပြီး လက်ခုပ်များ စည်းချက်ကျကျ တီးလာသော လူအုပ်ကြီးတွင် တုတ်ကိုင်သူ၊ သံချောင်းကိုင်သူများ

ပါလာသည် ။ ကံမကောင်းသည့် ဂျူးသတင်းစာဆရာ အက်ရှာလာဇာကို ကားပေါ်က ဆွဲချကာ ရိုက်နှက်ကြသဖြင့် ဒဏ်ရာ အပြင်းအထန်ရသည် ။

မေရီမင်းသမီးရိပ်သာလမ်းအတိုင်း ချီတက်လာကြသည့် လူအုပ်ကို ဟာဂါနားတပ်ဖွဲ့ဝင် “ဇီဆိုင်နိုင်” စောင့်ကြည့်နေသည် ။ ဗြိတိသျှလုံခြုံရေးတပ်ဖွဲ့များက ထိန်းသိမ်းတားမြစ်လိမ့်မည်ဟု သူ ထင်သည် ။ လွန်ခဲ့သည့် နှစ်ဆယ့်လေးနာရီက ဂျေရုဆလမ်၏ ဂျူးများ နှင့် အတူ ထိုပုလိပ်များ အရက်သောက်ခဲ့ကြပြီး ဝမ်းသာအားရ လက်ပြနှုတ်ဆက်ခဲ့ကြသည် ကို သူ မြင်ခဲ့သည် ။ ယခုမူ သူတို့ သည် ချီတက်လာသော လူအုပ်ကြီးကို မဟန့်တားဘဲ ရပ်ကြည့်နေသည် ကို တွေ့ရသဖြင့် အံ့အားသင့်မိသည် ။

ပုလိပ်က ရပ်ကြည့်နေသည် ကို မြင်သည့် လူအုပ်သည် အရောင်းအဝယ် စည်ကားသည့် ရပ်ကွက်ရှိ ဂျူးဆိုင်များ ဆီသို့ ရောက်လာသည် ။ ဂျူးဆိုင်ရှင်များကို ရိုက်နှက်သည် ။ ပြတင်းများကို ရိုက်ခွဲသည် ။ တံခါးများကို ဖြုတ်ချသည် ။ ဆိုင်များ ထဲ ဝင်ကာ စင်ပေါ်မှ ကုန်များကို တစ်ပွေ့တစ်ပိုက် သယ်ယူကြသည် ။ ကလေးငယ်များ သည် မုန့်ဆိုင်များ သို့ဝင်ကာ မုန့်များ အဝအပြဲ စားကြသည် ။ အိတ်ထဲ ထည့်ယူကြသည် ။ လူကြီးများက အဖိုးတန် ပစ္စည်းများ ဖြစ်သည့် အထည်စများ ၊ ဦးထုပ်များ ၊ အိပ်ရာခင်များ ၊ ဖိနပ်များ ၊ စည်သွတ်ဘူးများကို ရနိုင်သမျှ သယ်ယူကြသည် ။ ဗြိတိသျှပုလိပ်အချို့က သော့ခတ်ထားသည့် ဆိုင်များမှ သော့များကို သေနတ်ဖြင့်ပစ်ကာ ဖွင့်ပေးကြသည် ။ အချို့က သံတံခါးများကို သံချပ်ကာကားဖြင့် တိုက်ကာ ဖျက်ဆီးပေးကြသည် ။

ဆိုင်များကို ဝင်ရောက်လုယက်ပြီးနောက် မီးတင်ရှို့ကြသည် ။
မြို့သစ်တွင် မီးခိုးလုံးများ တလိမ့်လိမ့် တက်လာသည် ။ ဂျူးရပ်ကွက်ရှိ
အာရပ်အချို့သည် တတ်နိုင်သမျှ တားမြစ်ထိန်းသိမ်းပေးသည် ။
တယောထိုးသည့် သွားဆရာဝန် ဆမ်မီအဘိုဆွန်သည်
သူ့အိမ်အောက်ထပ်မှ စတိုးဆိုင်တစ်ခု မီးလောင်သည် ကို
ငြိမ်းသတ်သည် ။ ထို့နောက် မပျက်မစီးဘဲ ကျန်ရစ်သည့် ဆိုင်အချို့တွင်
လက်ဝါးကပ်တိုင် အမှတ်အသားများ ရေးခြယ်ပေးသည် ။

ယင်းတို့ မှာ စတိသဘောသာ သက်ရောက်သည့် တားဆီးမှုများ
ဖြစ်သည် ။ ရပ်ကွက်တစ်ခုလုံး မီးလောင်နေစဉ်
ဟာဂါနားတပ်ဖွဲ့ဝင်များ ဝင်ရောက်ငြိမ်းသတ်မည်ကို ဗြိတိသျှပုလိပ်တို့
က တားမြစ်သည် ။

အာရပ်အကြမ်းဖက်မှုကို လက်စားချေလိုသည့် “ဇဗိုလ်းလျူမီ” ခေါ်
တရားမဝင် ကွန်မန်ဒိုတပ်ဖွဲ့ဝင် အုပ်စုတစ်စုသည် “ရက်”
ရုပ်ရှင်ရုံပြစက် အခန်းထဲသို့ဝင်ကာ ဖလင်ကော်ပြားများကို
မီးတင်ရှို့သည် ။ ခဏကြာလျှင် ရုပ်ရှင်ရုံတစ်ခုလုံး မီးလောင်သည် ။
ဂျေရုဆလမ် ကောင်းကင်ပြာတွင် မီးခိုးလုံးကြီးများ
လိမ့်တက်သွားသည် ။

မနီးမဝေးတွင် အာရပ်တစ်ယောက် သူ့အိမ်ဝရန်တာမှ နေ၍
မီးလောင်နေသည် ကို သူ့ကင်မရာဖြင့် မှတ်တမ်းတင်နေသည် ။
သူ့ဓာတ်ပုံကို အယ်လဘမ်ထဲ သိမ်းထားသည် ။ သူကား
မီးလောင်နေသည့် ရုပ်ရှင်ရုံပိုင်ရှင် အင်တိုင်း အယ်လဘီနာ ဖြစ်သည် ။
ရုပ်ရှင်ရုံ မီးလောင်သွားသော်လည်း ပြနေသော ရုပ်ရှင်ကားနာမည်မှာ
“နှစ်ထောင်းအားရ ရှိပါတယ်” ဖြစ်သည် ။

* * *

အခန်း (၄)
ပရတ်သို့ သွားသော ခရီးသည် နှစ်ယောက်

ဆွစ် လေကြောင်းခရီးစဉ် ၄၄၂သည် လိမ္မော်ခြံများ ပေါ်မှ ပျံဝဲကာ ပင်လယ်ဆီသို့ ထိုးတက်သွားသည်။ လွန်ခဲ့သည့် နာရီအနည်းငယ်က တယ်အဗစ်မြို့တွင် ဂျူးနိုင်ငံတစ်ခု ထူထောင်ခွင့်ရသဖြင့် ဝမ်းသာအားရ ပျော်ပွဲဆင်နွှဲနေကြသည့် လူအုပ်ကြီးကို ကပ္ပတိန် အက်ဘဒူအဇစ်ကယ်ရိုင်း တွေ့ခဲ့ရသည်။ ။ ယခု သူသည် လေယာဉ်ပြတင်းမှ တယ်အဗစ်မြို့ကို ကြည့်နေသည်။ ။ ခါးပတ်ကိုဖြုတ်ကာ စီးကရက်သောက်သည်။ ။ သူသည် ခုနစ်နာရီအကြာတွင် ပဲရစ်သို့ ရောက်မည်။ ထိုကမှ တစ်ဆင့် နောက်ထပ် လေယာဉ်တစ်စင်း ပြောင်း၍ စီးကာ ပရတ်မြို့သို့ သူ သွားမည်။

လူငယ်ကပ္ပတိန်လေးတစ်ယောက် ဆွစ်လေကြောင်းပိုင် ဒီစီ (၄) လေယာဉ်ပေါ်တွင် ရောက်နေသည် မှာ အရေးကြီးသော အကြောင်းကိစ္စတစ်ခုကြောင့် ဖြစ်သည်။ ။ ဆီးရီးယားနိုင်ငံသည် လောလောလတ်လတ် လွတ်လပ်သောနိုင်ငံတစ်ခု ဖြစ်လာသည်။ ။ အာရပ်နိုင်ငံတစ်ခုဖြစ်သည့် လက်ဘနွန်နှင့် အတူ လွတ်လပ်ရေးအကျိုးကို မျှဝေခံစားရတော့မည်။ ယင်းမှာ နိုင်ငံတကာ လက်နက်ဈေးကွက်တွင် လွတ်လပ်စွာ လက်နက်များ ဝယ်ယူနိုင်ခြင်းပင် ဖြစ်သည်။ ။ လွတ်လပ်ရေးရပြီးနောက် ဆီးရီးယား

ကာကွယ်ရေးဝန်ကြီး အာမက်ရှာရာဘာတီ၏ ရုံးခန်းသို့ နိုင်ငံတကာ လက်နက်ရောင်းသူများ ၏ ကိုယ်စားလှယ်များ ၊ ပွဲစားများ ၊ ကြားလူများ နှင့် မှောင်ခိုတင်သွင်းသူများ ရောက်လာကြသည် ။ ဘယ်လ်ဂျီယံက စက်သေနတ် ငါးထောင်ကို တစ်လက်ငါးဆယ့်နှစ်ဒေါ်လာဖြင့် ရောင်းမည်ဟု ဆိုသည် ။ စပိန်က သုံးပြီးသား ဂျာမန်မော်ဇာ နှစ်သောင်းကို တစ်လက် သုံးဆယ့်ခုနစ်ဒေါ်လာဖြင့် ရောင်းမည်။ ဆွစ်ဇာလန်တွင် (၈၁) မီလီမီတာမော်တာများ ရောင်းရန်ရှိသည် ။ အီတလီမှာ စိတ်မချရ။ သူ့တွင် ရှာမင်းတင့်ကားများ ရောင်းရန်ရှိသည် ဟု ဆိုသည် ။ ပစ်ခတ်သည့် မီးကျိုးမောင်းပျက် ရိုင်ဖယ်များ ၊ ပြောင်းမပါသော စက်သေနတ်များ ၊ အမြောက်မပါသော တင့်ကားများ ၊ စက်မပါသော လေယာဉ်ပျံများ ရောင်းရန် ရှိနေသည် ။ စစ်ပြီးခေတ် ဥရောပတိုက်မှာ လက်နက်ဂိုထောင်ကြီးတစ်ခုနှင့် တူလာသည် ။

ဝယ်ယူခွင့်ရှိသည့် နိုင်ငံအာဏာပိုင်တို့ ၏ အမှာ စာနှင့် လက်ငင်းငွေချေမည်ဆိုလျှင် မည်သူ့ကိုမဆို ရောင်းမည်။ ဆီးရီးယားကာကွယ်ရေးဝန်ကြီးသည် ကျွမ်းကျင်သော လက်နက်ထုတ်လုပ်သူများ ဖြစ်သည့် ချက်ကိုစလိုဗေးကီးယားနိုင်ငံ ဇာထရိုဂျော့ဗကာဘရာနို ထုတ်လုပ်သူများ နှင့် ပထမဆုံးအကြိမ် ဆက်သွယ်ထားသည် ။ ဆီးရီးယားလူငယ် ကပ္ပတိန်လေးသည် ပရတ်မြို့သို့သွားကာ ဒမတ်စကတ်မြို့သို့ တင်ပို့ရန် လက်နက်များ မှာ ကြားမည် ဖြစ်သည် ။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ဈေးနှုန်းနှင့် ဆိုလျှင် ရိုင် ဖယ် တစ် သောင်း တန် ဖိုး မှာ အနည်းငယ်မျှသာ ရှိသည် ။ ပါလက်စတိုင်းတွင် နေထိုင်သည့် ဂျူးတို့ ကို ပစ်ခတ်ရန်အတွက်မူ ယင်းအရေအတွက်မှာ များ လွန်းနေသည် ။ ကပ္ပတိန်ကယ်ရိုင်

အိတ်ထဲက အမှာ စာတွင် မူ ဟာဂါနားတပ်ဖွဲ့တစ်ခုရှိ
အရန်လက်နက်အင်အားထက် နှစ်ဆကျော် မှာ ကြားရန် ရေးထားသည်
။

ဆီးရီးယားအရာရှိလေး နောက်ဘက်ထိုင်ခုံသုံးလေးခု
အကျော်လောက်တွင် ဟီဘရူးနေ့စဉ်သတင်းစာ ဖတ်နေသည့်
သေးသေးညွှက်ညွှက် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက် ထိုင်နေသည် ။ သူ့တွင်
သွားပွတ်တံတစ်ခု၊ သားရေဖုံး သမ္မာကျမ်းစာတစ်အုပ်၊ မာလိုနှင့်
ဂါထေးတို့ ရေးသည့် “ဖော့” ပြဇာတ်စာအုပ်နှင့် သူဖတ်နေသော
သတင်းစာတို့ မှာ သူပိုင် ပစ္စည်းအားလုံးဖြစ်သည် ။ ကုတ်အင်္ကျီထဲတွင်
ဂျူးပြည်သူလုပ်ငန်းတစ်ခုဖြစ်သည့် ဆိုလယ်ဘိုနေ့၏
ကုန်သွယ်ရေးညွှန်မှူး ဂျော့အလက်ဇင်းဒါးယူအိဘာရော နာမည်ဖြင့်
နိုင်ငံကူးလက်မှတ်တစ်ခု ပါသည် ။ တကယ်တော့
နိုင်ငံကူးလက်မှတ်တွင် နှစ်ခုသာမှန်သည် ။ ယင်းမှာ ခရီးသည် ၏
အသက်သုံးဆယ့်တစ်နှစ်နှင့် မှန်ကုပ်ကုပ် မျက်နှာပိုင်ရှင်၏ ဓာတ်ပုံတို့
ဖြစ်သည် ။

သူ့နာမည်အမှန်မှာ အေးဟတ်အက်ဗရီယယ် ဖြစ်သည် ။ သူသည်
ဆိုလယ်ဘိုနေ့၏ ကုန်သွယ်ရေးညွှန်မှူးမဟုတ်သလို အခြားမည်သည့်
ကုန်သွယ်ရေးဌာနတစ်ခုခုမှ ကိုယ်စားလှယ်လည်း မဟုတ်။

သူ့ ကိစ္စ မှာ သူ့ရှေ့နားက ထိုင်နေသူ ကပ္ပတိန်
အက်ဘဒူအဇစ်ကယ်ရိုင်းနှင့် အတူ ဥရောပသို့ လက်နက်ဝယ်ရန်
သွားခြင်းဖြစ်သည် ။ အေးဟတ်သည် ဥရောပတွင် ရိုင်ဖယ်တစ်သောင်း
ဝယ်မည်။ ဝယ်သူမှာ ဟာဂါနားတပ်ဖွဲ့ဖြစ်သည် ။

လွန်ခဲ့သည့် နာရီအနည်းငယ်က ဖို့ ကားတစ်စီးသည် ပါလက်စတိုင်း

မြောက်ပိုင်း နာဟာရီးယား စုပေါင်းလယ်ယာစခန်းမှ အက်ဗရီယယ်ကို ဂျေရုဆလမ်သို့ ခေါ်ဆောင်လာသည် ။ သူတို့ ခေါင်းဆောင်က တွေ့ချင်သဖြင့် လိုက်ခဲ့ပါဟု ကားမောင်းသူက ဆိုသည် ။

အက်ဗရီယယ် လုံးဝမအံ့ဩ။ လွန်ခဲ့သည့် ဆယ်နှစ်အတွင်း ဩစတြီးယားပညာတတ် တစ်ယောက်ဖြစ်သည့် အက်ဗရီယယ်သည် ဇီယွန်ဝါဒ ပြန်လည်ရှင်သန်ရေးကို ဆောင်ရွက်ခဲ့ပြီး အောင်မြင်မှုများ ရခဲ့သည် ။ ဗီယင်နာ၊ ထို့နောက် အစ္စတန်ဘူ၊ အေသင်နှင့် တစ်ဖန် ပဲရစ်တို့ မှ နေ၍ ဥရောပတိုက်မှ ဂျူးများ စွာကို တရားမဝင် ပါလက်စတိုင်းသို့ ပို့ပေးနိုင်ခဲ့သည် ။ ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ဖြစ်နေစဉ်မှာ ပင် ဟစ်တလာ၏ သေမင်းစခန်းများ သို့ သူလူများကို ထည့်သွင်းပေးနိုင်ခဲ့သည် ။ ဥရောပနိုင်ငံရှိ ဂျူးလူမျိုးပေါင်း တစ်သိန်းစီတို့ မှာ သူ့ကျေးဇူး မကင်းခဲ့ပေ။ အက်ဗရီယယ်နှင့် သူ့အဖွဲ့အစည်းက ဂျူးတို့ ကို နာဇီစခန်းများမှ ကယ်တင်ခဲ့ပြီး ပါလက်စတိုင်းသို့ ပို့ပေးခဲ့သည် ။ ပါလက်စတိုင်းသို့ သူပြန်လာသည် မှာ နှစ်လပင် မပြည့်သေး။ ယခုတစ်ဖန် မိသားစုနှင့် စုပေါင်းလယ်ယာကို ပစ်ကာ ခေါင်းဆောင်ဆီသို့ ရောက်လာခဲ့သည် ။

ဂျူးအေဂျင်စီ ဒုတိယထပ်တွင် ဒေးဗစ်ဘင်ဂူရီယန်နှင့် သူတွေ့သည် ။ ပါလက်စတိုင်းတွင် ဂျူးနိုင်ငံတစ်ခု ထူထောင်နိုင်ရေးအတွက် ယခု သူသွားရမည့် ခရီး အောင်မြင်မှုအပေါ် တည်သည် ဟု ဘင်ဂူရီယန်က ဆိုသည် ။

“ငါပြောတာ နားထောင် မိတ်ဆွေလေး၊ ဒီမှာ မကြာခင် စစ်ဖြစ်တော့မှာ သေချာတယ်၊ အာရပ်တွေက အဆင်သင့် ဖြစ်နေကြပြီ၊ တို့ ကို ဝင်တိုက်ဖို့ သူတို့ မှာ တပ်မတော်ငါးခုလောက် ရှိတယ်၊ ချက်ချင်း

တိုက်ချင်တိုက်မယ်၊ နောက်မှ တိုက်ချင်တိုက်မယ်၊ ကုလသမဂ္ဂမှာ မဲခွဲဆုံးဖြတ်ပြီးတဲ့ နောက် ပါလက်စတိုင်းမှာ ရှိနေတဲ့ အာရပ်တွေ ပုန်ကန်ကြလိမ့်မယ်၊ ၁၉၃၆ မှာ ဖြစ်တဲ့ စစ်ပွဲဆိုတာ ကလေးကစားတဲ့ စစ်ပွဲသာသာပဲ” ဘင်ဂူရီယန်က အက်ဗရီယယ်အား ပြောသည်။ ။

ဥရောပသို့သွားကာ လက်နက်ဝယ်ရမည်။ သူ့မှာ ဂျူးတို့ ကို ဥရောပမှ ပါလက်စတိုင်းသို့ တရားမဝင် ပို့ဖူးသည့် အတွေ့အကြုံ ရှိသည်။ ။ ထို့ကြောင့် စေခိုင်းခြင်းဖြစ်သည် ဟု ဆိုသည်။ ။

“ဒီတစ်ခါ နည်းဗျူဟာပြောင်းရမယ်၊ အချိန်မရဘူး၊ ထရက်တာ တစ် ခု မှာ ရိုင်ဖယ်လေးလက်ထည့်ပေးနေလို့ မဖြစ်ဘူး၊ ဟိုက်ဖာရောက်ဖို့ အကြာကြီး စောင့်ရမယ်၊ အခုကိစ္စက မြန်မြန်လုပ်မှ ဖြစ်မယ်၊ ဂျနီဗာမှာ ရှိတဲ့ ဆွစ်ယူနီယံဘဏ်က ဒေါ်လာတစ်သန်း ထုတ်ယူပြီး ကြိုက်သလို သုံးနိုင်တယ်” ဟု ဘင်ဂူရီယန်က ဆိုသည်။ ။ ထို့နောက် လက်နိပ်စက်ရိုက်ထားသော စာရွက်တစ်ခုကိုပေးကာ “ဟောဒီမှာ တို့လိုချင်တဲ့ လက်နက်စာရင်း” ဟု ဆိုသည်။ ။

စာရင်းကို အက်ဗရီယယ် ကြည့်သည်။ ။ ရိုင်ဖယ် တစ်သောင်း၊ ကျည်ဆန် တစ်သန်း၊ စတင်ဂန်း တစ်ထောင်၊ စက်သေနတ် တစ်ထောင်ငါးရာ၊ အက်ဗရီယယ် ခေါင်းမော့ကြည့်လိုက်သည့် အခါ ဘင်ဂူရီယန်သည် စားပွဲအံ့ဆွဲမှ စာတစ်စောင်ထုတ်၍ ပေးသည်။ ။

“ပဲရစ်မှာ ကလင်ဂါဆိုတဲ့ ဂျူးကုန်သည် တစ်ယောက် ရှိတယ်၊ သူက တို့ လိုတာရှာပေးမယ် ပြောတယ်၊ ပဲရစ်ကိုသွားပြီး သူ့ကို တွေ့ပါ”

ထို့နောက် ထိုင်ရာမှ ထပြီး အေးဟတ်၏ ပခုံးကို ဆုပ်ကိုင်ကာ “အေးဟတ်ရေ၊ တို့ အတွက် ရိုင်ဖယ်တစ်သောင်း ဝယ်ခဲ့ရမယ်နော်” ဟု ဆိုသည်။ ။

အေးဟတ် ပဲရစ်သို့ရောက်ခါနီးတွင် သူဝယ်လာမည့် လက်နက်များကို အသုံးပြုရမည့် သူနှစ်ယောက် တယ်အဗစ်မြို့ ပင်လယ်ဘက်မျက်နှာမူထားသော တိုက်တစ်လုံး၌ တွေ့ကြသည် ။ နံပါတ် (၄၄) ဟယာကွန်လမ်းတွင် တည်ရှိသည့် “အိမ်နီ” ဟု ခေါ်သည့် အဆောက်အအုံသည် ဟာဂါနားတပ်ဖွဲ့၏ လျှို့ဝှက်ဌာနချုပ် ဖြစ်သည် ။ တွေ့ဆုံကြသူနှစ်ယောက်အနက် တစ်ယောက်မှာ အလွန်ထက်မြက်သည့် ရှေးဟောင်းသုတေသီတစ်ယောက် ဖြစ်သည် ။ ၁၉၄၇ ခု နွေရာသီတွင် ဒေးဗစ်ဗင်ဂူရီယန်က ယီဂယာဒင်းအား ဟာဂါနားတပ်ဖွဲ့၏ စီမံကိန်းအရာရှိချုပ်အဖြစ် တာဝန်ပေးရန် ခေါ်ယူခဲ့သည် ။

မစ်ရှယ်ရှာချမ်သည် ဟာဂါနားတပ်ဖွဲ့ဝင် အလုပ်မျိုးစုံလုပ်သူ ဖြစ်သည် ။ ဆယ့်တစ်နှစ်သား အရွယ်ကပင် ဂျူးနိုင်ငံထူထောင်ရေးအတွက် သေနတ်ကိုင်ခဲ့သူ ဖြစ်သည် ။ သူ့ကို ဂျူးအခြေစိုက်စခန်းတွင် မွေးခဲ့သည် ။ ဟာဂါနားတပ်ဖွဲ့၏ ရှေးဟောင်းလက်နက်စက်ရုံကို ရှာချမ် တည်ဆောက်ခဲ့သည် ။ လက်သမား၊ လျှပ်စစ်မီးပြင်သူ၊ ပန်းရန်ဆရာအတတ်နှင့် ဝိုက်ဇေမန်းအဖွဲ့တွင် တတ်မြောက်ခဲ့သော အခြေခံသိပ္ပံပညာတို့ ပေါင်းစပ်ကာ ၁၉၃၈ တွင် တော်လှန်ရေး လက်ပစ်ဗုံးတစ်ခု တီထွင်ပြုလုပ်ခဲ့သည် ။ သူ့ဗုံးမှာ စနက်တံ ရေစိုနေသော်လည်း ပေါက်ကွဲသည့် ဗုံးမျိုး ဖြစ်သည် ။

ဟာဂါနားတပ်ဖွဲ့ရုံးအဖွဲ့မှူး ယားကော့ဒိုရီ၏ ရုံးခန်းသို့ သူတို့ နှစ်ယောက်ကို ဆင့်ခေါ်ထားသည် ။ ဟာဂါနားတပ်ဖွဲ့တွင် ရှေးရိုးဆက်သွယ်ရေးစနစ်တစ်ခု တပ်ဆင်ပြီးပြီ။ ပါလက်စတိုင်းတွင် ရှိသော ဂျူးအခြေစိုက်စခန်းတိုင်းသို့ အိမ်နီနှင့်

ကြီးမဲ့ကြေးနန်းဆက်သွယ်ထားသည်။ ဒေသတပ်မှူးများ သည် နေ့စဉ် လှုပ်ရှားမှုသတင်းများကို တယ်အဗစ်သို့ ပေးပို့ရသည်။ သူတို့ ပေးပို့သည့် သတင်းများကို လော့မှတ်တမ်းစာအုပ်တွင် မှတ်သားထားသည်။

ထိုနေ့က လော့မှတ်တမ်းစာအုပ်တွင် အရေးကြီးသည့် အဖြစ်အပျက်တစ်ခု ရေးမှတ်ထားသည် ကို တွေ့ရသည်။ လစ်ဒါလေဆိပ်အနီးတွင် နာတန်ယာမှ ဂျေရုဆလမ်သို့ မောင်းနှင်လာသော ဂျူးဒရိုင်ဘာတစ်ယောက်ကို အာရပ်ရိုင်ဖယ်သမားတစ်ယောက်က ချုံခိုပစ်ခတ်သည်။ ထိုမှတ်တမ်းကို ဖတ်ပြီးနောက် ရုံးအဖွဲ့မှူး ယားကော့ဒိုရီက ရှာချမ်းအား ဂျူးသယ်ယူပို့ဆောင်ရေးယာဉ်များကို စောင့်ရှောက်ရန် တာဝန်ပေးအပ်သည်။

“ပါလက်စတိုင်းကို လာတဲ့ လမ်းတွေပေါ်မှာ စစ်ပွဲအနိုင်အရှုံး တည်နေသည်။ တို့ တစ်တွေအဖို့ သယ်ယူပို့ဆောင်ရေးကို အများကြီး အားကိုးနေရတယ်။ လမ်းတွေ အန္တရာယ်မရှိဘဲ သွားလာနိုင်ဖို့ ခင်ဗျား စောင့်ရှောက်ရမယ်” ဟု ဒိုရီက ဆိုသည်။

ရှာချမ်းနှင့် ယာဒင်တို့ ရုံးခန်းထဲသို့ ဝင်သွားကြသည်။ သူတို့ ရှေ့တွင် မြေပုံဆယ့်ခြောက်ခုကို စားပွဲပေါ်၌ ဖြန့်ခင်းထားသည်။ ၁၉၄၅ တွင် ဗြိတိသျှတပ်မတော်၏ မြေပုံရေးဆွဲသည့် တပ်ခွဲအမှတ် ၅၁၂ က ရေးဆွဲထားသည့် မြေပုံများ ဖြစ်သည်။ ပင်အပ်အနီ စိုက်ထားသောနေရာ အများ အပြား တွေ့ရသည်။ မစ်ရှယ်ရှာချမ်း မည်မျှတာဝန်ကြီးသည် မှာ သိသာသည်။ ယင်း ပင်အပ်အနီတို့ မှာ မြောက်ဘက်လက်ဘနွန်နယ်စပ်မှ တောင်ဘက်နေဂါအစွန်းအထိ၊

တစ်ဖန် မြေထဲပင်လယ်မှ ပင်လယ်သေအထိ ဒေသအတွင်း
ဂျူးအခြေစိုက်စခန်းများကို ပြသထားခြင်း ဖြစ်သည်။ ။ ယင်းတို့ ၏
ဆက်သွယ်ရေးလမ်းများ ကောင်းမွန်အောင် ရှာချမ်း
တာဝန်ယူရလိမ့်မည်။

ပင်အပ်အနီများ အောက်တွင် စာရွက်အဖြူကလေးများ ကပ်ထားပြီး
ဟီဘရူးဘာသာဖြင့် စာများ ရေးထားသည်။ ။ ယာဒင်အား ဆင့်ခေါ်သည်
ဆိုသည် မှာ ထိုအကြောင်းပင် ဖြစ်သည်။ ။ ယင်းမှာ ဟာဂါနားတပ်ဖွဲ့၏
မဟာဗျူဟာစာတမ်းဖြစ်သည်။ ။ ကြိုတင်လေ့လာထားသင့်သည်
မဟုတ်လား။ စီမံကိန်း “ဒီ” ဟု နာမည်ပေးထားသည်။ ။ ဗြိတိသျှတို့
ပါလက်စတိုင်းမှ ထွက်ခွာသွားပြီးနောက် ဂျူး နိုင်ငံတစ်ခု
ထူထောင်သည့် အခါ ကြုံတွေ့ရမည့် စစ်ပွဲများ အကြောင်း
တင်ပြထားသည်။ ။ စစ်ပွဲသည် ကျေးလက်များ အထိ
ကျယ်ပြန့်သွားနိုင်သည်။ ။ အရေးကြီးသည် မှာ ဂျေရုဆလမ်မြို့တွင်
ရင်ဆိုင်တိုက်ပွဲများ မဖြစ်အောင် ရှောင်ရှားဖို့ ပင် ဖြစ်သည်။ ။

ဗြိတိသျှတို့ ပါလက်စတိုင်းမှ ထွက်ခွာသွားလျှင် ခေတ္တခဏ
အုပ်ချုပ်ရေးမဲ့ဒေသ ဖြစ်သွားမည်။ ။ ထိုကာလတွင်
မည်သို့ဆောင်ရွက်သင့်သည် ကို ထိုစီမံကိန်းက
ဆွေးနွေးတင်ပြထားသည်။ ။ ပထမအဆင့်တွင် ပြန့်ကျဲနေသော
ဂျူးအခြေစိုက်စခန်းများ သည် မိမိစခန်းကို မိမိကိုယ်တိုင် ကာကွယ်ရန်
တာဝန်ယူရလိမ့်မည်။

တိုက်ပွဲများ ဖြစ်လာသည် အထိ ကိုယ့်တာဝန်ကိုယ်ယူကာ
အသင့်ဖြစ်နေရမည်။ ။ ပြန့်ကျဲနေသော ဂျူးအခြေစိုက်စခန်းတို့
အချေမှုန်းမခံရဖို့ ဆိုသည် မှာ ဗြိတိသျှများ ပါလက်စတိုင်းမှ

မထွက်ခွာမီအတွင်း ဟာဂါနားတပ်ဖွဲ့သည် မိမိလူများ အတွက် လက်နက်များ ၊ ကာကွယ်ရေးပစ္စည်းများ အချိန်မီ မည်မျှတပ်ဆင်ပေးနိုင်သည် ဆိုသည့် အပေါ် တည်သည် ။

ပင်အပ်အနီ တစ်ခုနှင့် တစ်ခုအကြား မိုင်ပေါင်းများ စွာ ဝေးသည် ။ ထိုလမ်းများအားလုံးသည် အာရပ်တို့ ၏ ထိန်းချုပ်မှုအောက်တွင် ရှိသည် ။ ။ လမ်းများမှာ ဖြောင့်ဖြောင့်တန်းတန်း မဟုတ်။ အကွေ့အကောက် အနည်းငယ်ရှိသည် ။ တောင်ကုန်းအနည်းငယ်နှင့် လျှိုမြောင်အနည်းငယ်တို့ ဘေးတွင် အိမ်များ အုပ်စုလိုက် တည်ရှိသည် ။ ယင်းတို့ အားလုံးသည် ချို့ခိုတိုက်ပွဲဆင်မည့် အာရပ်များ ပုန်းအောင်းရာ နေရာကောင်းများ ဖြစ်သည် ။

လမ်းမကြီးများ အနက် အရေးအကြီးဆုံးမှာ ယာဒင်နှင့် ရှာချမ်တို့ ရှေ့တွင် ချထားသည့် မြေပုံနံပါတ် (၁၀) တွင် ခဲနီထူထူခြစ်ထားသော အရှေ့တောင်သို့ တက်လာသည့် လမ်း ဖြစ်သည် ။ ။ ခဲနီထူထူမှာ အရေးကြီးကြောင်း ပြသည့် အမှတ်အသား ဖြစ်သည် ။ ထိုလမ်းသည် လေးဆယ့်ငါးမိုင်ရှည်သည် ။ ပင်လယ်မျက်နှာပြင်မှ ပေ ၂,၅၀၀ အထိ တက်သည် ။ လမ်းဆုံးတွင် ဂျူးယောက်ျား၊ မိန်းကလေးငယ် ၁၀၀,၀၀၀ နေထိုင်သည့် ဂျေရုဆလမ်မြို့ ရှိသည် ။

ထိုလမ်းမကြီးသည် ရှေးအခါက မြင်းလှည်းကုန်သည် များ သွားသည့် လမ်းမကြီးတစ်ခု ဖြစ်ခဲ့သည် ။ ။ သမ္မာကျမ်းစာတွင် ဖော်ပြထားသည့် ရောမစစ်တပ်များ ချီတက်လာသည့် ဗိုလ်ယာမာရစ်လမ်းမကြီးလည်း ဖြစ်သည် ။ ။ ထိုလမ်းအတိုင်း ဂျူဒီယာကုန်းမြင့်ဆီသို့ ဘုရားဖူးများ ၊ ခရူးဆိတ်စစ်သားများ ၊ ဆရာဆင်းအာရပ်များ ၊ တူရကီများ လာခဲ့ကြသည် ။

လမ်းတစ်လျှောက်လုံးတွင် အနှိပ်စက်ခံခဲ့ရသည့် အထောက်အထား သမိုင်းမှတ်တိုင်များ ရှိသည် ။ တယ်အဗစ်နှင့် ဂျက်ဖာမြို့ပြင်ဘက်မှ နေ၍ လမ်းမကြီးသည် စိမ်းလန်း၍ သာယာသည့် လိမ္မော်ခြံများကို ဖြတ်ကာ ပထမဆုံးတွေ့ရသည့် ဘိတ်ဒဂုန်ရွာသို့ သွားသည် ။ ဘိတ်ဒဂုန်ဟူသည် ငါးဘုရားသခင်၏ နာမည်ကို ယူ၍ မှည့်ခေါ်ထားခြင်း ဖြစ်သည် ။ ခြောက်မိုင်လောက်သွားမိလျှင် ပါလက်စတိုင်းရှိ အကြီးဆုံး ဗြိတိသျှစစ်အခြေစိုက်စခန်း ဖြစ်သည့် ဆာရာဖင်ကို ရောက်သည် ။ ထိုကလွန်လျှင် အာရပ်နယ်မြေသို့ ရောက်လာပြီး ဗလီဘုရားကျောင်း အချွန်အတက်များ အရှေ့ဘက်ကောင်းကင်တွင် ငန်းထိုးတက်လာသည် ကို တွေ့ရသည် ။

ထိုလမ်းမကြီးတွင် ပထမဆုံးတွေ့ရသည့် အာရပ်မြို့ကြီးတစ်ခုမှာ ရမ်လေဖြစ်သည် ။ ယင်းကို ကြီးမြတ်သော ဆူလေမန်ဘုရင် တည်ဆောက်ခဲ့သည် ။ ခြင်္သေ့လိုရဲရင့်သည့် ရစ်ချတ်ဘုရင်ကြီးက ခရူးဆိတ်စစ်ပွဲတွင် သိမ်းပိုက်ခဲ့သည် ။ တစ်ဖန် အီဂျစ်ပြည့်ရှင် ဆာလာဒင်က သိမ်းပိုက်ဖျက်ဆီးခဲ့သည် ။ ထို့နောက် အီဂျစ်မှ မမ်ဗီလု စစ်သည် တော်များက ပြန်လည်တည်ဆောက်ခဲ့သည် ။ နောက်ဆုံးတွင် နပိုလျံက ဝင်ရောက်တိုက်ခိုက် ဖျက်ဆီးခဲ့သည် ။ နှစ်အဆက်ဆက်ကပင် ထိုမြို့လေးတွင် မြင်းလှည်းကုန်သည် များ ၊ ဓားပြများ နားခိုခဲ့ကြသည် ။ ထိုက လွန်လျှင် နေညည်းသဖြင့် ဖြူဖွေးနေသော တောင်ကတုံးတစ်ခုကို တွေ့ရသည် ။ ယင်းမှာ သမ္မာကျမ်းစာထဲက ဂေဇာမြို့ဖြစ်ပြီး အီဂျစ်ဖာရောက်ဘုရင်ကြီးသည် သမီးတော်တို့ ဆော်လမွန်ဘုရင်ကြီးနှင့် လက်ဆက်နိုင်ရန် တင်၍ တောင်းခဲ့သည့် မြို့ ဖြစ်သည် ။ ဂေဇာကို ဖြတ်ကျော်ပြီးနောက် လမ်းမကြီးသည် သမ္မာကျမ်းစာထဲက ဆိုရက်ချိုင့်ဝှမ်းကို ဝေဝိုက်၍

တက်သွားသည်။ ။

ဆို ရ က် ချို င် ဝှမ်း မှာ ဒလိုင်းလား မွေးဖွားရာဒေသဖြစ်ပြီး ဆင်မဆစ်၏ တောခွေးများက သူတို့ အမြီးကို မီးရှို့ပြီး ဖိလစ်တင်းတို့၏ ကောက်ပဲသီးနှံတို့ ကို ဖျက်ဆီးခဲ့သည့် ဒေသဖြစ်သည်။ ။ ထို့နောက် လမ်းမကြီးသည် ရှေ့ဘက်ဆီသို့ ကွေ့တက်သွားပြီး စပျစ်ခြံများ ၊ ဂျုံခင်းများကို ဖြတ်ကျော်ကာ အယာလုန်ချိုင့်ဝှမ်းထဲသို့ ဝင်သွားသည်။ ။

ထိုချိုင့်ဝှမ်းထိပ်တွင် နေမင်းသည် ဂျိုရှုအာကို မြင်လျှင် ရပ်တန့်နေသည် ဟု သမ္မာကျမ်းစာတွင် အဆိုရှိလေသည်။ ။ အယာလုန်ချိုင့်ဝှမ်းမှ ထွက်လျှင် ၁၉၄၇ ပါလက်စတိုင်း၏ ဆန့်ကျင်ဘက် သင်္ကေတနှစ်ခုကို မားမားကြီးတွေ့နိုင်သည်။ ။ တစ်ခုမှာ သံဆူးကြိုးကာထားသည့် ဗြိတိသျှ ပုလိပ်ဌာနချုပ်ဖြစ်ပြီး တောင်ကုန်းအဆင်း ရှစ်မိုင်ခရီးကို ဆီးပြီးနေရာယူထားသည်။ ။ နောက်တခုမှာ အမိုးနီနီနှင့် ထရက်ပစ် ဘုန်းကြီးကျောင်း ဖြစ်သည်။ ။ လမ်းနှင့် တံတားလေးတစ်ခု ခြားထားသည်။ ။

ဘုန်းကြီးကျောင်း လှေကားထစ် စပျစ်ခြံများ အောက်ဘက်တွင် ဂျေရုဆလမ်မြို့ကို ရေပေးသည့် ရေစက်စခန်းရှိပြီး ထမင်းဆိုင် အပျက်အစီးဟောင်းတစ်ခုလည်း ရှိသည်။ ။ ထို့နောက် လမ်းတစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် ထင်ရှားပင်များ မိုးထက်သို့ မြင့်မြင့်မားမား ထိုးတက်သွားပြီး ဂျူဒီယာကုန်းမြင့်အဝင် လမ်းကျဉ်းကျဉ်းလေးကို စောင့်ကြပ်သည့် ဟောင်းနွမ်းနေသော ပုလိပ်ကင်းတဲဟောင်းများကို တွေ့ရသည်။ ။ ထိုနေရာမှာ စိမ်းလန်းစိုပြည်ပြီး အေးချမ်းသာယာသည်။ ။ အာရေဗီဘာသာစကားဖြင့် ယင်းဒေသကို “ဘတ်အယ်ဝဏ်” ဟု ခေါ်သည်။ ။ “ချိုင့်ဝှမ်းအဝင်လမ်း” ဟု အဓိပ္ပါယ်ရသည်။ ။

နောင်လအနည်းငယ် ကြာလျှင် အစွရေးဟူသော နိုင်ငံသစ်ထူထောင်ရေးအတွက် ပါလက်စတိုင်းရှိ ဂျူးလူမျိုးတို့ တန်ဖိုးကြီးကြီး ပေးခဲ့ရသော သင်္ကေတ နာမည်တစ်ခု ဖြစ်လာသည်။ ။

ထိုကလွန်လျှင် လမ်းမကြီးသည် မိုင်နှစ်ဆယ်ခရီးကို ကောက်ကောက်ကွေ့ကွေ့ တက်သွားသည်။ ။ အသည်းယားစရာ တောင်ခါးပန်းကွေ့များကို ဖြတ်ကျော်ရသည်။ ။ ဘေးတစ်ဖက်တစ်ချက်တွင် ကျောက်တုံးကြီးများ ၊ သစ်တောအုပ်များ ရှိသည်။ ။ ကျောက်တုံးတစ်ခုနောက်တွင် ရိုင်ဖယ်သမားတစ်ယောက် ပုန်းအောင်းနိုင်ပြီး လမ်းကွေ့များမှာ ချုံခိုတိုက်စရာ နေရာကောင်းများ ဖြစ်သည်။ ။ သစ်ပင်အုပ်များ အတွင်း ရန်သူတပ်ခွဲတစ်ခုလောက် ပုန်းအောင်းနေနိုင်သည်။ ။ ထိုဒေသတွင် နေထိုင်သူတို့ မှာ အာရပ်များ လက်အောက်တွင် နေရသည်။ ။

ခရစ်တော်ရှိစဉ်က ဂျေရုဆလမ်၏ အနောက်အဝင်လမ်းကို စောင့်ကြပ်သည့် ရောမခံတပ်အပေါ်တွင် ခရူးဆိတ်များက ကတ်စတယ်ဟု ခေါ်သော ရဲတိုက်တစ်ခုကို တည်ဆောက်ခဲ့သည်။ ။ ဂျေရုဆလမ်မြို့သို့ ဝင်ရန် ဂျူးဥပဒေ ဇယားများ ပါဝင်သည့် သေတ္တာကိုကိုင်ကာ ဒေးဗစ် နှစ်ပေါင်းနှစ်ဆယ်ကြာအောင် စောင့်ခဲ့ရသည့် အဘူရူးဒေသသည် ထိုအဝင်လမ်းတွင် တည်ရှိသည်။ ။ ဂျေရုဆလမ်မြို့ကို သိမ်းပိုက်ထားစဉ် ရောမဧကရာဇ် “တိုက်တပ်” ၏ စစ်သည် များ ၏ အနားယူစခန်း ကိုလိုနီယာသည် ထိုအဝင်လမ်းတွင် တည်ရှိသည်။ ။

ဂျူဒီယာကုန်းမြင့်နှင့် ကာယတ်အနာဗင် စုပေါင်းလယ်ယာစခန်းသို့ ရောက်မှ ဂျူးခရီးသွားတစ်ယောက်အဖို့ အသက်အန္တရာယ်

စိတ်ချရသည် ။ ယင်းစခန်းမှ လေးမိုင်သွားလျှင်
ဂျေရုဆလမ်ဆင်ခြေဖုံးသို့ ရောက်သည် ။ ထိုအခါ အရာရာစိတ်ချရပြီ။

ယခုမူ ဂျေရုဆလမ်မြို့အတွက် အစားအစာများ နှင့်
အခြားကုန်ပစ္စည်းများကို သယ်ယူလာသည့် ကားများ သည်
ထိုလမ်းပေါ်တွင် မောင်းနှင်လာရသည် ။ သို့ဖြစ်ရာ
အသက်သွေးကြောလမ်းမကြီးကို ကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရမည့်
တာဝန်သည် အလွန်ကြီးမားသည် ။

ရှာချစ်နှင့် ယာဒင်တို့ အနာဂတ်အတွက် စဉ်းစားနေကြစဉ်
ဂျေရုဆလမ်မှာ ထိုနေ့က အဓိကရုဏ်းကြောင့် ဒဏ်ရာရသူများ နှင့်
အလုပ်ရှုပ်နေသည် နေဝင်မီးငြိမ်းအမိန့်ကြောင့် မြို့တော်၏
စည်ကားရာဆိုင်များ ရှိသည့် ဒေသတွင် ဝင်ရောက်လုယက်သူများ
ရှင်းသွားသည် ။ တစ်ချိန်က စည်ကားသည့် ဒေသမှာ အပျက်အစီးများ
စွာနှင့် မီးလောင်မြေ ဖြစ်ကျန်ရစ်ခဲ့သည် ။

ဆမ်မီအဘိုဆွန်သည် ညအမှောင်တွင် သူတိုင်းသူပြည်သားများ ၏
ဒေါသနှင့် လက်စားချေလိုစိတ်ကို ပြန်လည်သုံးသပ်နေသည် ။
သူ့အခန်းတွင် လျှပ်စစ်မီး ပြတ်တောက်သွားသည် ။ တယ်လီဖုန်းလည်း
ဆက်၍ မရ။ ဓာတ်ငွေ့လည်း ပြတ်တောက်သွားသည် ။ အမှောင်ထဲတွင်
အနီးရှိ ကုန်ခြောက်စတိုးထဲမှ ပေါက်ကွဲသံများ သူကြားရသည် ။
ငါးသေတ္တာဘူးများ အဆက်မပြတ် ပေါက်ကွဲခြင်း ဖြစ်သည် ။ သည် မှု
ဒုက္ခခံရလျှင် တော်လောက်ပြီ။ သူ သည်းမခံနိုင်တော့ပေ။ သည်
ရပ်ကွက်မှ လုံခြုံမှုရှိသည့် အခြားရပ်ကွက်သို့ ပြောင်းရွှေ့နေထိုင်ရန်
ဆုံးဖြတ်သည် ။

ပဲရစ်မြို့ ရူးဒီဘားရီလမ်းပေါ်တွင် ပဲရစ်ဟာရယ်ထရီဗျန်း

သတင်းစာတိုက်နှင့် မျက်နှာချင်းဆိုင် ဟိုတယ်ကယ်လီဖိုးနီးယား၌ ဒေးဗစ်ဘင်ဂူရီယန် စေလွှတ်လိုက်သူ အေးဟတ်အယ်ဗရီယယ် တည်းခိုနေသည်။ ။ အယ်ဗရီယယ်နှင့် ဆက်ဆံသည့် လက်နက်ကုန်သည် မှာ ထိုဈေးကွက်ကို ကောင်းစွာ သိသူဖြစ်သည်။ ။ စိတ်ကြိုက်မတွေ့သဖြင့် နောက်တစ်ဦးပြောင်း၍ ဆက်သွယ်ရန် ကြိုးစားသည်။ ။ သူ့ဆီသို့ လက်နက်ကုန်သည် များ တစ်ယောက်ပြီးတစ်ယောက် လာ၍ တွေ့သည်။ ။

နောက် ဆုံး တွေ့ ဆုံ သူ မှာ ပဲရစ်တွင် သွင်းကုန်ပို့ကုန်လုပ်ငန်း အသေးစားလေးတစ်ခု လုပ်ကိုင်နေသော ရူမေးနီးယန်း ဂျူးလူမျိုးတစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ။ သူကား ရောဘတ်အဒမ် အဘရာမိုဗီစီ ဖြစ်သည်။ ။ သူက ၁၉၄၃ တွင် ရွက်တိုက်လေ့လေးတစ်စင်းဖြင့် ပါလက်စတိုင်းသို့ ခိုးဝင်ပုံ၊ သို့သော် မနေနိုင်ဘဲ ပြန်လာခဲ့ပုံကို ရှက်ရှက်နှင့် ပြောပြသည်။ ။ ဘုရားသခင်၏ ကာ န န် ပြည် မှာ သူ့စိတ်ကြိုက်နှင့် မတွေ့။ “ကျွန်တော်က ကောင်းကောင်း နေချင်တယ်၊ မြင်းပွဲသွားချင်တယ်၊ မိန်းမတွေနဲ့ တွဲချင်တယ်၊ ဒါနဲ့ စစ်ပြီးတဲ့ အခါ ပြင်သစ်ကို ကျွန်တော် ထွက်ပြေးလာတယ်၊ အနေအထိုင် မဆင်းရဲရင်တော့ ဘင်ဂူရီယန် လက်နက်အဝယ်လွှတ်တဲ့ သူဟာ ခင်ဗျားမဟုတ်ဘဲ ကျွန်တော်ဖြစ်မှာ ပဲ” ဟု သူက ပြောသည်။ ။ စစ်မဖြစ်မီကမူ သူသည် ဥရောပ၏ အများ ဆုံး လက်နက်ထုတ်လုပ်သူ ရူမေးနီးယား၏ ကိုယ်စားလှယ် ဖြစ်သည်။ ။ ထိုကုမ္ပဏီ၏ မန်နေဂျာများမှာ သူ၏ ရင်းနှီးသော မိတ်ဆွေများ ဖြစ်သည်။ ။ “ကျွန်တော်တို့ လိုချင်သလောက် ရောင်းမှာ ပဲ” ဟု အံ့ဩနေသော အက်ဗရီယယ်ကို သူ ပြောသည်။ ။

ထို့နောက် အိတ်ထဲမှ ကတ်တလောက်နှစ်ခု ထုတ်၍ ပြသည်။ ။

အက်ဗရီယယ် အံ့ဩမိပြီး မျက်လုံးပြူးထွက်လာသည် ။ ဓာတ်ပုံများ တွင် လက်နက်များ တောင်ပုံရာပုံ တွေ့ရသည် ။ ဒေးဗစ်ဘင်ဂူရီယန် စိတ်ကူးပင် သည် မျှလောက် ဆန်းကြယ်မည်မဟုတ်ပေ။

သို့သော်လည်း အဘရာမိုဗီစီက တစ်ခု သတိပေးသည် ။ လက်နက်ရောင်းသူများ သည် ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ဦးချင်းကို မရောင်း၊ အချုပ်အခြာ အာဏာပိုင်နိုင်ငံတစ်ခု၏ တရားဝင်ကိုယ်စားလှယ်ကိုသာ ရောင်းသည် ။ ဂျူးနိုင်ငံမှာ မပေါ်ပေါက်သေးရာ အက်ဗရီယယ်အဖို့ တရားဝင်နိုင်ငံတစ်ခုမှာ အမှာ စာ ရှာရမည်ဟု သတိပေးသည် ။

အက်ဗရီယယ် ခဏစဉ်းစားသည် ။ ထို့နောက် အဖော်တစ်ယောက်အား (၅၃) ရူဒီပွန်သီရူးလမ်းထောင့်ရှိ ရုံးသို့ လွှတ်လိုက်သည် ။ ထိုရုံးမှာ ပင် ဂျူးအေဂျင်စီ၏ တရားမဝင် လူဝင်မှုလုပ်ငန်းကို သူလုပ်ကိုင်ခဲ့သည် ။ စားပွဲအံ့ဆွဲထဲမှ ဖိုင်တစ်ခု ယူလာသည် ။ ဖိုင်ထဲတွင် အီသီယိုးပီးယားနိုင်ငံရှိ ပဲရစ်သံရုံး၏ ရုံးတံဆိပ်ရိုက်ပြီး စာရေးစက္ကူတစ်ထပ် ပါလာသည် ။ ယင်းမှာ ဧရာပတိုက် ဧရာပတိုက် အထူးသံကိုယ်စားလှယ်တစ်ယောက်ထံမှ ရုံးတံဆိပ်ပါပြီး၊ လက်မှတ်ထိုးပြီး စာရေးစက္ကူအလွတ် ဖြစ်သည် ။ ထိုစက္ကူလွတ်တစ်ရာ သူဝယ်ခဲ့သည် ။ ထိုလက်မှတ်ဖြင့် တရားမဝင် လူပို့ခြင်းကို လုပ်ကိုင်ခဲ့သည် ။ ဂျူးများအား နိုင်ငံကူးလက်မှတ်အတုဖြင့် လျှို့ဝှက်စေလွှတ်ရာ၌ အသုံးပြုခဲ့သည် ။ ယခု လက်မှတ်ထိုးပြီး စာရွက်အလွတ်ရှစ်ခုသာ ကျန်သည် ။ ထိုစာရွက်များကို အဘရာမိုဗီစီ ကြည့်ကာ ပြီးသည် ။ သူလိုချင်သည့် အထောက်အထားများ ပင်ဖြစ်သည် ။

အဘရာမိုဗီစီသည် အိတ်ထဲမှ စာအိတ်နှစ်ခုထုတ်ပြီး တစ်ခုကို သူယူထားကာ နောက်တစ်ခုကို အက်ဗရီယယ်အား ပေးလိုက်သည် ။ ရူးမေးနီးယားဂျူးသည် အားလုံးစီစဉ်ထားပြီးဖြစ်သည် ။ သူ ပေးလိုက်သည့် စာအိတ်ထဲတွင် ယခင်က လက်နက်ထုတ်လုပ်သူ၏ မြို့တော်သို့သွားရန် လေယာဉ်လက်မှတ်များ ပါရှိလေသည် ။

အက်ဗရီယယ်တစ်ယောက် ဝဲရစ်ဟိုတယ်အခန်းထဲတွင် အဆင်ပြေကာ ကျေနပ်နေစဉ် မိုင်ထောင့်ငါးရာ အဝေးဆီ၌ အာရပ်ကပ္ပတိန်တစ်ယောက်သည် ဥရောပခရီးအောင်မြင်သဖြင့် ပြီးရယ်စွာ ကျေနပ်နေသည် ကို တွေ့နိုင်သည် ။ အက်ဗရီယယ်နှင့် အဘရာမိုဗီစီတို့ လက်နက်ကိစ္စ ဆွေးနွေးနေစဉ် ကပ္ပတိန်အက်ဒူအဇစ်ကယ်ရိုင်းသည် ပရတ်မြို့ အမှတ် (၂၀) ဘယ်ချုဒိုရိပ်သာလမ်းတွင် ချက် လက်နက်ထုတ်လုပ်သူများ နှင့် လက်နက်အရောင်းအဝယ်ကိစ္စ ဆွေးနွေးနေသည် ။ ပရတ်သို့ရောက်ပြီး နှစ်ဆယ့်လေးနာရီ မပြည့်မီမှာ ပင် သူတိုင်းပြည်အတွက် E 18 မော်ဇာတစ်သောင်း၊ MG 34 စက်သေနတ်လေးတစ်ရာ ဝယ်ပြီးနောက် ဒမတ်စကတ်မြို့သို့ သင်္ဘောဖြင့်ပို့ရန် သင်္ဘောတူညီချက် လက်မှတ်ထိုးပြီးပြီ။

ကပ္ပတိန်ကယ်ရိုင်းတစ်ယောက် ဟိုတယ်တွင် ညစာစားနေစဉ် အေးဟတ်အက်ဗရီယယ်သည် သွားပွတ်တံ၊ သမ္မာကျမ်းစာတစ်အုပ်နှင့် ဖော့ပြဇာတ်စာအုပ်တို့ ကို ထုပ်ပိုး၍ ပရတ်မြို့သို့သွားရန် ပြင်ဆင်နေသည် ။ နောက်တစ်နေ့နံနက်တွင် အေးဟတ်အက်ဗရီယယ်သည် အမှတ် (၂၀) ဘယ်ချုဒိုရိပ်သာလမ်း၌ ဇာဘရီဂျော့ ဗကာဘရာဒိုလက်နက်ကုမ္ပဏီ ညွှန်မှူးများ နှင့် ဆွေးနွေးရန် အချိန်အချက် ရှိသည် ။

အေးဟတ်အက်ဗရီယယ် ပရတ်သို့ ရောက်လာသည် မှ အစပြုကာ ပါလက်စတိုင်းရှိ ဂျူးလူမျိုးတို့ ၏ တိုက်ပွဲကဏ္ဍသစ်စတင်သည် ။ လယ်ကွင်းအတွက် ရေလိုသလို သူတို့ အတွက် လက်နက်လိုသည် ။ သို့မှ ရန်သူ၏ တိုက်ခိုက်ခြင်းကို ကာကွယ်နိုင်မည်။ ၁၉၃၆ အထိကား ဂျူးတို့ မှာ ဖြစ်သလို လက်နက်စုဆောင်းခဲ့ကြသည် ။ စုပေါင်းလယ်ယာစခန်းများ တွင် အာရပ်လူဆိုးများ ထံမှ ဝယ်ယူခဲ့သော ရိုင်ဖယ်မျိုးစုံ စုပုံနေသည် ။ ထိုနှစ်က ဟိုက်ဖာဆိပ်ကမ်းသို့ ထရက်တာများ ၊ လမ်းကြိုတ်စက်များ နှင့် ရေနွေးငွေ့ဘွိုင်လာများ ရောက် လာပြီးနောက် လက်နက်စုဆောင်းရေး အဆုံးသတ်ခဲ့သည် ။ ထရက်တာများ ၊ လမ်းကြိုတ်စက်များ ၊ ဘွိုင်လာများ တွင် လက်နက်များ ခိုးယူတင်သွင်းခဲ့ခြင်း ဖြစ်သည် ။ ယင်းတို့ မှာ ဟာဂါနားတပ်ဖွဲ့အတွက် ဖြစ်သည် ။

ပုလိပ်အင်စပက်တော်မှ လိမ္မော်သီးတင်ပို့သူအဖြစ် အလုပ်ပြောင်းသွားသူတစ်ဦးက စီစဉ်ပေးခြင်းဖြစ်သည် ။ သူသည် မိန်းမချော မိန်းမလှကြိုက်သလို သူများ မျက်ခုံးမွေးပေါ် စကြီလျှောက်ရသည့် အလုပ်ကိုလည်း ကြိုက်သည် ။ ထိုပုဂ္ဂိုလ်မှာ ယေဟူဒါအရာဇီ ဖြစ်သည် ။ ဝါဆောဌာနချုပ်မှ တစ်ဆင့် ထိုလုပ်ငန်းများကို သူစီစဉ်သည် ။ ကြွေးတင်၍ ပိတ်ပြီး လေလံတင်ရောင်းချရတော့မည့် အခြေအနေရောက်နေသော စက်မှုလယ်ယာပစ္စည်းရုံကို သူ ဝယ်လိုက်သည် ။ စနေနေ့ညနေတိုင်း အလုပ်သမားများ အလုပ်ခွင်မှ ပြန်လျှင် သူနှင့် စက်ရုံပိုင်ရှင်တို့ သည် တစ်ပတ်အတွင်း ထုတ်လုပ်ပြီးသော ထရက်တာများ ၊ လမ်းကြိုတ်စက်များ ထဲသို့ လက်နက်များ ထည့်ကာ ဂဟေဆော်သည် ။ သုံးနှစ်တာ ကာလအတွင်း ထိုစက်ရုံမှ ပါလက်စတိုင်းသို့ ရိုင်ဖယ်

(၃၀၀၀)၊ စက်သေနတ် (၂၂၆)၊ လက်ပစ်ဗုံး (၁၀၀၀၀)၊ ကျည်ဆန်
သုံးသန်း၊ မော်တာကျည်ဆန် ရာပေါင်းများစွာနှင့်
လေယာဉ်ပျံငယ်ကလေး သုံးစင်းကို တင်ပို့နိုင်ခဲ့သည် ။
လေယာဉ်သုံးစင်းအနက် တစ်စင်းမရောက်။
ဗြိတိသျှထောက်လှမ်းရေးက သတင်းရသဖြင့် လမ်းမှ စစ်ဆေးမည်
သတင်းကြားသည် တွင် လက်နက်များကို ဘီရွတ်သို့ နေရာပြောင်း၍
ပို့သည် ။ ကုန်ရုံထဲတွင် နှစ်နှစ်လုံးလုံး အောင်းနေသည် ကို လက်ဘနွန်
အကောက်ခွန်မမိ။ စစ်ပြီးလျှင် ဟိုက်ဖာသို့ပို့၍ စုပေါင်းလယ်ယာ
အခြေစိုက်စခန်းများ တွင် မြေအောက်လက်နက် စက်ရုံငယ်ကလေး၌
ပြန်လည်တပ်ဆင်သည် ။ ၁၉၄၅ တွင် ပါလက်စတိုင်း ဂျူးအခြေစိုက်
စခန်းများမှ ထုတ်လုပ်သော ပထမဆုံး လက်နက်များ
ပေါ်ထွက်လာသည် ။

ဒုတိယကမ္ဘာစစ် ပြီးဆုံးသည့် အခါ ဟာဂါနား တပ်ဖွဲ့အတွက်
လက်နက်ထုတ်လုပ်ရန် စွန့်စွန့်စားစား စီစဉ်ကြသည် ။ ၁၉၄၅
နွေဦးတွင် တယ်အဗစ်လမ်းဘေးကော်ဖီဆိုင်တစ်ခုတွင်
ဟိမ်းစလားဗိုလ်သည် ဝါရှင်တန်မှ လာသော သတင်းတစ်ပုဒ်ကို
ဖတ်မိသည် ။ မကြာမီကာလအတွင်း အမေရိကန်
စစ်လက်နက်စက်မှုလုပ်ငန်းက စက်ထုတ်လုပ်သည့် ကိရိယာအသစ်
ခုနစ်သိန်းကို သံရည်ကျိုစက်သို့ ပို့တော့မည်ဖြစ်ကြောင်း ထိုသတင်းက
ဆိုသည် ။ စလာဗိုလ်း အိမ်သို့ပြန် လာပြီး ဒေးဗစ်ဘင်ဂူရီယန်ထံ
စာတစ်စောင်ရေးသည် ။ ယခုလို အခွင့်အရေးမျိုး နောက်တစ်ခါ
ရနိုင်မည် မဟုတ်။ ထိုစက်များကို ဝယ်၍ ပါလက်စတိုင်းသို့ ခိုးသွင်းကာ
ခေတ်မီလက်နက်စက်ရုံတစ်ခု ထူထောင်ပါဟု တိုက်တွန်းသည် ။

စလာဗိုလ်းမှာ စိတ်တိုသည် ။ အရွဲ့တိုက်တတ်သည် ။ သို့သော်လည်း

ပါရမီရှင်တစ်ယောက် ဖြစ်သည်။ ဓာတုဗေဒ၊ ရူပဗေဒနှင့် အင်ဂျင်နီယာ အတတ်ပညာတို့ ဌ် ကျွမ်းကျင်သည်။ ။ သူ့စာကို သက်ဆိုင်ရာက လေ့လာသည်။ ။ စလာဗိုလ်းမှာ နေ့ပိုင်းတွင် ပါလက်စတိုင်း၏ အရေးကြီးသော ဓာတ်အားပေးစက်ရုံ၏ ညွှန်မှူးဖြစ်ပြီး ညပိုင်းတွင် ဓာတုဗေဒ စမ်းသပ်ခန်း၌ အရူးတစ်ပိုင်း လက်တွေ့စမ်းသပ်မှုများ ပြုလုပ်သည်။ ။ သူ၏ နှစ်ခန်းတွဲအိမ်တွင် မီးဖိုကို လက်နက်စက်ရုံစမ်းသပ်ခန်းအဖြစ် အသုံးပြုသည်။ ။ တီအင်တီ စနက်တံများ ဖြင့် လက်ပစ်ဗုံးများ ပြုလုပ်သည်။ ။ သူ၏ စာ ဘင်ဂူရီယန်ထံ ရောက်သွားသည့် အချိန် ဂျူးခေါင်းဆောင်သည့် လွန်ခဲ့သည့် စောစောပိုင်း ယော်လတာမှ ပြန်လာသော အမေရိကန် ဧည့်သည် တစ်ယောက်၏ သတင်းကို လေ့လာသုံးသပ်နေသည်။ ။ ဘင်ဂူရီယန်အဖို့ ယခု အချိန်ကောင်းဖြစ်သည်။ ။ အာရပ်တို့ နှင့် နောက်ဆုံးတိုက်ပွဲအတွက် သူ ပြင်ဆင်ရတော့မည်။ စလာဗိုလ်း၏ စာသည် များစွာ စဉ်းစားထိုက်သည့် စာဖြစ်သည် ဟု ယူဆသည်။ ။

စလာဗိုလ်းအား နယူးယောက်သို့ ချက်ချင်းစေလွှတ်သည်။ ။ ထိုအရပ်တွင် အမေရိကန်၌ ထင်ရှားလူသိများသော ဂျူးမိသားစုများ ၏ ဆွေကြီးမျိုးကြီး လူကုံထံများ နှင့် သူ အဆက်အသွယ်ရသည်။ ။ ယင်းတို့ အနက် ရူဒေါ၊ ဂျီ၊ ဆွန်ဘွန်းသည် လူသိများ ထင်ရှားသည်။ ။ သူ့ဘဝတွင် အစွဲလမ်းဆုံးနှင့် အထက်သန်ဆုံး လုပ်ငန်းနှစ်ခုမှ သူ၏ မိသားစုပိုင်ဆိုင်သော ဓာတုစက်မှုလုပ်ငန်းနှင့် ဇီယွန်ဝါဒ ဖြစ်သည်။ ။ ပထမကမ္ဘာစစ်ပြီးစတွင် ဆွန်ဘွန်းသည် လူငယ်ရေတပ်အရာရှိကလေးအဖြစ် ပါလက်စတိုင်းသို့ အလည်အပတ် ရောက်ခဲ့သည်။ ။ ဘင်ဂူရီယန်၏ တိုက်တွန်းချက်အရ အမေရိကန် ဇီယွန်ခေါင်းဆောင်များကို စုစည်းကာ ဆွန်ဘွန်းအဖွဲ့တစ်ခုကို

ထူထောင်သည် ။ စလာဗိုလ်းနှင့် ဆွန်ဘွန်းအဖွဲ့တို့
အဆက်အသွယ်ရသည် ။ လျှို့ဝှက်ကိစ္စမှန်သမျှကို ထိုအဖွဲ့က
လုပ်နိုင်သည် ။ သူတို့ သည် အမေရိကန်ပြည်ထောင်စုတွင်
ပထဝီဝင်အရရော စက်မှုလုပ်ငန်းအရပါ
ကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်နေရာယူထားသောကြောင့် ဖြစ်သည် ။

သူတို့ အကူအညီဖြင့် စလာဗိုလ်းလုပ်ငန်း စတင်သည် ။
ဟိုတယ်အခန်းထဲအောင်းကာ စက်မှုပစ္စည်း စာစောင်အဟောင်းများကို
သူ ဖတ်သည် ။ စာစောင်တွင် ပါသော ရုပ်ပုံများကို မှတ်မိအောင်
ခေါင်းထဲရိုက်သွင်းသည် ။ ထို့နောက် သူ့ကိုယ်သူ
ဆွဲအနားမကြားသူအဖြစ် ဟန်ဆောင်သည် မှာ အခွင့်ကောင်းတစ်ခု
ဖြစ်သည် ။ မြို့ကတစ်မြို့မှ နောက်တစ်မြို့သို့ သူသွားသည် ။ တွင် ခုံများ
၊ ဖောက်စက်များ ၊ ကြိတ်စက်များ သူဝယ်သည် ။ သတ္တုပစ္စည်းဟောင်း
ဝယ်သူအဖြစ် သူ့ကိုမည်သူကမျှ သင်္ကာမကင်း မရှိကြပေ။
အချို့ စက် များ မှာ ကျည်ဆန်ထုတ်လုပ်သည့် စက်များ ဖြစ်သည် ။
အမေရိကန်ဥပဒေအရ ထိုစက်တို့ ကို တစ်စစီ ဖျက်ဆီးရသည် ။
အစိတ်အပိုင်းများ ပြန့်ကျဲနေသည် ။ ထိုအပိုင်းအစတို့ ကို
လိုက်လံစုဆောင်းရန် စလာဗိုလ်းက အဖွဲ့တစ်ခု ဖွဲ့စည်းသည် ။
စက်တစ်ခု ဝယ်ပြီးတိုင်း စလာဗိုလ်း၏ ဌာနချုပ်သို့ တင်ပို့သည် ။
သူ့ဌာနချုပ်မှာ အမှတ် (၂၀၀၀)၊ ပတ်ရိပ်သာလမ်းမှ စွန့်ပစ်ထားသော
နို့ချက်စက်ရုံတစ်ခု ဖြစ်လေသည် ။

ပစ္စည်းအားလုံး ဝယ်ပြီးသည့် အခါ တစ်နေ့လျှင် ရိုင်ဖယ်ငါးသောင်း
သို့မဟုတ် စက်သေနတ်ကျည်ဆန် ငါးသောင်း၊ စက်သေနတ်တစ်လက်
ထုတ်လုပ်ရန် စုပေါင်းတပ်ဆင် ပစ္စည်းများမှ အကြိမ် (၁၅၀၀)
လည်ပတ်နိုင်သည့် စွမ်းရည်ရှိစက်များ ။ (၈၁) မီလီမီတာ

စိန်ပြောင်းကျည်ဆန်များ ထုတ်လုပ်နိုင်သည့် စက်များ စလာဗိုလ်း၏ လက်ဝယ်တွင် ရောက်ရှိနေပြီဖြစ်သည်။ ။ ယင်းတို့ အားလုံးကို သံတိုသံစ သံကြွပ်ပစ္စည်းများ အဖြစ် ဝယ်ယူခဲ့ရာ စလာဗိုလ်အဖို့ ဒေါ်လာ ၂ သန်း ကုန်ကျသည်။ ။ လွန်ခဲ့သည့် လအနည်းငယ်က စက်သစ်များ ပေါက်ဈေးနှင့် ဆိုလျှင် ယင်းမှာ ဒေါ်လာသန်း ၇၀ ကျော်နှင့် ညီမျှလေသည်။ ။

ယင်းတို့ အားလုံးကို ပါလက်စတိုင်းသို့ တင်ပို့ရန်မှာ မလွယ်ကူ။ ယေဘုဒါအဇာရီ၏ နည်းအတိုင်း တစ်စစီဖြုတ်ပြီး ထရက်တာများ ၊ လမ်းကြိုတ်စက်များ ၊ ရေနွေးငွေ့ဘွိုင်လာ စသည် တို့ အထဲ ထည့်ရန်မှာ မဖြစ်နိုင်။ ခေတ်မမီတော့ပေ။ စလာဗိုလ်းသည် စက်အစိတ်အပိုင်းအားလုံးကို တစ်စစီဖြုတ်သည်။ ။ နတ်များ ၊ ဘိုတူများ အထိ ဖြုတ်သည်။ ။ ပြီးလျှင် သူ့နို့ချက်စက်ရုံကြမ်းပြင်တွင် စက်ပစ္စည်းအပိုင်းအစ ၇၅,၀၀၀ ပြန့်ကျဲနေသည်။ ။ တစ်ခုစီကို လျှို့ဝှက်သင်္ကေတများ သတ်မှတ်နာမည်ပေးသည့် နည်းကို စလာဗိုလ်း တီထွင်သည်။ ။ ထို့နောက် အားလုံးကို ထုပ်ပိုးကာ တကယ်မရှိသော အာရပ်စက်မှုလုပ်ငန်းရှင်တစ်စု၏ နာမည်ဖြင့် ပါလက်စတိုင်းသို့တင်ပို့ရန် တရားဝင်ပို့ကုန်လိုင်စင် လျှောက်ထားသည်။ ။ ယင်းတို့ အားလုံး စုစုပေါင်း သုံးဆယ့်ငါးတန် ရှိသည်။ ။ အကောက်ခွန်ဌာနတွင် စစ်ဆေးမည်ဆိုလျှင် အင်ဂျင်နီယာတစ်ယောက်လို ကျွမ်းကျင်သူ စစ်ဆေးမှ အဖြေမှန် ပေါ်မည်။

ယင်းတို့ အားလုံးကို ဗြိတိသျှအကောက်ခွန်ဌာန၌ သေတ္တာတစ်လုံးစီ စစ်ဆေးခံရသည်။ ။ လွတ်မြောက်နိုင်ရန် အခါအားလျော်စွာ လာဘ်ထိုးရသည်။ ။ အကောက်ခွန်အရာရှိအချို့မှာ စိုးစိုးပို့ပို့

ရလိုက်ကြသည် ။ ၁၉၆၉ ဆောင်းဦးပေါက်တွင် နယူးယောက်မြို့၌ ဤစာအုပ်ရေးသူတစ်ဦးအား ရူးဒေါက် ဖွင့်ဟဝန်ခံခဲ့ဖူးသည် ။ သူတို့ အဖွဲ့နာမည်နှင့် ဖွင့်ထားသည့် ဆွစ်ဘဏ်စာရင်းတစ်ခုတွင် ဗြိတိသျှအရာရှိတို့ သင်္ဘောတင်ကုန်များကို မသိဟန်ဆောင်သဖြင့် ဒေါ်လာ ၂၅၀,၀၀၀ ပွန်းပဲ့သွားသည် ဟု ဆိုသည် ။

ကုလသမဂ္ဂတွင် ပါလက်စတိုင်းခွဲခြမ်းရေး မဲခွဲသည့် ညက ထိုသေတ္တာများ သည် ပါလက်စတိုင်းတစ်ပြည်လုံး၌ လယ်ယာအခြေစိုက်စခန်းများ တွင် လုံခြုံစွာ သိမ်းဆည်းထားပြီး ရှိနေသည် ။ မဲခွဲသည့် အခါ အချိန်အနည်းငယ်စောင့်ရခြင်းနှင့် ဗြိတိသျှတို့ ပါလက်စတိုင်းမှ မည်သည့် ရက်တွင် ထွက်ခွာမည်လဲ သေအချာ မသိရခြင်းတို့ ကြောင့် ဂျူးခေါင်းဆောင်ပိုင်းမှာ ပို့ကုန်သေတ္တာများ အတွက် မည်သို့စီစဉ်ရမည်ကို ဝေခွဲမရနိုင် ဖြစ်ခဲ့ရသည် ။ ဗြိတိသျှတို့ ထွက်ခွာသွားသည့် အချိန်တွင် အဆင်သင့်ဖြစ်နေစေရန် လက်နက်များကို ယခုကပင် တပ်ဆင်ရမည်လား၊ သို့မဟုတ်လျှင် ဗြိတိသျှတို့ တွေ့သွားပြီး သိမ်းဆည်းသွားသည် ကို ခံရမည်မှာ သေချာသည် ။ တစ်ဖန် ဗြိတိသျှတို့ ထွက်ခွာသွားသည် အထိ စောင့်နေပြီးမှ တပ်ဆင်ရမည်လား၊ သူတို့ အဖို့ မူ ဂျူးနိုင်ငံတော် ထူထောင်ပြီး ပထမအပတ်အတွင်း လက်နက်များ အရေးတကြီး လိုအပ် လာပြီကို သိနေသည် ။

ယင်းတို့ အားလုံး အဆုံးရှုံးခံရမည်မှာ တန်ဖိုးကြီးလွန်းလှသည် ။ တယ်အဗစ်ကော်ဖီဆိုင်းတွင် လက်နက်ထုတ်လုပ်ရေး စက်မှုလုပ်ငန်းတစ်ခု ထူထောင်ရန် စိတ်ကူးမိသူ အင်ဂျင်နီယာအဖို့ ကား ထိုကာလမှာ သူ့ဘဝတွင် ဂုဏ်ယူစရာ အကောင်းဆုံးအချိန် ဖြစ်လေသည် ။ တကယ် လက်နက်များ တပ်ဆင်သည့် အခါ

နယူးယောက်နို့ချက်စက်ရုံမှ အစ္စရေး စုပေါင်းလယ်ယာ
အခြေစိုက်စခန်းသို့ သင်္ဘောဖြင့် တင်ပို့ခဲ့သည့် အစိတ်အပိုင်း ၇၅,၀၀၀
တွင် ဘိုတူတစ်ခု၊ ဝက်အူတစ်ခု၊ ဝါရှာတစ်ခုပင် မပျောက်ဆုံးဘဲ
အားလုံးချောချောမောမော ရောက် လာပြီး ဖြစ်သည် ကို တွေ့ရသည် ။
ဟိမ်းစလာဗိုလ်းအဖို့ လက်မထောင်ကာ ကြားနိုင်ပြီ ဖြစ်လေသည် ။

* * *